

SEANCE DU MARDI 22 JUIN 1982
VERGADERING VAN DINSDAG 22 JUNI 1982PLENAIRE VERGADERING
ASSEMBLEE

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 1206.

MESSAGES :

Chambre des représentants, p. 1206.

COMMUNICATIONS :

Page 1207.

1. Arrêtés royaux;
2. Radios locales.

INTERPELLATION (Demande) :

Page 1207.

M. Cudell au Premier ministre et au ministre des Relations extérieures sur « l'implantation éventuelle de missiles nucléaires en Belgique et le non-respect des engagements pris par le gouvernement d'informer régulièrement le Parlement et de le mettre en mesure de jouer le rôle qui lui revient en cette matière ».

CONSEIL D'ETAT :

Page 1207.

VERIFICATION DES POUVOIRS :

Page 1208.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion) :

Projet de loi modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

Proposition de loi modifiant les articles 6 et 27 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

Proposition de loi modifiant l'article 30, alinéa 1er, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 1206.

BOODSCHAPPEN :

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1206.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 1207.

1. Koninklijke besluiten;
2. Lokale radio's.

INTERPELLATIE (Verzoek) :

Bladzijde 1207.

De heer Cudell tot de Eerste minister en tot de minister van Buitenlandse Betrekkingen over « de eventuele opstelling van kernraketten in België en de verbreking van de verbintenis van de regering om het Parlement geregeld voor te lichten en het in staat te stellen zijn rol op dit gebied te spelen ».

RAAD VAN STATE :

Bladzijde 1207.

ONDERZOEK VAN GELOEFSBRIEVEN :

Bladzijde 1208.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 6 en 27 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 30, lid 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Wyninckx (*motion d'ordre*), André, Vanderpoorten, Verbist, rapporteur, Mme Remy-Oger, p. 1208. — M. Hancké, Mme Hanquet, MM. Vandekerckhove, De Bondt, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1213.

Discussion et vote d'articles :

A l'article 2 : *Orateurs* : Mme Hanquet, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, M. André, Mme Remy-Oger, p. 1217.

A l'article 3 : *Orateur* : Mme Hanquet, p. 1218.

A l'article 8 : *Orateurs* : Mme Hanquet, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, MM. André, Gramme, p. 1219.

A l'article 8bis (nouveau) : *Orateurs* : Mme Hanquet, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1219.

A l'article 9 : *Orateurs* : Mme Hanquet, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1220.

A l'article 11 : *Orateurs* : M. W. Peeters, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, Mme Hanquet, M. Verbist, rapporteur, p. 1221.

Aux articles 11bis (nouveau) à 11septies (nouveau) : *Orateurs* : Mme Hanquet, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, M. Verbist, rapporteur, p. 1222.

A l'article 12 : *Orateurs* : Mme Hanquet, M. Vanderpoorten, p. 1223.

A l'article 13 (nouveau) : *Orateur* : Mme Hanquet, p. 1223.

Projet de loi relatif aux aliments médicamenteux pour animaux.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Vandekerckhove, Trussart, Sondag, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1224.

Discussion et vote des articles, p. 1225.

Proposition de loi abrogeant l'article 147bis du Code électoral concernant le vote par procuration.

Projet de loi modifiant les articles 1er, 14, 115bis, 147bis et 226 du Code électoral.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. De Kerpel, Humblot, Gramme, Vandezande, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1229.

Discussion et vote d'articles :

A l'article 2 : *Orateurs* : M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, M. Van In, p. 1232.

A l'article 3bis (nouveau) : *Orateur* : M. Gramme, p. 1232.

Projet de loi modifiant l'article 70 de la loi communale.

Discussion et vote d'articles :

A l'article 2 : *Orateurs* : MM. Gramme, Van Herreweghe, Trussart, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1234.

Projet de loi complétant les articles 3 et 4 de la loi communale.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. De Baere, rapporteur, Vanderpoorten, p. 1235.

Discussion et vote des articles, p. 1235.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Wyninckx, (*motie van orde*), André, Vanderpoorten, Verbist, rapporteur, mevrouw Remy-Oger, blz. 1208. — De heer Hancké, mevrouw Hanquet, de heren Vandekerckhove, De Bondt, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1213.

Beraadslaging en stemming over artikelen :

Bij artikel 2 : *Sprekers* : mevrouw Hanquet, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, de heer André, mevrouw Remy-Oger, blz. 1217.

Bij artikel 3 : *Spreker* : mevrouw Hanquet, blz. 1218.

Bij artikel 8 : *Sprekers* : mevrouw Hanquet, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, de heren André, Gramme, blz. 1219.

Bij artikel 8bis (nieuw) : *Sprekers* : mevrouw Hanquet, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1219.

Bij artikel 9 : *Sprekers* : mevrouw Hanquet, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1220.

Bij artikel 11 : *Sprekers* : de heer W. Peeters, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, mevrouw Hanquet, de heer Verbist, rapporteur, blz. 1221.

Bij artikelen 11bis (nieuw) tot 11septies (nieuw) : *Sprekers* : mevrouw Hanquet, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, de heer Verbist, rapporteur, blz. 1222.

Bij artikel 12 : *Sprekers* : mevrouw Hanquet, de heer Vanderpoorten, blz. 1223.

Bij artikel 13 (nieuw) : *Spreker* : mevrouw Hanquet, blz. 1223.

Ontwerp van wet betreffende gemedicineerde diervoeders.

Algemene bespreking : *Sprekers* : de heren Vandekerckhove, Trussart, Sondag, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1224.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1225.

Voorstel van wet tot opheffing van artikel 147bis van het Kieswetboek betreffende de stemming bij volmacht.

Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 1, 14, 115bis, 147bis en 226 van het Kieswetboek.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren De Kerpel, Humblot, Gramme, Vandezande, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister, en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1229.

Beraadslaging en stemming over artikelen :

Bij artikel 2 : *Sprekers* : de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, de heer Van In, blz. 1232.

Bij artikel 3bis (nieuw) : *Spreker* : de heer Gramme, blz. 1232.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 70 van de gemeentewet.

Beraadslaging en stemming over artikelen :

Bij artikel 2 : *Sprekers* : de heren Gramme, Van Herreweghe, Trussart, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1234.

Ontwerp van wet tot aanvulling van de artikelen 3 en 4 van de gemeentewet.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren De Baere, rapporteur, Vanderpoorten, blz. 1235.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1235.

Projet de loi complétant l'article 12, § 1er, 5°*bis*, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

Discussion générale. — *Orateurs* : M. W. Peeters, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1236.

Discussion et vote des articles, p. 1236.

Projet de loi modifiant l'article 83 de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires.

Discussion générale. — *Orateurs* : M. De Kerpel, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1237.

Discussion et vote des articles, p. 1238.

Projet de loi portant ratification de l'arrêté royal du 26 mars 1982 réglant certaines modalités et conséquences de la fusion des communes d'Anvers, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem et Wilrijk en une nouvelle commune d'Anvers.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1239.

Projet de loi rectifiant la limite entre les communes d'Ekeren et de Kapellen.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. De Baere, rapporteur, Pede, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1240.

Discussion et vote des articles, p. 1241.

PROPOSITION DE LOI (Prise en considération) :

Page 1212.

INTERPELLATIONS (Demande) :

Page 1242.

M. S. Moureaux au ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, sur « les nuisances et dangers entraînés par le survol des communes de l'est de Bruxelles par les avions des lignes régulières et les vols charters qui partent de l'aéroport de Bruxelles-National ».

M. Humblet :

- a) Au ministre des Relations extérieures sur « le sort du peuple palestinien »;
- b) A M. Tromont, ministre de l'Education nationale, sur « diverses mesures nuisibles à la qualité de l'enseignement, notamment en ce qui concerne l'étude des langues ».

PROJETS DE LOI (Dépôt) :

Page 1242.

Le gouvernement :

1. Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1982;
2. Projet de loi contenant le budget de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982;
3. Projet de loi contenant le budget de la Gendarmerie de l'année budgétaire 1982;
4. Projet de loi contenant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1982;
5. Projet de loi relatif aux normes générales et sectorielles d'immission en matière de protection des eaux de surface.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt) :

Page 1243.

M. de Clippele. — Proposition de loi modifiant l'article 83, premier alinéa, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

Ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 12, § 1, 5°*bis*, van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heer W. Peeters, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1236.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 1236.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 83 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heer De Kerpel, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1237.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1238.

Ontwerp van wet houdende bekrachtiging van het koninklijk besluit van 26 maart 1982 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van de samenvoeging van de gemeenten Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk tot een nieuwe gemeente Antwerpen.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1239.

Ontwerp van wet ter verwezenlijking van een grenscorrectie tussen de gemeente Ekeren en de gemeente Kapellen.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren De Baere, rapporteur, Pede, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1240.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1241.

VOORSTEL VAN WET (Inoverwegingneming) :

Bladzijde 1212.

INTERPELLATIES (Verzoek) :

Bladzijde 1242.

De heer S. Moureaux tot de minister van Verkeerswezen en Posten, Telegrafie en Telefonie, over « de hinder en het gevaar veroorzaakt door de geregelde vluchten en de chartervluchten vanaf het vliegveld van Brussel-Nationaal boven de gemeenten ten oosten van Brussel ».

De heer Humblet :

- a) Tot de minister van Buitenlandse Betrekkingen over « het lot van het Palestijnse volk »;
- b) Tot de heer Tromont, minister van Onderwijs, over « verscheidene maatregelen die schadelijk zijn voor de kwaliteit van het onderwijs, met name het taalonderwijs ».

ONTWERPEN VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 1242.

De regering :

1. Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor het begrotingsjaar 1982;
2. Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982;
3. Ontwerp van wet houdende de begroting van de Rijkswacht voor het begrotingsjaar 1982;
4. Ontwerp van wet houdende de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1982;
5. Ontwerp van wet betreffende de algemene en sectoriële immissienormen inzake de bescherming van de oppervlaktewateren.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 1243.

De heer de Clippele. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 83, eerste lid, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.

M. P. Peeters. — Proposition de loi modifiant l'article 1er des lois relatives à l'organisation des Classes moyennes, coordonnées le 28 mai 1979, et visant à créer dans la province de Brabant une chambre des métiers et négoce d'expression française et une chambre d'expression néerlandaise.

M. R. Gillet. — Proposition de loi modifiant l'article 10 du Code des impôts sur les revenus.

Mme Tyberghien-Vandenbussche. — Proposition de loi réglant les congés pour maladie ou infirmité, la mise en disponibilité et la mise à la retraite dans les services publics et les services subventionnés par l'Etat.

Mme De Backer-Van Ocken. — Proposition de loi modifiant l'article 77 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976.

M. Wyninckx. — Proposition de loi modifiant l'article 77 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976.

PROPOSITION DE LOI (Renvoi) :

Page 1243.

Renvoi à la commission de l'Enseignement et de la Science, de la proposition de loi modifiant, en ce qui concerne la reprographie, la loi du 22 mars 1886 sur le droit d'auteur, qui est actuellement pendante à la commission de la Justice.

De heer P. Peeters. — Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 1 van de wetten betreffende de organisatie van de Middenstand, gecoördineerd op 28 mei 1979 en ertoe strekkende een Nederlandstalige en een Franstalige kamer van ambachten en neringen in te richten in de provincie Brabant.

De heer R. Gillet. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 10 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche. — Voorstel van wet tot regeling van de ziekte- en gebrekkigheidsverloven, de indisponibiliteitsstelling en de inruststelling in de openbare diensten en in de door de Staat gesubsidieerde diensten.

Mevrouw De Backer-Van Ocken. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976.

De heer Wyninckx. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976.

VOORSTEL VAN WET (Verwijzing) :

Bladzijde 1243.

Verwijzing naar de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap van het voorstel van wet tot wijziging van de auteurswet van 22 maart 1886 op het stuk van de reprografie, dat thans bij de commissie voor de Justitie aanhangig is.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Coen en De Seranno, secrétaires, prennent place au bureau.

De heren Coen en De Seranno, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.

De vergadering wordt geopend te 15 u. 10 m.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

CONGES — VERLOF

Mme Godinache-Lambert, **MM. Akkermans**, **Mouton**, **Hismans** et **Lahaye**, pour d'autres devoirs; **Hoyaux**, pour raison de santé; **Mme Van Puymbroeck**, à l'étranger; **MM. Decléty** et **Knuts**, pour des obligations familiales, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering : mevrouw Godinache-Lambert, de heren Akkermans, Mouton, Hismans en Lahaye, wegens andere plichten; Hoyaux, om gezondheidsredenen; mevrouw Van Puymbroeck, in het buitenland; de heren Decléty en Knuts, wegens familieaangelegenheden.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 10 juin 1982, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi :

1° Rectifiant la limite entre les communes d'Ekeren et de Kapellen;

Bij boodschappen van 10 juni 1982, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet :

1° Tot verwezenlijking van een grenscorrectie tussen de gemeente Ekeren en de gemeente Kapellen;

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

2° Modifiant la loi du 19 juillet 1930 créant la Régie des Télégraphes et des Téléphones.

2° Tot wijziging van de wet van 19 juli 1930 tot oprichting van de Regie van Telegraaf en Telefoon.

— Renvoi à la commission de l'Infrastructure.

Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

Par messages du même jour, la même assemblée fait connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi :

1° Modifiant l'article 76 de la loi communale;

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet :

1° Tot wijziging van artikel 76 van de gemeentewet;

2° Modifiant l'article 114 de la loi communale.

2° Tot wijziging van artikel 114 van de gemeentewet.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Par messages du 18 juin 1982, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi :

1° Ouvrant de nouveaux crédits provisoires à valoir sur les budgets de l'année budgétaire 1982;

Bij boodschappen van 18 juni 1982, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet :

1° Waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begrotingen voor het begrotingsjaar 1982;

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financien.

2° Portant approbation de la Convention de Genève du 13 novembre 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance.

2° Tot goedkeuring van het Verdrag van Genève van 13 november 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Arrêtés royaux — Koninklijke besluiten

M. le Président. — Par lettre du 11 juin 1982, le Premier ministre a transmis au Sénat, en exécution de l'article 3, § 3, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi, une copie de deux arrêtés royaux datés du 10 juin 1982 et portant les numéros 46 et 47.

Bij schrijven van 1 juni 1982 zendt de Eerste minister aan de Senaat, ter uitvoering van artikel 3, § 3, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, een afschrift van twee koninklijke besluiten gedagtekend van 10 juni 1982 en die de nummers 46 en 47 dragen.

— Dépôt au greffe.

Ter inzage in de griffie.

Lokale radio's — Radios locales

De Voorzitter. — In toepassing van artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 augustus 1975 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bevoegdheidsconflicten van de Raad van State, notificeert de hoofdgriffier van de Raad van State aan de Senaat een afschrift van het verzoekschrift van de heer Eerste minister betreffende het decreet van de Franse Gemeenschapsraad houdende vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van lokale radio's.

En application de l'article 1er de l'arrêté royal du 22 août 1975 déterminant la procédure devant la section des conflits de compétence du Conseil d'Etat, le greffier en chef du Conseil d'Etat notifie au Sénat une copie de la requête de M. le Premier ministre, relative au décret du 8 septembre 1981 du Conseil de la Communauté française fixant les conditions de reconnaissance des radios locales.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

INTERPELLATION — INTERPELLATIE

Demande — Verzoek

M. le Président. — M. Cudell désire interpellier le Premier ministre et le ministre des Relations extérieures sur « l'implantation éventuelle de missiles nucléaires en Belgique et le non-respect des engagements pris par le gouvernement d'informer régulièrement le Parlement et de le mettre en mesure de jouer le rôle qui lui revient en cette matière ».

De heer Cudell wenst de Eerste minister en de minister van Buitenlandse Betrekkingen te interpelleren over « de eventuele opstelling van kernraketten in België en de verbreking van de verbintenis van de regering om het Parlement geregeld voor te lichten en het in staat te stellen zijn rol op dit gebied te spelen ».

Je vous propose d'ajouter cette interpellation à notre ordre du jour de jeudi prochain.

Ik stel u voor deze interpellatie aan onze agenda van volgende donderdag toe te voegen. (Instemming.)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

CONSEIL D'ETAT — RAAD VAN STATE

M. le Président. — Par lettre du 11 juin 1982, le premier président du Conseil d'Etat porte à la connaissance du Sénat qu'en son audience solennelle du 10 juin 1982, l'assemblée générale du Conseil d'Etat a procédé, conformément à l'article 70 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, à l'établissement des listes des candidats francophones en vue de la nomination aux quatrième, cinquième et sixième places de conseiller d'Etat créées par la loi du 6 mai 1982.

Bij schrijven van 11 juni 1982 brengt de eerste voorzitter van de Raad van State ter kennis van de Senaat dat de algemene vergadering van de Raad, tijdens haar plechtige zitting van 10 juni 1982, overeenkomstig artikel 70 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, is overgegaan tot het opmaken van de lijsten van de Franstalige kandidaten met het oog op de benoeming in de vierde, vijfde en zesde plaats van staatsraad, opgericht bij de wet van 6 mei 1982.

La présentation des candidats à la deuxième place incombant déjà au Sénat, il lui appartient, en vertu du même article 70, § 1er, de procéder à la présentation des candidats à la quatrième et à la sixième place.

Daar de voordracht voor het tweede ambt door de Senaat moet worden gedaan, behoort het hem, overeenkomstig datzelfde artikel 70, § 1, over te gaan tot het voordragen van de kandidaten voor het vierde en het zesde vacante ambt.

Ont été présentés par le Conseil d'Etat pour la quatrième place vacante :

Premier candidat :

M. Jean-Jacques Strijckmans, auditeur au Conseil d'Etat.

Deuxième candidat :

M. Antoine Duquesne, administrateur général.

Troisième candidat :

Mme Suzanne Ansiaux, avocat.

Werden door de Raad van State voorgedragen voor het vierde vacante ambt :

Eerste kandidaat : De heer Jean-Jacques Strijckmans, auditeur bij de Raad van State.

Tweede kandidaat :

De heer Antoine Duquesne, administrateur-generaal.

Derde kandidaat :

Mevrouw Suzanne Ansiaux, advocaat.

Ont été présentés par le Conseil d'Etat pour la sixième place vacante :

Premier candidat : M. Paul Martens, juge au tribunal de commerce de Liège.

Deuxième candidat :

M. Jean-Michel Favresse, chargé de cours (ULB).

Troisième candidat : M. Pierre Van der Vorst, inspecteur général.

Werden door de Raad van State voorgedragen voor het zesde vacante ambt :

Eerste kandidaat :

De heer Paul Martens, rechter in de rechtbank van koophandel te Luik.

Tweede kandidaat :

De heer Jean-Michel Favresse, docent (ULB).

Derde kandidaat :

De heer Pierre Van der Vorst, inspecteur-generaal.

Par conséquent, je vous propose, mesdames, messieurs, de procéder à l'établissement d'une triple liste de candidats pour chacune des places vacantes au cours de la séance du 7 juillet prochain.

Ik stel u derhalve voor, dames en heren, over te gaan tot het opmaken van een drietal voor elk van die vacante ambten tijdens de vergadering van 7 juli e.k.

Pas d'opposition ?

Geen bezwaar ?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN
VERIFICATION DES POUVOIRS

De Voorzitter. — Bij de Senaat is het dossier aanhangig van de heer Hugo Draulans, die in aanmerking komt om het mandaat te voltooien van wijlen de heer Jorissen.

Le Sénat est saisi du dossier de M. Hugo Draulans, qui vient en ordre utile pour achever le mandat de feu M. Jorissen.

De commissie voor Onderzoek der Geloofsbrieven is zopas bijeengekomen voor een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Draulans.

La commission de Vérification des Pouvoirs vient de se réunir pour la vérification complémentaire des pouvoirs de M. Draulans.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission.

Geen bezwaar?

Pas d'objection?

Dan verzoek ik de heer Nutkewitz, rapporteur, kennis te geven van het verslag van de commissie voor Onderzoek der Geloofsbrieven.

Je prie donc M. Nutkewitz, rapporteur, de donner lecture du rapport de la commission de Vérification des Pouvoirs.

De heer Nutkewitz, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik geef u lezing van het verslag van de vaste commissie voor Onderzoek der Geloofsbrieven, belast met het aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Draulans, senator-opvolger, die in aanmerking komt om het mandaat te voltooien van wijlen de heer Wim Jorissen :

De heer Draulans, die op 8 november 1981 tot eerste opvolger van lijst nr. 1 voor het arrondissement Mechelen-Turnhout is verkozen, en wiens geloofsbrieven als zodanig op 27 november 1981 door de Senaat zijn geldig verklaard, komt in aanmerking om het mandaat te voltooien van wijlen de heer Wim Jorissen.

Overeenkomstig artikel 235 van het Kieswetboek is uw commissie overgegaan tot een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Draulans. Zij heeft bevonden dat hij nog steeds aan de verkiesbaarheidsvereisten, opgelegd door de Grondwet, voldoet.

Bijgevolg, heeft uw commissie de eer u eenparig voor te stellen de heer Draulans als lid van de Senaat toe te laten. (*Applaus op alle banken.*)

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord?

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Daar niemand het woord vraagt, breng ik de conclusies van dit verslag in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

— De besluiten van dit verslag, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, zijn dus aangenomen.

Les conclusions du rapport, mises aux voix par assis et levé, sont donc adoptées.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Draulans de grondwettelijke eed af te leggen.

Je prie M. Draulans de prêter le serment constitutionnel.

De heer Draulans. — Ik zweer de Grondwet na te leven.

De Voorzitter. — Ik geef de heer Draulans akte van zijn eedaflegging en verklaar hem aangesteld in zijn functie van senator.

Je donne acte à M. Draulans de sa prestation de serment et le déclare installé dans ses fonctions de sénateur. (*Applaus op alle banken.*)

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx voor een motie van orde.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, gachte collega's, op onze agenda van donderdag staat de inoverwegingneming ingeschreven van een aantal voorstellen van wet.

Ten einde zonder veel hinder een samengevoegde bespreking mogelijk te maken van het ontwerp van wet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend en van het voorstel van wet betreffende de opheffing van de machten aan de Koning verleend door de wet van 2 februari 1982, wil ik hier pleiten voor de inoverwegingneming, vandaag, van dit voorstel van wet. Dan zou de commissie voor de Financiën, die ook de volmachtwet heeft behandeld, dit voorstel kunnen bespreken, samen met het ontwerp van wet betreffende de voorlopige kredieten.

Onze fractie zou ook akkoord gaan om donderdag in openbare vergadering zowel het ontwerp betreffende de voorlopige kredieten als het voorstel van wet betreffende de opheffing van de volmachten te behandelen. Dit zou voor het debat nuttig en verhelderend kunnen zijn. Voor zover wij weten gaat het om een zelfde materie. Die werkwijze zou bovendien vermijden dat wij tweemaal hetzelfde debat moeten gaan voeren enkele dagen vóór het reces.

Ik durf de Senaat te vragen ter zake van goede wil te getuigen. Dat zou voor ons de bespreking vergemakkelijken die wij dan trouwens zonder veel moeilijkheden haar gang zouden laten gaan.

De Voorzitter. — De heer Wyninckx stelt dus voor het voorstel van wet betreffende de opheffing van de machten aan de Koning verleend door de wet van 2 februari 1982 nu reeds in overweging te nemen en het te verzenden naar de commissie voor de Financiën.

La parole est à M. André.

M. André. — Monsieur le Président, je ne demande qu'à faire plaisir à M. Wyninckx, mais je ne vois pas la raison pour laquelle une proposition de loi, dont la prise en considération figure à l'ordre du jour du Sénat de jeudi prochain, serait prise en considération dès aujourd'hui et renvoyée aussi tôt en commission. Je ne puis donc marquer mon accord sur la proposition faite par notre collègue.

M. le Président. — La parole est à M. Wyninckx.

M. Wyninckx. — Monsieur le Président, je voudrais répéter ma motivation pour essayer de convaincre M. André.

M. André. — J'ai bien compris la motivation.

M. Wyninckx. — Si nous demandons l'urgence pour cette proposition et son examen en commission des Finances en même temps que le projet de loi allouant des douzièmes provisoires, c'est, en raison de l'interdépendance de ces points, pour permettre au Sénat de procéder à un débat global.

Si le Sénat ne voulait pas s'engager dans cette voie, nous nous trouverions devant une situation nouvelle et un débat très large devrait avoir lieu les 7, 8, 9 juillet et jours suivants.

Ma proposition a pour unique but de faciliter le travail de la Haute Assemblée pendant la bousculade des derniers jours de la session parlementaire. Si le Sénat ne nous suivait pas, nous reprendrions notre liberté pour mener deux débats approfondis en matière de douzièmes provisoires et à propos de cette proposition, car, je le répète, ces deux points sont liés.

Je renouvelle donc ma proposition et vous prie d'avoir l'amabilité de bien vouloir la suivre.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Wyninckx ons gewoontegetrouw zo minzaam voorstelt, is wel een buitengewoon voorstel. Ik vraag mij af of wij daarover onmiddellijk moeten beslissen. Het is gebruikelijk bij coalities dat de fractieleiders zich even beraden over een voorstel. De Senaat kan zijn werkzaamheden voortzetten en intussen kunnen wij elkaar ontmoeten en raadplegen in de wandelgangen.

De heer Wyninckx. — Wij kunnen de vergadering misschien een vijftiental minuten schorsen.

De heer Vanderpoorten. — Dat is niet nodig. Wij kunnen het debat straks even onderbreken en dan over het voorstel beslissen.

De Voorzitter. — Ik stel voor dat wij om vier uur over het voorstel van de heer Wyninckx zouden beslissen. (*Instemming.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKEL 6 EN 27 VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 30, LID 1, VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 6 ET 27 DE LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 30, ALINEA 1er, DE LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp en de voorstellen van wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Nous abordons l'examen du projet et des propositions de loi relatifs aux centres publics d'aide sociale.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Verbist, rapporteur. — Minheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, dames en heren, uw commissie voor de Volksgezondheid en Leefmilieu heeft haar vergaderingen van 19 en 26 mei en 1 juni 1982 gewijd aan de bespreking van het ontwerp van wet tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Meteen werden ook de twee wetsvoorstellen behandeld, respectievelijk ingediend door de heren Tjil Declercq en Noerens, wetsvoorstellen die tevens strekken tot wijziging van dezelfde organieke wet.

In de regeringsverklaring werd een passus opgenomen betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. In deze passus staat letterlijk geschreven: « Herzien van de wet op de OCMW's ten einde ook hier de financiële verantwoordelijkheid te herstellen en de gelijke concurrentievoorwaarden met de vrije instellingen te waarborgen. »

Met het huidige wetsontwerp wenst de regering reeds gedeeltelijk de inhoud van deze passus van de regeringsverklaring uit te voeren. Ik vestig er de aandacht op dat het niet in de bedoeling ligt van de regering, althans volgens de verklaringen van de staatssecretaris, de hoofdlijnen van de wet van 8 juli 1976 te wijzigen. Inderdaad, aan de opdracht van het OCMW wordt niet geraakt. De enige bedoeling is de onafhankelijkheid van het OCMW inzake individuele dienstverlening nogmaals te bevestigen als een eigen bevoegdheid die moet worden losgemaakt van de politiek.

Om de onafhankelijkheid van het OCMW nog sterker te maken moet in een onverenigbaarheid worden voorzien tussen het lidmaatschap van de raad van het OCMW en het lidmaatschap van de gemeenteraad. De gemeenteraad, aldus de staatssecretaris, heeft immers bepaalde voogdijopdrachten te vervullen tegenover het OCMW. Verder hebben de artikelen van dit wetsontwerp betrekking op de organen van het OCMW en hun wijze van samenstellen en functioneren.

De staatssecretaris heeft herhaaldelijk verklaard en bevestigd dat het de bedoeling is in een tweede ontwerp een nieuwe reeks aanpassingen en verbeteringen aan te brengen aan de organieke wet. In het tweede ontwerp, dat wordt aangekondigd, zullen volgende materies worden geregeld.

Vooreerst wenst men aan het gemeentebestuur meer impact te geven op de beslissingen van het OCMW, gelet op de belangrijke financiële gevolgen van het beleid van het OCMW op de gemeentefinanciën.

Men denkt er bovendien aan een oplossing te geven aan het probleem dat op het ogenblik bestaat ingevolge de dubbele beroepsinstantie inzake de beslissingen van het OCMW. Zoals u bekend, is de arbeidsrechtbank bevoegd voor beslissingen inzake het bestaansminimum en ander-

zijds is de provinciale beroepskamer bevoegd voor andere vormen van dienstverlening. De regering zou thans opteren voor één beroepsinstantie.

Verder zouden een reeks artikelen van de organieke wet onderworpen worden aan een technische verbetering die noodzakelijk is gebleken na zes jaar ervaring. In dit verband volgt men de suggesties van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Ziedaar de opmerkingen van de staatssecretaris ter motivering van zijn ontwerp.

We gaan nu over tot de algemene bespreking in de commissie.

De aandacht van de commissie in de algemene bespreking ging voornamelijk naar drie belangrijke punten.

Ten eerste, de opportuniteit van het huidige ontwerp. Sommige leden van de commissie waren van oordeel dat dit ontwerp te laat komt. De gemeenteraadsverkiezingen staan voor de deur en in verschillende gemeenten werden de kandidaatlijsten reeds samengesteld. Het invoeren van de reeds vermelde onverenigbaarheid kan in sommige gemeenten problemen doen ontstaan. Andere leden van de commissie waren van oordeel dat het beter ware geweest één ontwerp in te dienen waarin zowel de huidige regeling wordt voorgesteld als de andere opties die door de regering in het vooruitzicht werden gesteld voor een tweede wetsontwerp.

Een lid van de commissie heeft met nadruk medegedeeld dat hij principieel met de grote lijnen van dit ontwerp akkoord is, doch op voorwaarde dat deze reeks wijzigingen niet de minste implicatie inhouden wat betreft de tweede reeks wijzigingen die worden aangekondigd.

De staatssecretaris geeft toe dat dit ontwerp vrij laatstijdig ter bespreking komt, doch dringt ten zeerste aan op behandeling van dit ontwerp vóór de gemeenteraadsverkiezingen, omdat in het huidige ontwerp een noodzakelijk instrument moet worden gezien voor de wijzigingen die later ter sprake zullen komen. Indien wij dit ontwerp thans niet in behandeling nemen, kunnen wij weer eens zes jaar wachten.

De staatssecretaris verklaart dat dit ontwerp geen enkele verbintenis inhoudt wat betreft een tweede reeks maatregelen die werden aangekondigd en bovendien meent hij dat dit ontwerp geen verrassingen inhoudt, omdat de ideeën voorkomend in dit ontwerp reeds geruime tijd aan de orde zijn en in vele milieus voor deze opties een vrij algemeen akkoord bestaat.

Ten tweede, de onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de gemeenteraad en van de raad van het OCMW.

De belangrijkste vernieuwing welke dit wetsontwerp meebrengt, is ongetwijfeld de verruiming van de onverenigbaarheid voor het lidmaatschap van het OCMW. Waar de onverenigbaarheid in de oorspronkelijke wet slechts bestond voor burgemeester en schepenen, wordt deze onverenigbaarheid uitgebreid tot al de leden van de gemeenteraad.

Dit nieuwe beginsel van de volledige onverenigbaarheid bekwaam de goedkeuring van de meerderheid van de commissie. Verschillende leden hadden daartegen wel ernstige bezwaren, zij het dan om verschillende motieven.

Ten eerste, de mening werd geuit dat deze volstreekte onverenigbaarheid niets zou oplossen. De politieke fracties in de gemeenteraad en het OCMW hebben trouwens hun eigen programma en inzichten en zullen die ook uitvoeren, of de leden van de fractie nu al dan niet tegelijkertijd behoren tot gemeenteraad of OCMW.

Ten tweede, er werd ook opgemerkt dat de aanwezigheid van leden van het OCMW in de gemeenteraad een goede verstandhouding en samenwerking tussen deze twee organen in de hand werkt. Daartegenover stelde een ander lid van de commissie dat de werkgever in 1976 het artikel 26, § 2, heeft ingevoerd om deze samenwerking te bevorderen. Dit zelfde lid van de commissie merkte echter op, terecht, dat de driemaandelijke concertatie met de burgemeester en het schepencollege, door dit artikel verplicht, meestal een dode letter bleef, zoals u wel weet. Mijn persoonlijke pogingen van op deze tribune om te weten te komen hoe het in het verleden gesteld was met de toepassing van artikel 26, § 1, hebben weinig licht gebracht. Ik veronderstel hieruit dat dit artikel geen of weinig betekenis heeft gehad. Wij komen daar straks nog op terug wanneer wij zullen vragen naar de bedoelingen van de minister om dit artikel 26, § 2, meer inhoud te geven.

Ten derde, een lid van de commissie was van mening dat het met deze nieuwe regeling mogelijk wordt de oppositie buiten spel te zetten. In de huidige regeling blijft het mogelijk nog leden van het OCMW in de gemeenteraad ter verantwoording te roepen, maar met de nieuwe regeling lijkt dat uitgesloten in de toekomst.

Ziehier dan het antwoord van de staatssecretaris op de verschillende bezwaren.

In de eerste plaats wordt er de nadruk op gelegd dat met dit huidig ontwerp slechts een wijziging tot stand werd gebracht in de samenstelling van de organen van het OCMW. Er worden geen verdere fundamentele opties beoogd.

De nieuwe regeling heeft tot doel het gemeentebestuur meer impact te geven op het OCMW. Daartoe is een grotere onafhankelijkheid van beide instanties noodzakelijk. Het is geen goede methode een zelfde lid deel te laten uitmaken van twee raden, waarvan de ene raad controle of toezicht heeft op de andere raad.

Een andere belangrijke vernieuwing is de nieuwe regeling voor de aanduiding van de voorzitter van het OCMW. Vanzelfsprekend was dit voorstel van regeling het voorwerp van en vrij langdurige bespreking in de commissie. Men kan de voorgestelde systemen als volgt samenvatten.

In beginsel bestaan er twee mogelijkheden om de voorzitter aan te duiden. Ofwel gebeurt dit op voordracht van de meerderheid van de raad, waartoe een voordrachtakte moet worden opgesteld. Wanneer de voordrachtakte de handtekeningen van twee derde van de meerderheid zou bevatten, zou die de meerderheid binden. Een tweede methode zou erin bestaan dat de voorzitter wordt aangeduid bij openbare stemming — dat is ook nieuw — uit kandidaturen aangekondigd, schriftelijk of mondeling, vóór de zitting.

Hierover was er uiteraard discussie. Men vroeg zich af hoe het komt dat twee derde van de raad heel de raad zou kunnen binden. Daarop is geantwoord — de argumentatie is de Senaat zeker bekend — dat men in de toekomst zou willen voorkomen dat één lid of een beperkt aantal leden van een bepaalde fractie het onmogelijk zou maken tot een behoorlijke consensus te komen. Dit is ten andere ook de strekking van een soortgelijk wetsvoorstel, nu wetsontwerp geworden, thans aanhangig in de Senaat.

Ik moet uw aandacht erop vestigen dat de staatssecretaris hierop heeft geantwoord dat deze formule in feite de consecratie — dat waren zijn woorden — inhoudt van het begrip « fractie » in de raad omdat men aldus, om tot een consensus te komen, niet noodzakelijk een beroep moet doen op alle leden.

Ik moet u wel doen opmerken dat, in tegenstelling met het wetsvoorstel dat in de Kamer werd ingediend en werd aangenomen, de procedure die moet worden gevolgd voor de voordracht van een voorzitter van het OCMW, niet in voorliggend wetsontwerp werd opgenomen. De staatssecretaris was van oordeel dat dit legitiem minder verantwoord was en stelde derhalve voor de modaliteiten volgens welke deze procedure moet verlopen vast te stellen bij wijze van uitvoeringsbesluiten.

Dit zijn, mijnheer de Voorzitter, dames en heren, zeer in het kort de belangrijkste punten van het wetsontwerp dat aan uw goedkeuring wordt voorgelegd. Voor nadere nuances verwijst ik naar mijn verslag.

Ik moet evenwel nog toelichting geven over de artikelen van dit ontwerp omdat enkele wijzigingen zijn aangebracht. Laten wij dus vlug de artikelen overlopen :

Artikel 1 werd gewijzigd. De inhoud stemt nu overeen met de tekst van het voorstel ingediend door de heer Cools c.s. in de Kamer van volksvertegenwoordigers en waarin het aantal leden van de raad niet strookt met wat de regering in dit artikel had voorgesteld. Over de inhoud van het amendement, zijnde het wetsvoorstel ingediend door de heer Cools medeondertekend door leden van andere fracties, is niet veel discussie geweest omdat, zoals de staatssecretaris het trouwen terecht heeft signaleerd, het een becijfering inhoudt die kan leiden tot ellenlange discussies. Derhalve heeft de commissie zich vrij vlug eensgezind verklaard over het amendement dat tot doel heeft artikel 1 van het ontwerp te vervangen. De tekst van het amendement kan u vinden op het einde van het verslag. Het is de integrale weergave van de tekst van het wetsvoorstel ingediend in de Kamer. Dit amendement werd door de commissie aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 2 handelt over de onverenigbaarheid. Men kan moeilijk verwachten dat zulk een nieuwigheid aanleiding geeft tot enthousiaste eenstemmigheid. Het debat speelde zich af rond de vraag of de goede samenwerking die tussen de twee beleidsinstanties moet aanwezig zijn zou worden bevorderd door het invoeren van de onverenigbaarheid dan wel door ter zake niets te wijzigen en de partiële deelneming van leden van de OCMW-raad aan de gemeenteraad verder toe te laten. Een lid van de commissie stelde voor in plaats van de onverenigbaarheid in te voeren, artikel 109 van de organieke wet te wijzigen. In dit artikel wordt de procedure bepaald voor toezicht en controle. Indien de onverenigbaarheid niet wordt verruimd maar in artikel 109 een veto-recht wordt opgenomen voor het college van burgemeester en schepenen of zelfs voor de gemeenteraad, zou men hetzelfde resultaat bereiken. De commissie kon daar evenwel niet mee instemmen.

De commissie was van oordeel, aldus aansluitend bij wat de regering bij monde van de staatssecretaris voorstelde, dat indien men een

behoorlijke samenwerking en een goede coördinatie tussen de twee organen wil tot stand brengen, dit moet gebeuren in het kader van artikel 26, § 2, waarin wordt bepaald dat op verzoek van de burgemeester om de drie maanden, een concertatie wordt gehouden tussen een delegatie van het schepencollege en een delegatie van de OCMW-raad. Het is de bedoeling, aldus de staatssecretaris, deze concertatie uit te bouwen en derhalve de inhoud van artikel 26, § 2, meer inhoud en gestalte te geven ten einde toe te laten — dat is nogal vanzelfsprekend op dit ogenblik — dat het gemeentebestuur meer vat zou krijgen — ik spreek niet graag het woord « voogdij » uit — op de werking van het OCMW. Door de verruiming van de opdrachten en bevoegdheden van de OCMW door de wet van 1976 heeft de werking van de OCMW inderdaad budgettair bekeken een belangrijke repercussie op de gemeentelijke financiën.

Het gebeurt vaak dat men kritiek uitoefent en dat « vragen » worden gesteld nopens de activiteiten van de OCMW. Als rapporteur, niet alleen van dit ontwerp van wet, maar ook van de vorige wet, kan ik bevestigen dat praktisch altijd deze opdrachten binnen het wettelijke vallen. De wet van 1976 heeft een grote variëteit van mogelijkheden geboden aan de OCMW om steeds binnen de wettelijkheid te blijven. Indien na verloop van enkele jaren wordt vastgesteld dat de budgettaire repercussie voor de gemeentelijke financiën te groot blijkt, dan moet de gemeente meer toezicht of meer impact krijgen. Het is daarom dat in artikel 2 de absolute onverenigbaarheid wordt behouden.

Ik vestig uw aandacht op een amendement dat betrekking heeft op de leden van het personeel van de gemeenten, provincies enzovoort. Zoals u weet bestaat reeds in artikel 9 een soortgelijke onverenigbaarheid. Men heeft ze nu ook ingevoerd inzake het personeel van de Gewesten en Gemeenschappen. De verdere tekst van artikel 9 blijft ongewijzigd waar de tekst specificeert dat het alleen gaat om personeelsleden betrokken bij het toezicht op de OCMW. Derhalve heeft dit amendement van één van de leden van de commissie de goedkeuring bekomen bij eenparigheid. Er werd gestemd over het geheel van artikel 2, geamendeerd zoals vermeld, en dit artikel 2 werd in zijn geamendeerde vorm goedgekeurd met 9 stemmen voor, 4 tegen bij 2 onthoudingen.

Bij artikel 3 is er geen commentaar, aangezien de tekst het gevolg is van wat eerder werd goedgekeurd. Artikel 3 werd aanvaard met 9 stemmen voor, 2 stemmen tegen bij 2 onthoudingen.

Artikel 4 werd goedgekeurd zonder beraadslaging met 11 stemmen voor bij 4 onthoudingen. Artikel 5 werd aangenomen zonder bespreking met 15 stemmen tegen 1. Artikel 6 werd zonder beraadslaging goedgekeurd bij eenparigheid van de 16 aanwezige leden.

Inzake artikel 8 moet ik uw bijzondere aandacht erop vestigen dat dit artikel bestaat uit verschillende paragrafen die handelen over de aanwijzing van de voorzitter, de aanstelling van een eventuele ondervoorzitter, de samenstelling van het vast bureau. Er werd over artikel 8 langdurig beraadslaagd. Uiteindelijk werd er gestemd paragraaf voor paragraaf. Paragraaf 1 werd aangenomen met 13 stemmen bij 3 onthoudingen. In paragraaf 2 werd het woord « volstrekt » ingevoegd vóór het woord « meerderheid ». Dit is een tekstwijziging die geen aanleiding heeft gegeven tot een amendement.

De commissie heeft aldus paragraaf 2 met toevoeging van « volstrekt » meerderheid aanvaard. Dit gebeurde met 10 stemmen tegen 2, bij 3 onthoudingen.

Ten aanzien van paragraaf 3 werd in het oorspronkelijk ontwerp het woord « aanstellingsvergadering » vermeld. De commissie heeft dit woord vervangen door « installatievergadering ». De commissie heeft deze vormwijziging aanvaard met 10 stemmen tegen 4, bij 2 onthoudingen. Paragraaf 4 werd aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

Ik heb reeds de inhoud van artikel 8 besproken bij de inleiding van mijn betoog in verband met de aanstelling van de voorzitter. De commissie heeft dit artikel 8 goedgekeurd met 8 stemmen voor, 5 stemmen tegen bij 2 onthoudingen.

In artikel 9 gaat het over de samenstelling van het vast bureau wat het aantal leden betreft. Dit artikel 9 werd geamendeerd met betrekking tot de cijfers die daarin zijn vermeld. Uit de tekst van het verslag zult u kunnen opmaken dat het nu gaat over 3 leden van een vast bureau voor een raad van 9 tot 11 leden, 5 leden voor een raad van 13 tot 17 leden en 7 leden van een vast bureau voor een raad van 19 tot 21 leden. Het aldus gewijzigd artikel 9 werd aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

Een lid van de commissie heeft na artikel 9 een artikel 9bis willen invoegen. Er werd een amendement ingediend met het doel de tekst van de organieke wet van 1976 te verbeteren. Die tekst heeft betrekking op de onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van het OCMW en tewerkstelling in het OCMW.

Het is u bekend dat bij de bespreking van de organieke wet van 1976 heel wat discussie is ontstaan over wat moest worden begrepen

onder de term « tewerkgestelde ». Het werd in het vage gelaten, derwijze dat er volgens bepaalde leden van de commissie verschillende interpretatiemogelijkheden zijn die zelfs aanleiding hebben gegeven tot procedures voor de Raad van State. Hieruit is gebleken dat men de term « tewerkgestelde » nader moet preciseren omdat bij de interpretatie van de tekst er soms andere dan administratieve motieven, namelijk politieke, hebben gespeeld. Dezelfde normen worden niet altijd in acht genomen. Het lid van de commissie stelde voor een tekst uit te werken waarin duidelijk wordt gezegd wat mag en niet mag. Daarop heeft de staatssecretaris, die gevolgd werd door uw commissie, geantwoord dat het moeilijk is een dergelijke tekst uit te werken bij de behandeling van dit ontwerp en dat het beter zou zijn die tekst grondig te onderzoeken alvorens hem aan de Senaat voor te leggen, dit om te voorkomen dat er interpretatiemogelijkheden zouden blijven bestaan.

De staatssecretaris heeft beloofd dat in het nieuwe ontwerp, waarvan reeds herhaaldelijk is sprake geweest, een tekst zou voorkomen over die onverenigbaarheid waarbij voldoening zou worden geschonken aan degenen die dit amendement steunden. In die omstandigheden werd dit amendement niet aangehouden, en is er dus geen artikel 9bis.

Artikel 10 werd aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

De voorzitter heeft aangekondigd dat er op dit ogenblik over dezelfde materie een ontwerp van wet van de regering is en een voorstel van wet van de heer Noerens c.s. en een voorstel van wet van de heer De Clercq. Dit ontwerp van wet en de twee voorstellen van wet werden besproken in de commissie.

Het voorstel van wet ingediend door de heer Noerens c.s. dat betrekking heeft op de bijeenroeping van de leden, werd in het ontwerp van de regering opgenomen onder artikel 10, dat luidt : « De bijeenroeping geschiedt schriftelijk en aan huis, ten minste vijf werkdagen vóór de dag van de vergadering en vermeldt de agenda. »

Toen het voorstel van de heer Noerens c.s. ter sprake kwam, heeft de commissie zich daarbij onmiddellijk aangesloten en het werd eenparig aanvaard. Men heeft geoordeeld dat het aangewezen was in de tekst van het ontwerp van de regering een artikel 10 in te lassen met als inhoud de tekst van het wetsvoorstel-Noerens.

Het artikel 11 (nieuw) vergt enige uitleg. Toen dit ontwerp ter sprake kwam in de commissie bleek dat er moeilijkheden zouden kunnen ontstaan in verband met de uitvoering in de tijd wat dit ontwerp betreft.

De regering heeft dan onmiddellijk een amendement ingediend — het is nu het artikel 12 — waarbij de tijdsregeling in acht wordt genomen. Die tekst luidt :

Art. 12. Artikel 10 treedt in werking op de dag van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

De artikelen 1, 4, 5, 6 en 7 treden in werking op 1 januari 1983.

De artikelen 2, 3, 8 en 9 hebben uitwerking op de dag van de installatie van de raad voor maatschappelijk welzijn volgens op de gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober 1982.

Dit artikel werd goedgekeurd met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het geheel van het geamendeerde ontwerp van wet werd goedgekeurd met 7 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

Het tweede voorstel van wet, ingediend door de heer De Clercq, had betrekking op de samenstelling van de raad van beheer van het OCMW en meer bepaald op het aantal raadsleden en het aantal leden van het bureau. Aangezien dit voorstel werd verwerkt in het voorliggend wetsontwerp, met name in artikel 1, heeft uw commissie met eenparigheid vastgesteld dat bedoeld wetsvoorstel als vervallen kan worden beschouwd.

Tot zover mijn verslag over dit vrij belangrijke wetsontwerp. Uw commissie heeft met vrij grote eenstemmigheid de verschillende vernieuwingen goedgekeurd. Het spreekt vanzelf dat ik, met het enthousiasme dat wij kunnen opbrengen voor vernieuwingen van beleidsorganen op het lokale vlak en waarmee ik dit ontwerp in de commissie heb verdedigd, de Senaat verzoek het wetsontwerp eveneens te willen goedkeuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil in de eerste plaats de rapporteur gelukwensen voor de uitmuntende wijze waarop hij eens te meer het in bespreking zijnde ontwerp heeft toegelicht.

Ik herinner eraan dat wij zes jaar geleden, zowel in de commissie als in openbare vergadering, de stelling verdedigden van de onverneg-

baarheid van een mandaat van gemeenteraadslid en een mandaat van lid van het OCMW. Ik heb van wijze parlementsleden geleerd dat het soms lange jaren kan duren voor men gelijk krijgt in deze vergadering.

Ik dank staatssecretaris Aerts omdat hij rekening heeft gehouden met een amendement dat ik zes jaar geleden reeds had verdedigd.

M. le Président. — La parole est à Mme Remy.

Mme Remy-Oger. — Monsieur le Président, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, mon collègue, M. Wyninckx, m'a devancée dans les félicitations que j'aurais voulu adresser à M. Verbist, parce qu'en écoutant son rapport verbal, après avoir lu son rapport écrit, j'ai l'impression que ce que je va's dire ne va rien vous apprendre, parce qu'il a déjà tout dit. Mais comme les séances de commission sont des séances de travail, je crois, au nom du groupe socialiste, devoir redire pourquoi les commissaires socialistes ont voté contre ce projet en commission.

Le projet de loi modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale a été déposé le 13 mai par le gouvernement.

Il a été mis à l'ordre du jour de la commission de la Santé publique le 19 mai, six jours après son dépôt !

Faut-il féliciter le gouvernement pour cette célérité ou plutôt regretter qu'il se soit hâté trop tard ?

Toutefois, monsieur le Président, au début de cette intervention, je me dois peut-être de m'excuser auprès de M. le secrétaire d'Etat qui, pendant les trois séances de la commission ad hoc, m'a écouté avec bienveillance, je suis tentée de dire avec patience; il a essayé de rencontrer mes objections mais ne m'a pas convaincue.

Je suis peut-être têtue, mais me revoici aujourd'hui.

Aussi, je vais reprendre pour les membres de la Haute Assemblée l'essentiel des arguments que j'ai développés au cours des travaux de la commission et qui motivent tant ma position que celle de mon groupe.

J'ai déjà souligné la hâte mise à faire discuter ce projet, afin de rattraper un retard ou un oubli; le gouvernement, penché sur ses pouvoirs spéciaux et sur les mesures qui en découlent, a trop longtemps perdu de vue que les élections communales auront lieu le 10 octobre prochain, et que les listes de candidats devront être déposées dans la semaine du 11 septembre, si mon compte à rebours est exact. Par conséquent, les partis politiques, sur le plan local, se penchent-ils depuis plusieurs semaines déjà sur la confection des listes de candidats, mais j'y reviendrai.

L'exposé des motifs rappelle que dans la déclaration gouvernementale, un passage de celle-ci faisait expressément allusion à la révision de la législation sur les CPAS afin, disait-elle, « de rétablir la responsabilité financière et de garantir des conditions de concurrence égales avec les organismes libres ». M. Verbist l'a bien rappelé.

Nous avons retenu ce passage de l'accord de gouvernement et nous attendions, avec intérêt, les mesures prévues par lui pour atteindre ce double objectif.

Le projet en cause aujourd'hui ne rencontre pas, dans ses dispositions, l'exposé des motifs. C'est, nous semble-t-il, une discordance inhabituelle.

Le premier but poursuivi par le gouvernement était de rétablir la responsabilité financière des CPAS; or, quelle mesure trouvons-nous qui, selon lui, tend à y concourir : elle est formulée à l'article 2 du projet qui modifie l'article 9 initial, lettre b, en instaurant l'incompatibilité entre l'exercice d'un mandat de conseiller communal et de membre d'un conseil de CPAS.

La suppression de ce cumul ne serait pas gênante en soi, il n'en est pas fait un usage abusif, mais la mesure supprime des liens entre les deux instances sans prévoir, dans cette phase-ci, un autre cordon ombilical. M. le secrétaire d'Etat m'a expliqué que le gouvernement souhaitait que les deux types de mandataires soient ainsi plus libres à l'égard de l'autre instance. Cela implique-t-il de la part du gouvernement le sentiment que les élus au premier ou au deuxième degré sont incapables de prendre leurs responsabilités ? S'il en était ainsi, je laisse au gouvernement la responsabilité de ce jugement.

M. le secrétaire d'Etat a dit en commission, ainsi qu'en atteste le rapport fidèle et circonstancié de notre collègue M. Verbist, que d'autres dispositions apparaîtront dans un second projet déjà élaboré par le gouvernement et qui sera déposé après les vacances. Pourquoi, dès lors, avoir morcelé le travail et n'avoir pas donné l'occasion à la commission de connaître, dans leur ensemble les modifications projetées ? Par manque de temps, nous a dit M. le secrétaire d'Etat, ajoutant aussitôt qu'il ne serait pas apporté de modifications au chapitre IV de la loi organique qui règle les missions des CPAS et leur exécution.

Dès lors, les amendements prendront-ils l'allure d'un bouleversement, pour qu'il faille plus de trois séances de travail pour les examiner? D'autant plus que si les deux projets avaient été présentés simultanément, les mesures contenues dans le premier seraient peut-être apparues comme plus utiles et leur discussion aurait été moins longue.

La loi organique des CPAS, votée en 1976, le 16 juin plus exactement — vous voyez, l'histoire se répète —, par la Chambre venant du Sénat, n'avait pas été votée par les députés socialistes car la majorité gouvernementale qui était la même que celle d'aujourd'hui avait refusé de prendre en considération des amendements socialistes qui amélioreraient la teneur du projet, et ce peut-être dans le sens où le gouvernement désire aller aujourd'hui.

Cette loi, généreuse dans ses principes, déterminait : la reconnaissance à l'aide sociale, la garantie du libre choix et le respect des conceptions philosophiques, la priorité au service public et l'égalité envisagée entre l'aide matérielle et l'aide morale.

Ces principes sont contenus dans le chapitre IV.

Que signifie, dès lors, dans le chef du gouvernement « garantir des conditions de concurrence égales avec les organismes libres »? L'article 61 stipule déjà que « le centre peut avoir recours à la collaboration de personnes, d'établissements ou de services qui, créés soit par des pouvoirs publics, soit par l'initiative privée, disposent des moyens nécessaires pour réaliser les diverses solutions qui s'imposent, en respectant le libre choix de l'intéressé. Le centre peut supporter les frais éventuels de cette collaboration s'ils ne sont pas couverts en exécution d'une autre loi, d'un règlement, d'un contrat ou d'une décision judiciaire. Dans le même but, le centre peut conclure des conventions soit avec un autre centre public d'aide sociale, un autre pouvoir public ou un autre établissement d'utilité publique, soit avec une personne privée ou un organisme privé ».

Alors que les besoins matériels et la maladie constituaient les axes principaux de la politique des anciennes commissions d'assistance publique, des problèmes entièrement nouveaux sont maintenant du ressort des CPAS, par exemple, veiller à ce que toute l'aide sociale nécessaire, aide palliative, curative et préventive, sous toutes ses formes soit assurée : aide matérielle, sociale, médicale, médico-sociale et psychologique. Mais peut-être les difficultés de trésorerie dans les CPAS, comme dans tous les autres domaines, amènent-elles le gouvernement à vouloir freiner les activités des CPAS. Comment le faire dès l'instant que le gouvernement affirme ne pas vouloir toucher aux missions? Il ne faut pas que le gouvernement perde de vue qu'à l'égard des CPAS aussi, l'Etat n'est pas un créancier à l'abri de tout reproche.

Certes, les missions ont été élargies sans que pour autant les crédits indispensables aient toujours été libérés. Il en est ainsi pour le paiement du minimex. Certes, l'Etat rembourse 50 p.c. de ce montant, mais le plus souvent il faut attendre deux exercices financiers avant qu'il s'acquitte de ses obligations. Que doit faire pendant ce temps le CPAS, surtout lorsqu'il est important? Emprunter et mettre son équilibre budgétaire en péril, comme le font les communes? Je ne dirai rien à propos des hôpitaux, de leurs charges et des multiples retards dans les remboursements.

Mais en ce qui concerne le minimex et la part que prend en charge l'Etat, celui-ci ne fait pas montre d'une générosité exceptionnelle. Faut-il rappeler qu'aux Pays-Bas, l'Etat supporte 90 p.c. des allocations similaires et qu'il prend à son compte en plus les dépenses administratives qui en découlent, tandis qu'en France, c'est l'ensemble des aides sociales légales que l'Etat supporte?

Alors, nous nous interrogeons : s'agit-il de rogner sur les autres missions? Dans l'ignorance des autres intentions du gouvernement, il ne sera pas possible aux membres du groupe PS de voter ce projet, d'apparence anodine, sans connaître l'implication que les modifications qu'il contient peut avoir sur la philosophie de la loi organique des CPAS.

Certes, dans l'état actuel des finances communales, il devient impérieux que les organes des CPAS soient conscients qu'ils ne peuvent, par des décisions non concertées avec le pouvoir communal, aggraver la situation financière des communes. Mais rien dans le projet ne rencontre vraiment cet objectif.

D'autre part, le projet doit encore être examiné par la Chambre. Dès lors, je répète ce que j'ai dit en commission, à savoir que l'incompatibilité décrétée viendra bouleverser la liste des candidats, car il est impossible de prévoir d'abord le résultat des élections ni qui sera élu dans les différentes listes quand on sait combien les votes de préférence, qui deviennent de plus en plus à la mode, viennent perturber, surtout lors des élections communales, l'ordre des candidats.

Cette mesure tardive aura pour effet de provoquer des démissions, de troubler des équilibres toujours indispensables après les fusions des communes, et de faire appel, dès les premiers jours de la législature, à

des suppléants. Or la législation communale est longue; entamer trop tôt la réserve des suppléants, c'est peut-être mettre en difficulté une liste avant le terme de six ans.

Les autres modifications tendent à mettre le mode de désignation du président en harmonie avec la désignation du bourgmestre et des membres du collège. Peut-être aujourd'hui — ne faisant pas partie de la commission de l'Intérieur, je ne connais malheureusement pas la réponse — M. le secrétaire d'Etat pourra-t-il nous donner l'avis du Conseil d'Etat sur les questions posées par la commission de l'Intérieur du Sénat relatives à la désignation du bourgmestre et, par assimilation, du président du CPAS par une majorité d'au moins deux tiers des membres élus et figurant sur un même liste, et à l'élection éventuelle du bourgmestre et du président du CPAS, à haute voix, à défaut de la présentation dans les formes visées plus haut.

Nous tenons cependant à souligner que ces modifications à la loi communale n'étant pas encore votées par le Sénat, notre groupe a le sentiment qu'il y a un manque de coordination dans la présentation de modifications qui doivent être d'application dans le courant de cette année et j'en reviens à mon objection première, à savoir que le gouvernement s'est hâté trop tard et qu'il va nous faire bâcler cette réforme.

Pour cette raison, et parce que nous ne connaissons pas la suite des modifications à intervenir, le groupe socialiste ne votera pas ce projet. Légiférer incomplètement et dans la précipitation parce que les élections communales sont en point de mire, procède d'une méthode irrationnelle. Nous avons voulu le dire et ponctuer notre conviction par un vote qui sera négatif. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Prise en considération — Inoverwegingneming

De Voorzitter. — Dames en heren, zoals overeengekomen stel ik u voor ons nu uit te spreken over het verzoek van de heer Wyninckx, om het voorstel van wet betreffende de opheffing van de machten aan de Koning verleend door de wet van 2 februari 1982, in overweging te nemen en meteen te verwijzen naar de commissie voor de Financien.

Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, namens mijn collega's van de fracties meen ik te mogen zeggen dat wij akkoord gaan met de inoverwegingneming nu van het voorstel van wet van de heer Wyninckx ten einde het donderdag in openbare vergadering te kunnen behandelen tegelijkertijd, maar niet te zamen, met het ontwerp betreffende de voorlopige kredieten.

De heer André is het daarmee ook eens.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Windels.

De heer Windels. — Mijnheer de Voorzitter, onze fractie is het ook eens met dit voorstel.

De heer Wyninckx. — Ik dank de leden van de andere fracties voor hun instemming met mijn voorstel.

De Voorzitter. — Vraagt nog iemand het woord?

Quelqu'un demande-t-il encore la parole?

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Financien.

La proposition de loi est donc prise en considération, elle est renvoyée à la commission des Finances.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKELEN 6 EN 27 VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 10, LID 1, VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

Hervatting van de behandeling

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 6 ET 27 DE LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 30, ALINEA 1er, DE LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE

Reprise de la discussion

De Voorzitter. — Wij hervatten de behandeling van het ontwerp en de voorstellen van wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Nous reprenons l'examen du projet et des propositions de loi concernant les centres publics d'aide sociale.

Het woord is aan de heer Hancké.

De heer Hancké. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de socialistische fractie is van mening dat het ontwerp dat de regering heeft ingediend tot wijziging van de organieke wetgeving op de OCMW een goed ontwerp is. Wij zijn gelukkig dat de regering, zij het nogal laat, een aantal technische onvolkomenheden heeft weggewerkt die na zes jaar gebleken zijn te rijzen bij de werking van de OCMW.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om de verslaggever, de heer Verbist, te danken voor het bijzonder verhelderend verslag dat hij hier heeft uitgebracht.

Wat wij bijzonder appreciëren in het ontwerp is dat een aantal moeilijkheden en dubbelzinnigheden uit de wetgeving worden weggewerkt en dat daarover vrijwel algehele instemming is bereikt.

Ik denk daarbij vooral aan het uitwerken van het stelsel van de verkiezingen en vooral aan de aanwijzing van de opvolgers waardoor de mogelijkheden tot manipulatie van nieuwe meerderheden die in het verleden nogal eens zijn opgedoken en geleid hebben tot het moeilijk functioneren van enkele OCMW, zullen kunnen worden afgeremd. Het is nuttig dat uit de ervaring de nodige lessen werden getrokken.

Mijnheer de Minister, wij zijn ook tevreden dat de regering ons amendement heeft aangenomen op de samenstelling van de raden van de OCMW waardoor een verhoging van het aantal leden voor de grote gemeenten mogelijk wordt gemaakt. Wij menen — en de regering is onze argumentatie bijgevallen — dat deze verhoging gerechtvaardigd is door de snelle toename van het aantal dossiers voor plaatsing van en voor bijstand aan personen waarvan de behandeling in de OCMW bijzonder tijdrovend is geworden.

Een derde reden waarom wij gelukkig zijn met het ontwerp is dat u een procedure voor de aanwijzing van de voorzitter hebt genomen. Dat achten wij een gelukkige innovatie omdat zij het eigenlijke democratische spel ten goede komt.

Ik weet wel dat er kan worden aangevoerd dat door deze regeling een meerderheid in de meerderheid, die soms een minderheid in de raad is, beslist over de aanwijzing van de voorzitter. Maar dat blijkt ons in ieder geval beter dan dat een minderheid in de meerderheid in staat zou zijn om van een minderheid een nieuwe meerderheid te maken. In dat opzicht is het een voordeel voor de democratie dat de regering ook op dit terrein van het OCMW een aantal garanties in de procedure heeft ingebouwd. Tot daar de redenen van onze tevredenheid.

Thans enkele opmerkingen die u wellicht iets minder gelukkig zullen maken.

De regering heeft in dit ontwerp de onverenigbaarheid van een mandaat in de gemeenteraad en in de raad van het OCMW ingeschreven.

Zoals wij in de commissie gezegd hebben, mijnheer de minister, is tegen het argument dat, vermits de gemeenteraad met een toezichtsregeling is belast en er bijgevolg een situatie kan ontstaan waarin de gecontroleerden mede de controle uitoefenen en zo van partij ook rechter kunnen worden, weinig in te brengen. Dit argument heeft ons dan ook overtuigd.

Wij betreuren wel dat deze wijziging zo kort voor de gemeenteraadsverkiezingen plaatsheeft en dat met die wijziging bij de samenstelling van de lijsten niet steeds tijdig rekening kon worden gehouden.

Door deze bepaling van de onverenigbaarheid rijst het probleem van de banden, van de kanalen tussen het gemeentebestuur en het OCMW. Er wordt door deze onverenigbaarheid een kanaal afgesneden. Er blijven er van de drie oorspronkelijke kanalen nog slechts twee over.

Het eerste kanaal was de mogelijkheid van de aanwezigheid van OCMW-raadsleden in de gemeenteraad en vice versa.

Er was, ten tweede, de overlegprocedure tussen het schepencollege en een afvaardiging van het OCMW op het vast bureau, die in de afgelopen zes jaar op een erg zwakke wijze was omschreven en waarvan de resultaten wellicht niet hebben beantwoord aan wat in 1976 werd verhoopt.

Een derde kanaal is de mogelijkheid dat de burgemeester met raadgevende stem of zijn door hem aangewezen plaatsvervanger de vergaderingen van de raad van het OCMW bijwoont. Ook hier dreigt een evaluatie uit te draaien op een teleurstellend resultaat.

Door dit ontwerp wordt het eerste kanaal afgeschaft. Bijgevolg wordt ook een politiek forum weggenomen waarop de problemen van het OCMW in het openbaar konden worden besproken. De openbaarheid, een van de grote voordelen van de vroegere regeling, wordt momenteel niet vervangen.

Wat er aan verbindingskanalen overblijft tussen het gemeentebestuur en het OCMW gebeurt nu allemaal binnenskamers hetzij via de overlegprocedure, hetzij in de vergaderingen van het OCMW met de mogelijke aanwezigheid van de burgemeester.

Daarom denken wij, mijnheer de minister, dat het noodzakelijk is dat in het aangekondigde tweede ontwerp werk wordt gemaakt van een verbetering van de twee overige verbindingskanalen die tussen het gemeentebestuur en het OCMW nog overblijven.

Wij denken aan de overlegprocedure die naar ons gevoelen afdwingbaar moet worden gemaakt en aan de besluiten — en dat is wat moeilijker — die één of andere vorm van rechtsgeldigheid dienen te verkrijgen.

Wij denken ook aan de aanwezigheid van een lid van het schepencollege op de OCMW-raadsvergaderingen. Wij verzoeken de minister na te gaan of de burgemeester, indien hij de vergaderingen van het OCMW niet kan of wil bijwonen, niet kan verplicht worden het schepencollege te verzoeken een lid aan te wijzen dat hem op deze vergaderingen zal vervangen. Het lijkt inderdaad noodzakelijk dat de stem van het gemeentebestuur gehoord kan worden in de OCMW-raad en zulks kan niet worden overgelaten aan de willekeur van de burgemeester.

Dat waren, mijnheer de minister, enkele kritische opmerkingen.

Tenslotte wens ik te zeggen dat wij het tweede aangekondigde ontwerp met veel aandacht zullen bekijken, vooral omdat de aankondiging daarvan in de regeringsverklaring ons met veel vrees vervult. In de regeringsverklaring is sprake van het herstel van de financiële verantwoordelijkheid van de OCMW en het waarborgen van de gelijke concurrentievoorwaarden met de vrije instellingen. Wij zullen dit tweede ontwerp wanneer het wordt ingediend op zijn merites oordelen. Rekening houdend met de Belgische situatie zal dit ontwerp met bijzonder veel omzichtigheid moeten worden opgesteld. Ik moet geen tekening maken opdat u zou begrijpen wat ik met deze woorden bedoel.

Overigens kondig ik u nu reeds aan, mijnheer de minister, dat onze fractie eerlang een voorstel zal indienen tot een globale herziening van de wet van 8 juli 1976. Wij hopen dat de parallellen tussen uw ontwerp en ons voorstel in overvloed aanwezig zullen zijn.

Sta mij toe, mijnheer de minister, bij deze gelegenheid twee amendementen in te dienen die ik met uw instemming onmiddellijk zal verdedigen. Deze amendementen hebben betrekking op artikel 9 en zij zijn, net als uw ontwerp, bedoeld als een technische verbetering aan de werking en aan de procedures betreffende de aanwijzing voor de bijzondere comités. Wij zouden graag hebben dat in artikel 9 waar de samenstelling van het vast bureau wordt bepaald ook de samenstelling van de bijzondere comités wordt opgenomen. Dit moet niet op dwingende wijze worden gesteld, de OCMW-raad mag nog wel enige ruimte krijgen om te beslissen over de samenstelling. Toch zou een dubbele grens dienen te bestaan: één naar beneden en één naar boven; één wat het minimum, één wat het maximum aantal leden betreft die deel uitmaken van deze bijzondere comités. Wij stellen voor dat voor ieder bijzonder comité het aantal leden niet kleiner mag zijn dan het aantal bepaald voor het vast bureau — dat komt ongeveer neer op één derde van de leden van de OCMW-raad — en niet hoger mag zijn dan de helft van het aantal leden van de raad. Op die manier kan de OCMW-raad binnen de grenzen van één derde en de helft vrij de samenstelling van de OCMW-raad bepalen, weliswaar rekening houdend met de verdere bepalingen van artikel 9.

Dit voorstel is ingegeven door de overweging dat het niet opgaat dat in het algemeen, zoals in het verleden toch wel is gebeurd, de minderheid niet aan bod zou komen in bepaalde bijzondere comités of dat men een beroep zou doen op enige spitsvondigheden erin bestaande bijvoorbeeld, zoals wij hebben meegemaakt, dat sommige bijzondere comités worden samengesteld uit twee leden, dat voorzitter

en een lid van de meerderheid, zodat de minderheid niet is vertegenwoordigd, ofwel dat een bijzonder comité wordt samengesteld uit alle leden van de raad van het OCMW. Ook dat is vanzelfsprekend onaanvaardbaar, en in dat geval kunnen wij dat geen bijzonder comité noemen.

Dat is het eerste amendement waarvoor ik graag uw instemming zou krijgen.

Ik zou overigens dit eerste amendement willen aanvullen met een tweede amendement bij hetzelfde artikel. Het zou erin bestaan de derde paragraaf van artikel 9 aan te vullen. Daar staat dat de voorzitter van de raad van rechtswege voorzitter is van het vast bureau en van de bijzondere comités. « Het vast bureau en de bijzondere comités... » — tot daartoe is alles ongewijzigd gebleven, maar wij zouden er graag aan toevoegen — « ... waaronder ook het comité voor de verplegingsinstellingen... », waarna artikel 9 onveranderd verder gaat.

Het toevoegen van deze wijziging is ingegeven door de vaststelling dat dit comité voor de verplegingsinstellingen reeds een langere geschiedenis heeft dan de wet van 8 juli 1976, en al werd behandeld in het koninklijk besluit van 27 februari 1961.

Op dat ogenblik kon men natuurlijk niet vooruitlopen op de situatie van 1976 en men heeft daardoor de procedure in het ongewisse gelaten.

Vermits men in 1976 dat comité voor de verplegingsinstellingen niet met zoveel woorden heeft opgenomen in de reeks van de bijzondere comités die de OCMW kunnen oprichten, was het duidelijk dat een mogelijkheid tot dubbelzinnige interpretatie ontstond, namelijk dat men voor de comités van de verzorgings- of verplegingsinstellingen het aanwijzen van de leden uit de raad niet noodzakelijk in één stemronde moest laten gebeuren, maar bijvoorbeeld in evenveel stemronden als er mandaten te bevestigen zijn. In dat geval betekent dat een vrijgeleide om uitsluitend leden van de meerderheid aan te wijzen.

Dat lijkt ons strijdig met de geest van de wet die in alle organen vertegenwoordigers van de minderheid wil aantreffen. Wij brengen u hulde, mijnheer de minister, omdat u in deze geest een aantal verbeteringen in deze wet hebt aangebracht.

Bijgevolg verzoek ik u deze twee amendementen die nog technische verbeteringen vormen, en die de werking van de OCMW alleen maar kunnen verbeteren, te aanvaarden, zodat zij alsnog in de wet kunnen worden ingeschreven.

Ik zie hier uw antwoord met bijzonder veel aandacht tegemoet. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, je désire également féliciter notre rapporteur qui a si fidèlement relaté nos débats et ce dans un laps de temps particulièrement bref.

En 1976, nous étions très fiers de voter la loi. En période de crise, nous en mesurons mieux toute l'importance.

Monsieur le ministre, vous avez souligné lors du dépôt de votre projet de loi que des modifications importantes allaient être apportées. Nous vous savons gré de n'avoir pas touché aux missions essentielles des CPAS, mais nous sommes cependant déçus que le contenu du projet de loi ne corresponde pas à celui de l'exposé des motifs.

Sans doute, des modifications sont-elles nécessaires, mais le projet de loi tel qu'il nous est soumis ne rencontre pas les problèmes de responsabilité dans la gestion, le problème de l'équilibre financier qui est d'ailleurs, vous en conviendrez, souvent compromis par le retard dans la liquidation des créances, et le problème hospitalier que nous n'avons absolument pas abordé.

Le projet de loi est ambitieux, mais le contenu nous paraît insuffisant. Je ne reprendrai pas ici la substance des différents articles; d'autres avant moi s'en sont chargés.

Je voudrais simplement vous signaler que j'ai déposé cet après-midi une série d'amendements.

Certains visent à revenir à la compatibilité du mandat de conseiller communal avec celui de conseiller du CPAS, en raison notamment de la trop grande proximité de la date des élections communales. D'autres portent sur la nécessaire concertation. Nous avons pu constater effectivement que dans de nombreuses communes, le bourgmestre n'avait pas organisé de concertation. Nous estimons cependant indispensable que figurent dans le projet de loi les matières qui doivent être discutées en concertation. Parmi elles, je cite le cadre du personnel, son statut et son recrutement, qu'il s'agisse de nominations définitives ou temporaires, l'extension des services ou la création de services nouveaux, les critères de référence pour l'octroi d'une aide, soit l'ensemble des

matières qui entraînent une incidence financière sur le budget du CPAS et, par voie de conséquence, sur le budget communal.

D'autres amendements ont pour but de mettre fin à la situation actuelle en ce qui concerne le double recours : le tribunal du travail est en effet compétent pour le minimex et la chambre des recours est compétente pour toutes les autres formes d'aide sociale.

Je souhaiterais que dès l'adoption des modifications présentes, il soit fait un sort à ce double recours. Le tribunal du travail, déjà compétent en ce qui concerne le minimex et les allocations pour handicapés, connaîtrait ainsi de l'ensemble des recours pour toutes les formes d'aide sociale; il deviendrait ainsi un tribunal social.

En commission, l'ensemble du projet a été adopté par sept voix contre trois et quatre abstentions. Je vous rappelle que je figurais parmi les personnes qui se sont opposées à l'adoption du projet de loi. Le vote de mon groupe dépendra de la façon dont mes amendements seront rencontrés. *(Applaudissements sur les bancs PSC.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandekerckhove.

De heer Vandekerckhove. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, bij de bespreking van dit ontwerp zou ik toch eerst de rapporteur willen gelukwensen niet alleen met zijn zeer deskundig en helder verslag, maar ook voor de degelijke uiteenzetting die hij hier over de verschillende artikelen heeft gegeven. Dit wijst er meteen op hoe moeilijk wij, oppositieleden, het soms hebben met zulk een eminente rapporteur die zo deskundig de problemen kan uitleggen. Dit heeft echter ook het voordeel, mijnheer de staatssecretaris, dat wij bij de punten waarover wij akkoord gaan niet langer hoeven te blijven stilstaan en ons kunnen beperken tot de punten waarop nog kritiek is.

Een eerste punt betreft de onverenigbaarheid tussen gemeenteraadslid en lid van de OCMW-raad. Ik heb in de commissie uiteengezet dat ik volkomen akkoord kan gaan met het principe maar dat ik betwijfel of het probleem van het nu reeds moeilijk overleg tussen enerzijds OCMW en anderzijds gemeenteraad door het volledig opsplitsen in de personen tussen beide instanties nog niet moeilijker zal worden. Dit blijft voor mij een open vraag. Ik weet wel dat in bepaalde procedures zal worden voorzien maar de vraag blijft of dit het probleem nog niet zal verscherpen en of geen grotere moeilijkheden dan nu het geval is in het overleg tussen de OCMW en de gemeenteraad zullen ontstaan, ook rekening houdend met het belangrijk impact van het OCMW op financieel vlak.

Een tweede punt betreft de nieuwe regeling in verband met de aanwijzing van de voorzitter. Het ligt voor de hand dat wij ook hier akkoord gaan met het principe. Het mag niet zijn dat via het systeem van een of meer overlopers een andere meerderheid ontstaat. Dit wijzen wij ten volle af.

Al kunnen wij het wel eens zijn over het principe, toch rijzen voor ons bepaalde vragen in verband met de methode en de procedure die zal worden gevolgd. Ik geef toe dat het beter is die procedure uit te werken in een koninklijk besluit in plaats van ze gedetailleerd op te nemen in de wet zelf. Maar, mijnheer de staatssecretaris, u zal ook wel weten dat wij in een bijzonder vindingrijk land leven wat dit betreft en dat alles in verband met gemeenten en OCMW zeer nauwkeurig wordt gelezen en herlezen. De vele betwistingen die ter zake aan de Raad van State en elders worden voorgelegd, wijzen erop dat onze besturen daar bijzonder attent op zijn.

Ik vraag mij af of de procedure van de tweederdemeerderheid inderdaad een gunstige procedure zal zijn en of zij voldoende zal opwegen tegen het feit dat wanneer over personen wordt gesproken dit niet meer in het geheim gebeurt maar wel openbaar. Ik ga niet alle twijfels daaromtrent nog eens opnoemen. Dat hebben wij in de commissie uitvoerig gedaan. Met deze nieuwe regeling zal u echter bijzonder opletten moeten zijn om geen aanleiding te geven tot nog meer moeilijkheden en betwistingen.

Een derde punt betreft artikel 49 inzake de onverenigbaarheid van medici die zijn tewerkgesteld in OCMW. Ik heb er in de commissie reeds op gewezen dat het woord « tewerkgesteld » aanleiding heeft gegeven tot de meest diverse interpretaties. Ik heb derhalve gevraagd dat men dit duidelijker zou omschrijven in de wet. Mijn amendement ter zake weerspiegelt misschien nog niet duidelijk genoeg de improvisatie die hier kan ontstaan. Uw belofte dat u bij een volgende aanpassing van het ontwerp met deze opmerking rekening zult houden doet mij genoegen. U kent de spreuk : « Veel beloven en weinig geven... » Ik ben hier al lang genoeg om te weten dat veel beloften, die plichtig werden gedaan, niet werden nagekomen om welke reden of door welke omstandigheid dan ook. Op het Limburgse vlak wil ik zo vrij zijn om mijn illusies te behouden en te geloven dat de gedane beloften, indien enigszins mogelijk, ook zullen worden nagekomen.

Globaal genomen menen wij dat de aangebrachte verbeteringen goed zijn. Ik heb ze niet opgenoemd omdat ik mij wilde beperken tot het opsommen van de punten van kritiek. Omwille van de beschouwingen die ik naar voren heb gebracht, heeft onze fractie gemeend zich bij de stemming te moeten onthouden. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, mijnheer de rapporteur, geachte collega's, ik zou niet het woord hebben durven te vragen, indien niet een dubbele voorwaarde ware vervuld geweest.

Ten eerste, ik neem aan dat dit ontwerp niet meer in beide Kamers zal worden goedgekeurd vóór het reces en, ten tweede, het is juist — ook andere leden hebben erop gezinspeeld — dat na het reces de regering een aantal hervormingen wil voorstellen die, samen met het van kracht worden van de inmiddels goedgekeurde artikelen 2, 3, 8 en 9 van dit ontwerp, uitwerking zullen hebben op het ogenblik dat de nieuwe raden van het OCMW hun taak na de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen zullen aanvaatten.

Uitgaande van die dubbele voorwaarde veroorloof ik mij te zeggen waarom ik hier het woord heb gevraagd.

Ik heb begrepen dat de doelstelling van het OCMW, zoals uitgedrukt in het eerste lid van artikel 1 van de wet, zo ruim is als de sociale bewegendheid en de verbeeldingskracht van de raad van het OCMW zelf, dat bij het voeren van een maatschappelijk beleid in het kader van de OCMW de positie van de voorzitter van de raad een bijzondere karakteristiek vertoont, omdat de vergaderingen van de raad besloten vergaderingen zijn, en meestal in een OCMW, waar de verstandhouding voortreffelijk is, de voorzitter kan steunen op een blijvende en ruime meerderheid in de raad, zoniet op het vertrouwen van de hele Raad.

Vanuit die optiek, zult u begrijpen, mijnheer de staatssecretaris, dat ik bijzonder aandachtig ben geweest bij de lectuur van het artikel 8, waarbij aan de Senaat wordt gevraagd een nieuwe redactie te willen geven aan het bestaande artikel 25.

Ik zal mij hier niet bezighouden met de analyse van de inhoud van dit artikel. Ik wou even aan de collega's signaleren dat op onze agenda van donderdag, pro memorie, ontwerpen zijn aangekondigd tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet en van artikel 75 van de gemeentekieswet. Deze ontwerpen zijn op het ogenblik nog in behandeling in de commissie voor de Binnenlandse Zaken.

Als ik juist ben ingelicht, is het niet onwaarschijnlijk dat donderdag aanstaande dit ontwerp niet zal kunnen worden behandeld in openbare vergadering. Alle andere elementen buiten beschouwing gelaten, is er nu een belangrijk parallelisme tussen dit wat in het wetsontwerp houdende wijziging van artikel 2 van de gemeentewet wordt behandeld en artikel 8 van het voorliggend wetsontwerp met betrekking tot de aanduiding van de voorzitter, inzonderheid de eerste procedure bij paragraaf 2. Het zou immers niet goed zijn indien de Senaat binnen korte termijn, wat de aanduiding betreft van de leden van de schepencolleges en de aanduiding van de voorzitter van de raad van beheer van het OCMW, tot tweemaal verschillende technieken zou besluiten, de ene het tegendeel zijnde van de andere.

Dit lijkt mij niet gezond te zijn, te meer omdat iedereen weet dat de samenstelling van de raad van het OCMW reeds zo is opgevat dat deze eigenlijk een getrapte verkiezing is en dat de verschillende fracties die in de gemeenteraad zijn vertegenwoordigd numeriek op een andere wijze aan bod komen.

Collega Hancké heeft amendementen aangekondigd die zijn fractie zal indienen. Ook mevrouw Hanquet heeft gezegd amendementen te zullen indienen en waarschijnlijk zullen er nog andere amendementen ter tafel komen. Het is dus niet uitgesloten dat het voorliggend ontwerp nog op één of andere wijze wordt gewijzigd. Vermits artikel 8 uitwerking krijgt op het ogenblik dat de nieuwe raden die het resultaat zullen zijn van de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen in werking zullen treden en vermits de regering nog een ontwerp zal indienen waarbij wijzigingen zullen worden aangebracht aan verschillende artikelen van de wet op de OCMW, die ook van kracht zullen zijn wanneer de nieuwe raden van start gaan, vraag ik mij af — maar ik weet niet of die suggestie van realisme getuigt — of het niet beter zou zijn voor de aanduiding van de voorzitter van het OCMW een parallelisme na te streven met wat thans in behandeling is in de commissie voor de Binnenlandse Zaken voor de aanduiding van de schepenen.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik neem zeer graag het woord om de rapporteur bijzonder hartelijk te danken voor zijn volledig verslag, waarin hij de besprekingen in de commissie zeer levendig wist weer te geven. Ik dank evenzeer alle commissarissen van de commissie voor de Volksgezondheid voor hun positieve en opbouwende medewerking ter verbetering van dit wetsontwerp.

Ik wil nogmaals bevestigen dat het niet de bedoeling is van de regering de hoofdlijnen van de bestaande wet van 1976 te wijzigen en evenmin wijzigingen in de opdracht aan te brengen.

Het is de bedoeling van de regering in middelen te voorzien die de onafhankelijkheid én van de gemeenteraad én van het OCMW tegenover elkaar zouden versterken, om aldus te komen tot een ruimere financiële verantwoordelijkheid. Er wordt aangevoerd dat dit ontwerp vrij laat zal komen.

Mme Remy a tenu ce raisonnement.

Permettez-moi de vous faire observer, madame, que je n'ai, en l'occurrence, avancé aucun élément nouveau de nature à surprendre. En effet, cette thèse est soutenue depuis plusieurs années et nous nous sommes, en fait, limités à essayer de lui donner forme.

Je regrette de n'avoir pu vous convaincre, car vous attendiez, je crois, beaucoup plus de ce projet qui peut-être vous déçoit ?

Mme Remy-Oger. — Oui, monsieur le ministre.

M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales. — Nous aurons, j'espère, l'occasion d'y revenir et d'y apporter ensemble, en parfaite collaboration, toutes modifications susceptibles de l'améliorer.

Wij hebben er prijs op gesteld dit ontwerp van wet op dit ogenblik voor de Wetgevende Kamers te brengen. Een van de redenen hiertoe was de te grote afhankelijkheid van de gemeenteraad tegenover het OCMW, omdat sommige leden van de gemeenteraad eveneens lid zijn van het OCMW. Wanneer deze personen hun verantwoordelijkheid op zich moeten nemen in de gemeenteraad blijven zij in de eerste plaats leden van het OCMW.

Het is een onzinnige en onzedelijke situatie. De gemeenteraad moet voordig uitoefenen op de werkzaamheden van het OCMW. De gemeenteraad moet bepaalde beslissingen nemen, bijvoorbeeld in verband met de begroting en de rekeningen van het OCMW. In dit voogdijlichaam hebben een aantal leden van het OCMW zitting. In feite zijn zij rechter en partij. Die situatie mag niet langer worden aanvaard indien we willen komen tot een grotere verantwoordelijkheid van beide lichamen.

Dit ontwerp wordt nu ingediend, omdat we de politieke partijen wensen in te lichten over onze overtuiging en omdat we willen bijdragen tot de herschikking van de verantwoordelijkheden. Wij willen vermijden dat ons achteraf zou worden verweten dat wij eens te meer de verkiezingen hebben laten voorbijgaan zonder de nodige wijzigingen te hebben aangebracht. Wij zouden aldus opnieuw voor zes jaar in de boot zitten. Deze wijziging is naar ons oordeel vrij belangrijk in het kader van wat nog moet volgen.

De heer Hancké en ook de heer Vandekerckhove hebben het probleem van het verbreken van de band tussen de gemeenteraad en het OCMW onderstreept.

Naar wij menen is de thans bestaande overlegprocedure niet goed. De procedure is niet afdwingbaar en bijgevolg wordt zij toegepast naargelang van de inspiratie en vaak zonder veel succes.

Wij willen een verplichte procedure invoeren waarbij de gemeente werkelijk inspraak heeft in de beslissingen van het OCMW. Het gaat hier niet over beslissingen die moeten worden genomen wegens wettelijke bepalingen maar om de hele sector van de welzijnszorg.

Er moet een procedure komen waarbij men gehouden is rekening te houden met de opmerkingen van de gemeente en mocht het OCMW dit niet doen, dan moet de gemeente gelegenheid krijgen tot verhaal bij de bestendige deputatie die moet oordelen of de voorstellen van het OCMW nog kunnen worden gedragen door de begroting van de betrokken gemeente.

Wij streven ernaar deze bijzondere vorm van beroep bij een politiek lichaam mogelijk te maken, *in casu* de bestendige deputatie. Zij heeft immers kennis van de twee begrotingen en kan derhalve met kennis van zaken oordelen of de gemeente niet voor onoverkomelijke verplichtingen zou komen te staan.

De procedure die wij wensen in te voeren is overgenomen uit de procedure die bestaat voor de verkiezing van schepenen.

Wij hebben ons, mijnheer De Bondt, laten leiden door de procedure opgenomen in een wetsvoorstel dat bij de Senaat werd ingediend.

Ik weet vanzelfsprekend niet wat het lot zal zijn van het huidige voorstel. In ieder geval stellen wij er prijs op artikel 8 te handhaven. Wij wensen allereerst te weten wat gevolg er zal worden gegeven aan de procedure voor de verkiezing van de schepenen. Op die wijze kan in beide kamers tot een gelijkvormige procedure worden gekomen.

M. André. — Permettez-moi de vous interrompre un instant, monsieur le secrétaire d'Etat, pour souligner que ce qu'on appelle la proposition de loi Coppieters n'a aucune chance d'être adoptée au Sénat, et donc aucune chance de retourner à la Chambre. Selon moi, il ne faut pas établir d'analogie entre votre proposition à cet égard et ce qui a été prévu un moment au niveau communal. Peut-être avez-vous eu tort de vous baser sur un texte uniquement proposé par un membre de la Chambre, où il avait d'ailleurs été adopté avec quelque difficulté, et de considérer que ce texte était suffisamment bon pour entrer dans la loi sur les CPAS.

M. Vandenhoute. — Tout à fait d'accord.

M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales. — Je ne sais si le texte proposé sera adopté tel quel; je ne suis pas juge en cette affaire et ne me prononcerai donc pas, mais je tiens à souligner que le texte traite d'un principe, lequel me semble rester acquis au Sénat. Il est uniquement question de la procédure à suivre et j'ai laissé la porte ouverte à cet égard : elle sera réglée par arrêté royal.

Je le répète : je n'ai prévu que le principe et, à mon sens, celui-ci, comme tel, n'est pas contesté. En fin de compte, nous nous efforcerons d'apporter par arrêté royal les modifications que le Sénat pourrait souhaiter.

J'ai relu l'avis du Conseil d'Etat dont Mme Remy m'a demandé de parler. Il mentionne uniquement la difficulté résultant du fait que ce sont les élus qui doivent se prononcer sur la présentation du bourgmestre. La proposition dite Coppieters prévoit la présentation, par les élus qui n'ont pas encore prêté serment, de leur candidat aux fonctions de bourgmestre. Le Conseil d'Etat estime que l'élu n'est membre du conseil communal qu'après avoir prêté serment.

Le présent projet n'attend pas la prestation de serment et prévoit que les élus présenteront le président. L'observation du Conseil d'Etat ne vise donc aucunement notre projet.

Le Conseil d'Etat précise également qu'en ce qui concerne l'élection verbale du bourgmestre et des échevins, il appartient au législateur de prendre les dispositions qu'il juge utiles, ce qui avait force de loi dans le passé ne l'ayant pas forcément pour l'avenir, le législateur pouvant modifier la procédure d'élection dans les conseils.

Collega De Bondt, indien de Senaat het voorstel-Coppieters zou amenderen, wat mogelijk is, en zich zou beperken tot het principe, ben ik in ieder geval in goed gezelschap. Indien de Senaat het voorstel-Coppieters in zijn geheel zou verwerpen, moet het terug worden gezonden naar de Kamer van volksvertegenwoordigers en is er veel kans dat het daarna opnieuw van de Kamer naar de Senaat wordt gezonden. Ik heb daar persoonlijk geen bezwaar tegen. Maar, mocht de Senaat het voorstel-Coppieters volgen, zou ik, ik herhaal het, op de goede weg zijn en wil ik mijn kans wagen. Wij moeten af en toe spelen. En wie speelt kan geluk hebben. Ik zou het in die zin willen bekijken. Wij zouden het voorstel kunnen goedkeuren en achteraf eventueel veranderingen aanbrengen.

De heer De Bondt. — Mijnheer de minister, het was mijn bedoeling de zaak niet ten gronde aan te raken en de kwestie van de inhoud van het artikel niet ter sprake te brengen omdat ik weet dat daarover verschillende meningen bestaan en omdat ik aan de zijde van de regering staande, geneigd ben principieel uw mening als het overwegen waard te noemen.

Maar vermits er toch nog een ontwerp komt dat uitwerking heeft op het ogenblik dat artikel 8 van het ontwerp uitwerking zal hebben, is er niets dat u belet artikel 25 in die versie dan te introduceren. Dan zult u over de moeilijkheden, waaromtrent de heer André heeft gesproken, beter zijn ingelicht.

U zegt wel dat het een principiële aangelegenheid is. Ik ga mij nu niet laten verleiden te spreken over de grond van de zaak. Daarover zou nog het een en ander kunnen worden gezegd. Wat de Koning nog kan doen, wanneer wordt aanvaard wat in paragraaf 2 reeds is opgenomen, betreft alleen de eigenlijke uitvoering die normaal tot de taak van de Koning behoort, ook wanneer dit niet *expressis verbis* in de tekst van de wet is bepaald.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Ik wil nog even antwoorden aan mevrouw Hanquet.

Nous nous sommes expliqués longuement, madame, sur notre position respective en ce qui concerne l'incompatibilité. Nous avons démontré à suffisance, me semble-t-il, les raisons pour lesquelles nous défendons ce système. La solution du problème ne peut être retardée.

Vous nous dites que notre projet ne va pas assez loin et je suis d'accord avec vous. D'autres textes sont prêts, proposant des modifications à la loi sur les CPAS. Lorsque nous aborderons ce problème de fond, nous aurons — telle est ma conviction — une discussion sérieuse et approfondie qui prendra quelque temps; je souhaite d'ailleurs qu'il en soit ainsi. Nous mettrons tout en œuvre pour aboutir avant les élections du 10 octobre.

Je me dois donc de maintenir l'article relatif à l'incompatibilité, tel qu'il a été présenté.

Quant à la concertation entre la commune et le CPAS, j'ai déjà répondu. Cette concertation, actuellement prévue, n'est pas assortie de sanctions. Nous prévoyons, dans le projet que nous présenterons, la concertation obligatoire avec l'obligation d'aboutir à un résultat.

Vous avez traité du double recours. Le système actuel, il est vrai, est trop complexe pour les gens peu familiarisés avec les procédures juridiques. Nous sommes parfaitement d'accord avec vous sur les modifications à prévoir. Cependant nous manquons de temps pour modifier, comme nous le souhaitons, la présente législation qui constitue une première pierre, notamment en ce qui concerne l'incompatibilité.

Verder hebben wij ook kennis, mijnheer de Voorzitter, van twee amendementen van de heer Hancké die een wijziging van artikel 9 voorstelt. De regering kan deze wijziging betreffende een minimaal aantal leden in de comités aanvaarden omdat ze een objectieve werking van de comités beoogt. Aangezien er voor het vast bureau een minimale vertegenwoordiging in de wet is bepaald, is er geen enkel bezwaar vanwege de regering dat er voor de comités eveneens een dergelijke bepaling wordt ingeschreven ten einde een ieder aan bod te laten komen.

Met uw tweede amendement, mijnheer Hancké, vraagt u geen wijziging van de wet van 1976, maar van een koninklijk besluit. Neemt u het mij niet kwalijk, maar bij gebrek aan de tekst van dit koninklijk besluit kan ik op deze vraag nu niet antwoorden. Uw voorstel ligt echter in de lijn van de voorgestelde hervorming en ik stel voor de gevraagde verduidelijking eenvoudigweg aan te brengen aan het bestaande koninklijk besluit. Aangezien u zegt dat er problemen en moeilijkheden rijzen, ben ik bereid uw vraag te onderzoeken en, zo nodig, ga ik akkoord om het koninklijk besluit op dat stuk te herzien.

Ik denk zodoende te hebben geantwoord aan de verschillende sprekers. Wellicht is het geen voldoende antwoord en misschien heb ik ze niet overtuigd, want dat is een andere zaak. Waarschijnlijk heb ik toch voldoende uiteengezet waarom dit ontwerp tot wijziging van de wet van 1976 werd ingediend. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion des articles le texte proposé par la commission?

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking van de artikelen. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus wordt beslist.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles.

Ik deel u mee dat een reeks amendement, ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Je propose au Sénat de réserver à demain les votes sur les amendements et sur les articles auxquels ils se rapportent. (*Assentiment.*)

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. L'article 6, § 1er, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Le centre public local d'aide sociale est administré par un conseil de l'aide sociale composé de :

- 9 membres pour une population ne dépassant pas 15 000 habitants;
- 11 membres pour une population de 15 001 à 50 000 habitants;
- 13 membres pour une population de 50 001 à 75 000 habitants;
- 15 membres pour une population de 75 001 à 125 000 habitants;
- 17 membres pour une population de 125 001 à 200 000 habitants;
- 19 membres pour une population de 200 001 à 300 000 habitants;
- 21 membres pour une population de plus de 300 000 habitants.

Chaque membre effectif a un ou plusieurs suppléants. »

Artikel 1. Artikel 6, § 1, van de wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. Het plaatselijk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bestuurd door een raad voor maatschappelijk welzijn bestaande uit :

- 9 leden voor een bevolking die de 15 000 inwoners niet overschrijdt;
- 11 leden voor een bevolking van 15 001 tot 50 000 inwoners;
- 13 leden voor een bevolking van 50 001 tot 75 000 inwoners;
- 15 leden voor een bevolking van 75 001 tot 125 000 inwoners;
- 17 leden voor een bevolking van 125 001 tot 200 000 inwoners;
- 19 leden voor een bevolking van 200 001 tot 300 000 inwoners;
- 21 leden voor een bevolking van meer dan 300 000 inwoners.

Elk werkend lid heeft één of meer opvolgers. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 9 de la même loi est modifié comme suit :

1° Le littéra *b* est remplacé par ce qui suit :

« *b*) Les bourgmestres et les conseillers communaux, ainsi que les membres des collèges de fédérations de communes et d'agglomérations; »

2° Le littéra *e* est remplacé par ce qui suit :

« *e*) Les membres du personnel de l'Etat, des provinces et des communes, ainsi que les membres du personnel des régions et des communautés qui, à raison de leurs attributions, participent directement à l'exercice de la tutelle sur le centre d'aide sociale intéressé; »

Art. 2. In artikel 9 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Letter *b* wordt vervangen als volgt :

« *b*) De burgemeesters en de gemeenteraadsleden, alsmede de leden van de colleges van federaties van gemeenten en agglomeraties; »

2° Letter *e* wordt vervangen als volgt :

« *e*) De leden van het rijks-, provincie- en gemeentepersoneel evenals de leden van het personeel van de gewesten en de gemeenschappen die uit hoofde van hun bevoegdheden, rechtstreeks deelnemen aan het uitoefenen van het toezicht op het betrokken centrum voor maatschappelijk welzijn; »

M. le Président. — A cet article, Mme Hanquet présente les amendements que voici :

Au littéra *b* proposé par cet article, supprimer les mots « et les conseillers communaux ».

In letter *b* voorgesteld door dit artikel te doen vervallen de woorden « en de gemeenteraadsleden ».

Subsidiàirement

Insérer un article 2bis, rédigé comme suit :

« L'article 26 de la même loi est complété par un § 4, libellé comme suit :

« Le président du CPAS est entendu au collège des bourgmestre et échevins et au conseil communal chaque fois qu'un point relevant de sa compétence y est traité. »

Subsidiàir

Een artikel 2bis in te voegen, luidende :

« Artikel 26 van dezelfde wet wordt aangevuld met een § 4, luidende :

« De voorzitter van het OCMW wordt in het college van burgemeester en schepenen evenals in de gemeenteraad gehoord telkens als er een punt behandeld wordt dat tot zijn bevoegdheid behoort. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mon amendement principal vise à supprimer les mots « et les conseillers communaux ». J'en ai donné les raisons tout à l'heure.

Il n'est pas question d'affirmer qu'un système est meilleur qu'un autre. Diverses situations ont été portées à notre connaissance en provenance de communes où, tantôt des conseillers communaux siègent dans les CPAS, tantôt n'y siègent pas. Nous n'avons pas relevé entre elles des différences essentielles ou fondamentales.

Si je propose cet amendement, c'est en raison, d'une part, de la proximité des élections communales, ce qui a déjà suscité beaucoup de discussions et, d'autre part, du fait que le système qui fonctionne depuis 1925 ne donne pas lieu à des critiques fondamentales.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, om de redenen die werden aangegeven moeten wij vragen dit amendement te verworpen.

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet pour justifier son amendement subsidiaire à l'article 2.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, au cas où mon amendement principal ne serait pas adopté, je présente un amendement subsidiaire tendant à insérer un article 2bis rédigé comme suit : « L'article 26 de la même loi est complété par un paragraphe 4, libellé comme suit : Le président du CPAS est entendu au collège des bourgmestre et échevins et au conseil communal chaque fois qu'un point relevant de sa compétence est traité. »

Cet amendement a pour but d'améliorer les informations réciproques entre les mandataires. (Applaudissements sur les bancs du PSC.)

M. le Président. — La parole est à M. André.

M. André. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, permettez-moi, à l'occasion de la discussion de ces amendements, de poser un problème fondamental dans ce débat.

Voulons-nous donner aux CPAS, dont nous connaissons le poids budgétaire sur nos communes, une autonomie totale, y compris l'autonomie financière, ou bien voulons-nous continuer dans un système qui serait encore renforcé par le texte qui nous est proposé, c'est-à-dire que l'autonomie serait totale dans l'administration et dans la gestion du CPAS, mais que ce dernier continuerait à dépendre de la commune pour le remboursement des déficits ?

Tel est le problème fondamental qui a justifié le dépôt d'un certain nombre d'amendements défendus par Mme Hanquet.

Ce que nous reprochons au projet de loi qui nous est soumis — j'aurais pu le mentionner dans la discussion générale —, ce n'est pas nécessairement qu'il préconise des solutions inacceptables, mais qu'il propose de petits remèdes pour résoudre un grand problème. Voilà le nœud de la discussion.

Si l'on tranchait demain le problème capital de la responsabilité respective du CPAS et de la commune, probablement, en effet, en arriverions-nous à des solutions purement « culinaires » — peut-être ce mot sera-t-il mal pris — pour la désignation de monsieur un tel ou de madame une telle.

Pour nous, le problème est de savoir si, dans l'ensemble de la structure que nous essayons de mettre en place, il existe des responsables et quelles sont exactement leurs responsabilités.

Dès lors, si désormais on ne pourra plus être membre d'un CPAS quand on est conseiller communal, je demande, sans y être à priori opposé, ce que cela signifie exactement. A cet égard, différentes thèses peuvent être défendues. Dans la période de crise que nous connaissons et, en particulier, de difficultés budgétaires des pouvoirs publics, plusieurs formules peuvent être envisagées; par exemple, on pourrait faire en sorte que la politique communale dans son ensemble, y compris la politique sociale, relève totalement de mandataires élus. On peut imaginer aussi que cette politique s'exerce sous la responsabilité, également financière, de mandataires choisis au sein d'un CPAS. On peut entrevoir toutes les solutions qu'on veut, encore faut-il savoir ce qu'on veut !

C'est pour cela que nous allons, mes amis et moi, voter l'amendement de Mme Hanquet. Nous maintiendrons cette position aussi longtemps que nous n'aurons pas de réponse à la question fondamentale de savoir qui est finalement responsable financièrement.

M. le Président. — La parole est à Mme Remy.

Mme Remy-Oger. — Monsieur le Président, dans le prolongement de ce que vient de dire M. André, dont je partage totalement l'avis, je dirai clairement que, si le groupe socialiste entend voter contre le projet, c'est parce qu'il a le net sentiment de se trouver devant une œuvre — je n'oserais même pas dire une symphonie ! — inachevée, et qu'on cherche à lui faire adopter au plus vite un texte qui ne correspond pas à l'objectif visé.

Si le but du gouvernement est de rétablir la responsabilité des CPAS, je suis, comme M. André, d'accord, mais alors quid de l'élection des membres du CPAS au deuxième degré ? Cela n'est plus possible ! Là se pose un problème beaucoup plus profond.

Lorsque vous avez en charge des budgets aussi importants que ceux des CPAS et que vous les coupez, soi-disant pour leur rendre leur responsabilité financière, de la commune dont ils dépendent pour toute une série de matières, vous devez aussi donner aux mandataires la responsabilité politique de leurs choix ; ils devront alors être comptables devant ceux qui les ont élus.

Mais, jusqu'à preuve du contraire, un élu du CPAS, hormis le président, est à peu de chose près, ignoré du public. Lorsqu'on dit que le conseiller communal, qui est en même temps membre du CPAS, reste attaché à ce dernier et ne se dissocie pas des décisions qu'il y a prises, c'est à la fois vrai et faux, car c'est aussi nier la responsabilité politique d'un élu et, en l'occurrence, d'un élu direct.

Si vraiment il faut rétablir la responsabilité financière comme, me semble-t-il, le gouvernement l'entend, je pose la question de la responsabilité politique des membres des CPAS.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, op het gevaar af bepaalde van onze collega's te vervelen, ga ik voor de zoveelste keer hetzelfde herhalen, al was het maar om wat opnieuw is gezegd niet als onbeantwoord te laten doorgaan.

Wat is de huidige situatie ? Er is geen discussie over de vaststelling dat de budgetten van onze gemeenten zwaar worden belast door de uitgaven van de OCMW. Iedereen maakt daarover gedurende jaren zijn beklag en de ingestelde overlegprocedure is blijkbaar geen goed middel geweest om een redelijke verhouding te bereiken tussen de uitgaven van de OCMW enerzijds en de draaglijke uitgaven vanwege de gemeenten anderzijds. Er moet dus iets worden veranderd.

Wij stellen twee veranderingen voor.

Ten eerste zouden wij gedaan willen maken met de vermenging van hoedanigheid van lid van het OCMW en van lid van de gemeenteraad. Wat men er ook over moge zeggen, zoals het invoeren van de *responsabilité politique* van de leden van de OCMW en van de gemeenteraad, het gaat om mooie beschouwingen, maar de realiteit is droevig anders. Een lid van het OCMW, dat een beslissing heeft genomen en ze mee heeft helpen opbouwen, zal de week nadien toch niet tegen zijn eigen beslissing stemmen. Dat is ondenkbaar.

De realiteit is dat de leden van de OCMW die ook lid zijn van de gemeenteraad uiteindelijk in de gemeenteraad dezelfde houding zullen aannemen als zij hebben aangenomen in het OCMW. Dat heeft onze gemeenteraden onmondig gemaakt ten opzichte van uitgaven gemaakt door de OCMW.

Het eerste middel is het trekken van een duidelijke lijn. Men is lid van het OCMW of van de gemeenteraad, maar niet meer van beide, ook al omwille van het principe partij en rechter te scheiden. Dat geeft aanleiding tot ongezonde situaties.

Wat zal de tweede stap zijn indien de overlegprocedure faalt ?

Indien het OCMW beslissingen neemt met budgettaire inslag andere dan die waartoe het wettelijk is gehouden, moet, op straf van nietigheid van het gebeuren, het ontwerp van besluit aan het schepencollege worden overgezonden waar men zal nagaan of de voorgestelde beslissing kan worden gehonoreerd. Het besluit van dit gesprek moet worden gevoegd bij het dossier dat nadien wordt opgesteld. Het OCMW blijft vrij dit besluit al dan niet te volgen. Indien het dat niet doet, kan de gemeente in hoger beroep gaan bij de bestendige deputatie. Aldus ontdekt men het probleem van politieke invloed. Het gaat alleen over cijfermateriaal. Indien de bestendige deputatie oordeelt dat de gemeente die nieuwe uitgaven kan dragen, kan het voorstel doorgaan. Indien wordt geoordeeld dat de gemeentekas niet in staat is de nieuwe uitgaven te dragen, kan het voorstel niet doorgaan.

Ik dacht dat wij dit in twee fasen moesten doen. Waarom niet de eerste stap overbrengen naar de tweede ? Eenvoudig omdat wij dan

te laat zouden komen en wij de verkiezingen zouden laten voorbijgaan zodat wij opnieuw gedurende zes jaar een systeem zouden kennen waarin leden van de OCMW zitting zouden hebben in de gemeenteraad.

Wij dachten dat dit een zeer logisch plan was waarvan wij nu de eerste fase uitvoeren om nadien over te gaan naar de tweede fase opdat de uiteindelijke beslissing of bepaalde initiatieven van het OCMW al dan niet kunnen worden gehonoreerd bij de gemeente ligt.

M. le Président. — L'article 3 est ainsi libellé :

Art 3. L'article 10 de la même loi est abrogé.

Art. 3. Artikel 10 van aezelfde wet wordt opgeheven.

A cet article, Mme Hanquet présente l'amendement que voici :

Supprimer cet article.

Dit artikel te doen vervallen.

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, l'article 10 de la loi de 1976 prévoit que le conseil de l'aide sociale ne peut comporter plus d'un tiers de conseillers communaux exerçant leur mandat dans le ressort du centre public d'aide sociale. Logiquement, et en cohérence avec l'amendement précédent, je propose de supprimer l'article du projet actuellement en discussion et de revenir à l'article 10 de la loi de 1976.

M. le Président. — L'article 4 est ainsi rédigé :

Art. 4. A l'article 12 de la même loi, les mots « en séance publique » sont insérés entre les mots « a lieu » et « le troisième lundi ».

Art. 4. In artikel 12 van dezelfde wet worden tussen de woorden « heeft plaats » en « de derde maandag » de woorden « in openbare vergadering » ingevoegd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. A l'article 14, deuxième alinéa, de la même loi, les mots « et pour un suppléant de celui-ci » sont supprimés.

Art. 5. In artikel 14, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden « en voor een opvolger van dit lid » geschrapt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. A l'article 15 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes :

1° L'alinéa premier est remplacé par la disposition suivante : « Sont élus en tant que membres effectifs, les candidats qui ont obtenu le plus grand nombre de voix. »

2° Un alinéa 4 est ajouté, rédigé comme suit :

« Les candidats proposés à titre de suppléants d'un membre effectif élu sont de plein droit suppléants de ce membre. »

Art. 6. In artikel 15 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling : « De kandidaten die de meeste stemmen hebben bekomen, zijn verkozen tot werkende leden. »

2° Een vierde lid wordt toegevoegd, luidend als volgt :

« De kandidaten die als opvolgers van een verkozen werkend lid werden voorgedragen, zijn van rechtswege de opvolgers van het voornoemde lid. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 16 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 16. La même personne peut être suppléant de deux ou plusieurs membres effectifs. »

De même, chaque membre effectif peut avoir deux ou plusieurs membres suppléants, appelés à le remplacer dans l'ordre qui a été suivi pour la présentation de leurs candidatures. »

Art. 7. Artikel 16 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 16. Dezelfde persoon kan opvolger van twee of meer werkende leden zijn.

Evenzo kan elk werkend lid twee of meerdere opvolgers hebben die zijn voorbestemd om hem te vervangen in de orde die gevolgd werd bij de voordracht van hun kandidaturen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. L'article 25 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 25. § 1er. Le conseil de l'aide sociale désigne en son sein un président, dont les fonctions prennent fin, sauf en cas de démission comme président, en même temps que son mandat de conseiller.

§ 2. La désignation se fait sur présentation de la majorité absolue des conseillers.

Les membres élus par le conseil communal sur le même acte de présentation visé à l'article 11, § 1er, sont tenus pour la présentation du président par les signatures d'une majorité d'au moins deux tiers d'entre eux.

Les signatures placées sur l'acte de présentation sont irrévocables à partir du moment où cette liste a été déposée par un ou plusieurs signataires.

Le Roi détermine les modalités d'application du présent paragraphe.

§ 3. A défaut d'une présentation effectuée conformément au § 2 du présent article, le président est élu par le conseil votant à haute voix et à la majorité absolue, conformément aux règles prévues aux alinéas 4 et 5 de l'article 33.

Il ne peut être voté valablement que sur les noms des conseillers qui, avant le début du scrutin, se sont portés candidats, soit par écrit, soit par une déclaration verbale au cours de la séance d'installation.

§ 4. En cas d'absence ou d'empêchement temporaire du président, ses fonctions sont assumées par le membre du conseil qu'il désigne. Faute de décision du président, le conseil désigne un remplaçant parmi ses membres et, en attendant, les fonctions du président sont exercées, s'il y a lieu, par le doyen d'âge.

En cas de décès du président ou lorsque son mandat prend fin pour un motif autre que le renouvellement complet du conseil, il est remplacé par le doyen d'âge jusqu'à ce que le conseil ait désigné un nouveau président. »

Art. 8. Artikel 25 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« Art. 25. § 1. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt onder zijn leden een voorzitter aan, waarvan het ambt, behoudens in geval van ontslag als voorzitter, tegelijkertijd als zijn mandaat van raadslid een einde neemt.

§ 2. De aanstelling gebeurt op de voordracht van de volstreckte meerderheid van de raadsleden.

De leden die op dezelfde voordrachtakte, bedoeld in artikel 11, § 1, werden verkozen door de gemeenteraad, zijn voor de voordracht van de voorzitter verbonden door de handtekening van een meerderheid van minstens twee derde onder hen.

De handtekeningen geplaatst op de voordrachtakte kunnen niet meer herroepen worden eens deze lijst door één of meer ondertekenaars is neergelegd.

De Koning bepaalt de nadere regels voor de toepassing van deze paragraaf.

§ 3. Indien geen voordracht is gebeurd overeenkomstig § 2 van dit artikel, wordt de voorzitter door de raad verkozen bij mondelinge stemming en bij volstreckte meerderheid overeenkomstig de regelen bepaald bij leden 4 en 5 van artikel 33.

Er kan slechts geldig gestemd worden op naam van de leden die zich, vóór het begin van de stemming, kandidaat hebben gesteld, hetzij schriftelijk, hetzij door een mondelinge verklaring in de installatievergadering zelf.

§ 4. Bij tijdelijke afwezigheid of verhinderd van de voorzitter wordt zijn ambt waargenomen door het lid van de raad dat door hem wordt aangewezen. Bij gebrek aan beslissing van de voorzitter, wijst de raad onder zijn leden een plaatsvervanger aan en wordt, zo nodig,

in afwachting het ambt van voorzitter waargenomen door het oudste lid in jaren.

In geval van overlijden van de voorzitter of wanneer aan zijn mandaat een einde komt om een andere reden dan de algehele vernieuwing van de raad, wordt hij vervangen door het oudste lid in jaren, tot de raad een nieuwe voorzitter heeft aangesteld. »

M. le Président. — A l'article 8, Mme Hanquet présente l'amendement que voici :

Compléter le § 4, alinéa 2, proposé, par ce qui suit :

« Cette élection doit avoir lieu dans les trois mois. »

De voorgesteld § 4, tweede lid, aan te vullen als volgt :

« Deze verkiezing moet binnen drie maanden worden gehouden. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — L'article 8, *in fine*, prévoit qu'« en cas de décès du président ou lorsque son mandat prend fin pour un motif autre que le renouvellement complet du conseil, il est remplacé par le doyen d'âge jusqu'à ce que le conseil ait désigné un nouveau président ». »

En commission, j'avais déposé un amendement qui a été rejeté. Je le réintroduis donc en séance publique.

« Cette élection doit avoir lieu dans les trois mois » ; c'est dans ces termes que je souhaite que l'article soit complété, car nous connaissons des cas où, depuis deux ans, on a un président intérimaire et cette situation est malsaine.

La justification est que, par analogie avec le projet de loi Coppieters mais aussi avec la loi communale, il ne faut pas qu'un doyen d'âge puisse rester en place sans que soit fixée une durée limite.

Certains ont voulu tirer argument du fait qu'on remplaçait très vite un président, mais l'expérience contredit cette assertion.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, wij vragen dat aan dit amendement geen gevolg zou worden gegeven en wel om twee redenen. Ten eerste, men kan in een plaatselijk OCMW bepaalde redenen hebben om niet tot een herverkiezing over te gaan. Wij kunnen niet van hieruit een dergelijke procedure opleggen en een plaatselijk OCMW verplichten dingen te doen die onmogelijk zijn. Ten tweede, komt er bij dit amendement geen enkele sanctie te pas. Een wet maken zonder dat er een sanctie aan verbonden is, is een slag in het water. Daarom stellen wij voor dat de procedure die oorspronkelijk in het voorgestelde artikel 8 werd ingeschreven, behouden blijft.

M. André. — C'est invraisemblable ! Alors, la loi ne donne aucune possibilité. On ne peut rien faire.

M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales. — On ne peut rien faire non plus si la loi ne prévoit pas de sanctions.

M. André. — Si nous inscrivons cela dans le texte, les actes du centre seront illégaux. Ce sera la sanction. C'est cela le sens de la loi.

M. Gramme. — Il existe d'autres lois qui ne sont pas assorties de sanctions. Certaines de ces lois dépendent de votre département, notamment celle qui concerne la pollution par le bruit : on a fixé des taux maxima de décibels dans les lieux accessibles au public, mais aucune sanction n'est prévue à l'égard des contrevenants.

M. Vanderpoorten. — Peut-être, mais on devient sourd. (*Sourires.*)

Mme Remy-Oger. — La sanction, c'est la surdité !

M. le Président. — Mme Hanquet présente un amendement tendant à l'insertion de l'article 8bis (nouveau) que voici :

« Il est inséré dans la même loi un article 26bis, rédigé comme suit :

Art. 26bis. Les matières suivantes sont obligatoirement soumises à l'examen du comité de concertation visé à l'article 26, § 2, avant de faire l'objet d'une décision du conseil du CPAS :

1. L'établissement ou la modification du cadre du personnel ;

2. Des modifications au statut du personnel;
3. Le recrutement ou la désignation de personnel supplémentaire;
4. La création de nouveaux services ou établissements et l'extension de ceux qui existent;
5. La formation d'associations conformément à l'article 118 et suivants;
6. Les « critères de référence » relatifs à l'octroi de l'aide et leurs modifications.

Lorsque la délibération sera envoyée à l'autorité supérieure, elle sera accompagnée du projet qui a été soumis au comité de concertation et de l'avis écrit et motivé du bourgmestre ou de l'échevin qui le remplace. »

« In dezelfde wet wordt een artikel 26bis ingevoegd, luidende :

Art. 26bis. De volgende aangelegenheden moeten verplicht tot onderzoek worden voorgelegd aan het overlegcomité bedoeld in artikel 26, § 2, alvorens de raad van het OCMW daaromtrent een beslissing neemt :

1. De vaststelling of de wijziging van de personeelsformatie;
2. De wijzigingen in het personeelsstatuut;
3. De aanwerving of de aanwijzing van aanvullend personeel;
4. De oprichting van nieuwe diensten of instellingen en de uitbreiding van die welke bestaan;
5. Het tot stand brengen van de verenigingen overeenkomstig artikel 118 en volgende;

6 De « referentiecriteriën » betreffende de hulpverlening en de wijzigingen daarvan.

Wanneer het besluit naar de hogere overheid wordt gezonden, moet het vergezeld gaan van het ontwerp dat aan het overlegcomité is voorgelegd en van het schriftelijk en met redenen omkleed advies van de burgemeester of van de schepenen die hem vervangt. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, chers collègues, cet amendement énumère les matières qui devraient être soumises à la concertation. Il est clair que, par l'insertion de cet article 8bis (nouveau) nous rencontrons notre volonté de donner aux collègues échevinaux et ensuite aux conseils communaux la possibilité d'intervenir sur des matières dont l'incidence budgétaire est évidente. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik stel met bijzonder veel genoegen vast dat de indieners van deze amendementen inderdaad wel kennis hebben van andere teksten, die ik mij voorneem aan de Wetgevende Kamers voor te leggen.

De thans voorgestelde amendementen kunnen in het geheel niet worden aanvaard, omdat men nog altijd blijft vasthouden aan een overlegcomité, dat tot onzalige ervaringen aanleiding heeft gegeven. Daarom zullen wij later in andere teksten deze gedachtegang herwerken maar wij verzetten er ons tegen dat men blijft geloven aan het nut van het overlegcomité, dat na zes jaren een enorme flater is gebleken. Wij vragen derhalve dit amendement niet aan te nemen.

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — La proposition dit textuellement : « avant de faire l'objet d'une décision ».

Il y aurait donc obligation avant de décider. Il ne s'agit pas d'une simple concertation.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, eer men tot een beslissing komt, moet men deze problematiek bekijken, maar dit hoeft niet te gebeuren voor een overlegcomité. Wij zullen voorstellen dat dit gebeurt voor het college van burgemeester en schepenen, dat juridisch een bestaande instelling is en dat in de verdere procedure een zeer normale plaats vindt. Wij wensen echt van het overlegcomité af te geraken om naar een nieuwe formule te gaan waarin wij meer geloven.

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — La réunion du comité de concertation se fait avec les membres du collège des bourgmestre et échevins, donc avec le groupe qui est constitué.

M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales. — En effet, madame, vous continuez à voir le comité sous son bon jour.

Je sais bien que les membres du collège des bourgmestre et échevins sont les mêmes que ceux qui siègent dans le comité de concertation.

Nous voulons vraiment, nous, dépasser cette idée du comité de concertation pour en revenir au collège des bourgmestre et échevins.

C'est pourquoi nous demandons au Sénat de ne pas adopter cet amendement.

M. le Président. — L'article 9 est ainsi rédigé :

Art. 9. L'article 27, § 3, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante :

« § 3. Le bureau permanent, le président inclus, compte :

- 3 membres pour un conseil de 9 ou 11 membres;
- 5 membres pour un conseil de 13, 15 ou 17 membres;
- 7 membres pour un conseil de 19 ou 21 membres.

Pour chaque comité spécial, le nombre de membres est fixé par le conseil.

Le président du conseil est de droit, et avec voix délibérative, président du bureau permanent et des comités spéciaux. Le bureau permanent et les comités spéciaux désignent en leur sein un vice-président chargé de présider les séances, en cas d'absence ou d'empêchement temporaire du président ou du membre qui le remplace en application de l'article 25, § 4, premier alinéa.

Les membres du bureau permanent et les membres de chaque comité spécial, autres que le président, sont désignés au scrutin secret et en un seul tour, chaque conseiller disposant d'une voix. En cas de parité de voix, le candidat le plus âgé est désigné.

Sauf en cas de démission ou de perte du mandat de conseiller, les membres du bureau permanent et ceux des comités spéciaux sont désignés pour la durée d'existence du bureau ou du comité dont ils font partie.

Lorsqu'un membre cesse de faire partie du bureau permanent ou d'un comité spécial, il est pourvu à son remplacement par la désignation d'un membre présenté sur le même acte de présentation dont il est question à l'article 11, § 1er.

Si aucun membre ne répond à cette condition, tout membre peut être désigné. »

Ar. 9. Artikel 27, § 3, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling :

§ 3. Het vast bureau met inbegrip van de voorzitter telt :

- 3 leden voor een raad van 9 of 11 leden;
- 5 leden voor een raad van 13, 15 of 17 leden;
- 7 leden voor een raad van 19 of 21 leden.

Voor elk bijzonder comité wordt het aantal leden door de raad bepaald.

De voorzitter van de raad is van rechtswege en met beraadslagende stem voorzitter van het vast bureau en van de bijzondere comités. Het vast bureau en de bijzondere comités wijzen onder hun leden een ondervoorzitter aan die belast is met het voorzitterschap van de vergaderingen wanneer de verkozen voorzitter of het lid dat hem krachtens artikel 25, § 4, eerste lid, vervangt, tijdelijk afwezig of verhinderd is.

De leden van het vast bureau en de leden van elk bijzonder comité worden, met uitzondering van de voorzitter, bij geheime stemming en in één enkele stemronde aangewezen, waarbij elk raadslid over één stem beschikt. Bij staking van stemmen is de oudste kandidaat in jaren aangesteld.

Behoudens in geval van ontslag of verlies van het mandaat van raadslid, zijn de leden van het vast bureau en de leden van de bijzondere comités aangewezen voor de bestaansduur van het bureau of het comité waarvan zij lid zijn.

Wanneer een lid ophoudt deel uit te maken van het vast bureau of van een bijzonder comité, wordt in zijn vervanging voorzien door de aanduiding van een lid dat voorgesteld was op dezelfde voordrachtakte waarvan sprake in artikel 11, § 1.

Indien geen lid aan die voorwaarde voldoet, mag gelijk welk lid worden aangesteld. »

A cet article, Mme Hanquet présente l'amendement que voici :

Remplacer le § 3, premier alinéa, proposé, par ce qui suit :

« § 3. Le bureau permanent, son président inclus, compte :

- 3 membres pour un conseil de 9 membres;
- 4 membres pour un conseil de 11 ou 13 membres;
- 5 membres pour un conseil de 15 ou 17 membres;
- 6 membres pour un conseil de 19 ou 21 membres. »

De voorgestelde § 3, eerste lid, te vervangen als volgt :

« § 3. Het vast bureau met inbegrip van de voorzitter, telt :

- 3 leden voor een raad van 9 leden;
- 4 leden voor een raad van 11 of 13 leden;
- 5 leden voor een raad van 15 of 17 leden;
- 6 leden voor een raad van 19 of 21 leden. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, mon amendement à l'article 9 vise à réduire le nombre des membres du conseil permanent afin qu'il ne soit pas pléthorique et ne constitue pas un minibureau, échappant ainsi au contrôle de l'ensemble des membres du conseil. Cette mesure me paraît sage.

En commission, on a également discuté du point de savoir si le nombre des membres du bureau permanent devait être impair. Nous estimons que ce n'est pas nécessaire, étant donné que le président a voix prépondérante.

De Voorzitter. — Bij dit artikel stelt de heer Hancké volgende amendementen voor :

A. A l'article 27, § 3, proposé par cet article, compléter le deuxième alinéa par le texte suivant :

« Chaque comité ne peut toutefois, le président inclus, compter moins de :

- 3 membres pour un conseil de 9 ou 11 membres;
- 5 membres pour un conseil de 13, 15 ou 17 membres;
- 7 membres pour un conseil de 19 ou 21 membres.

Aucun comité spécial ne peut compter plus de la moitié du nombre des membres du conseil, le président inclus. »

B. Au même article 27, § 3, proposé par cet article, à la seconde phrase du troisième alinéa, après les mots « Le bureau permanent et les comités spéciaux », insérer les mots : « y compris ceux des établissements de soins ».

A. In artikel 27, § 3, voorgesteld door dit artikel, het tweede lid aan te vullen als volgt :

« Elk comité mag evenwel, met inbegrip van de voorzitter, niet kleiner zijn dan :

- 3 leden voor een raad van 9 of 11 leden;
- 5 leden voor een raad van 13, 15 of 17 leden;
- 7 leden voor een raad van 19 of 21 leden.

Elk bijzonder comité mag niet meer dan de helft van het aantal leden van de raad, de voorzitter inbegrepen, omvatten. »

B. In hetzelfde artikel 27, § 3, voorgesteld door dit artikel, derde lid, tweede volzin, na de woorden « Het vast bureau en de bijzondere comités », in te voegen de woorden : « waaronder ook die voor de verplegingsinstellingen ».

De heer Hancké heeft deze amendementen al toegelicht tijdens de algemene bespreking. Ik neem dus aan dat wij morgen hierover zullen stemmen, tenzij de staatssecretaris er nog iets wil aan toevoegen.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Verbist. — Mijnheer de Voorzitter, is de staatssecretaris het eens met deze amendementen ?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, het eerste amendement dat handelt over de samenstelling van de comités kunnen wij aannemen.

De heer Hancké heeft zich ertoe bereid verklaard zijn tweede amendement bij dit artikel in te trekken.

De Voorzitter. — Wij zullen morgen stemmen over het eerste amendement van de heer Hancké bij artikel 9.

Artikel 10 luidt :

Art. 10. La première phrase de l'article 30, alinéa 1er, de la même loi est remplacée par la disposition suivante :

« La convocation se fait par écrit et à domicile, au moins cinq jours ouvrables avant la date de la réunion, et contient l'ordre du jour. »

Art. 10. Artikel 30, eerste lid, eerste volzin, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De bijeenroeping geschiedt schriftelijk en aan huis, ten minste vijf werkdagen vóór de dag van de vergadering en vermeldt de agenda. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. A l'article 70 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes :

1° L'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante :

« Sont nommés dans les mêmes conditions et suivant la même procédure, un suppléant pour le président et deux suppléants pour les autres membres. »

2° L'alinéa 5 est remplacé par la disposition suivante :

« Pour chaque chambre, le gouverneur de la province désigne parmi les membres de son personnel un secrétaire et un secrétaire suppléant. »

Art. 11. In artikel 70 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het derde lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Onder dezelfde voorwaarden en op dezelfde wijze worden voor de voorzitter één en voor de overige leden twee plaatsvervangers benoemd. »

2° Het vijfde lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Voor elke kamer duidt de provinciegouverneur onder zijn personeelsleden een secretaris en een plaatsvervanger-secretaris aan. »

De Voorzitter. — Bij dit artikel stellen de heren Walter Peeters en Louis volgend amendement voor :

Compléter le 1° proposé à cet article par le texte suivant :

« Il est désigné un premier et un second suppléant pour chaque membre. Leur rang est déterminant pour l'exercice de la suppléance. »

De tekst voorgesteld onder 1° aan te vullen met een volzin, luidende :

« Er wordt een eerste en een tweede plaatsvervanger voor elk lid aangeduid. De volgorde is bepalend voor de plaatsvervang. »

Het woord is aan de heer Walter Peeters.

De heer W. Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ons amendement bij artikel 11 is ingegeven door de ervaring van een feitelijke moeilijkheid.

In eerste instantie stellen wij voor ook de voorzitter van de beroepskamer een tweede plaatsvervanger voor.

In tweede instantie willen wij de volgorde als bepalend stellen voor de plaatsvervang. Het is inderdaad van even groot belang voor de voorzitter als voor de gewone leden, dat de voorzitter van de beroepskamer, die een magistraat is, zou beschikken over een eerste en een tweede plaatsvervanger. Het is immers de voorzitter die de beroepskamer bijeenroept. In de vakantieperiode van het gerechtelijk jaar gebeurt het dat ook de enige plaatsvervanger van de voorzitter afwezig is en dat bijgevolg de beroepskamer niet kan worden bijeengeroepen. Ons amendement wil deze moeilijkheid wegwerken.

Omwille van de continuïteit in de werking van de beroepskamer is het raadzaam een volgorde in de plaatsvervang te bepalen, opdat zoveel mogelijk dezelfde plaatsvervanger zou optreden en slechts uitzonderlijk een beroep zou moeten worden gedaan op de tweede plaatsvervanger.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, in afwijking aan de vorige wet hebben wij reeds bepaald dat voor de voorzitter in één plaatsvervanger zou worden voorzien. Wij waren van oordeel dat dit voldoende is. Het gaat immers over magistraten die kunnen afspreken over de verdeling van hun activiteiten.

Thans wil men ook een tweede plaatsvervanger, zoals dit het geval is voor de overige leden. Ik vrees alleen dat er een te grote *va-et-vient*

zal zijn van alle mogelijke effectieve en plaatsvervangende leden. Ik ben enigszins verrast door het amendement, maar ik meen dat wij bij onze tekst moeten blijven, opdat het aantal personen die in de commissies zitting hebben zou beperkt blijven.

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Si on maintient la chambre des recours, cela peut être un argument important. Pour l'instant un suppléant est déjà prévu pour remplacer le président. Je ne vois pas la nécessité d'un amendement pour créer le poste de président suppléant puisqu'il existe.

M. Vanderpoorten. — On préfère siéger en permanence.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Dat is nu al het geval.

M. le Président. — Mme Hanquet présente l'amendement que voici :

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Les articles 69 et 70 de la même loi sont abrogés. »

Dit artikel te vervangen als volgt :

« De artikelen 69 en 70 van dezelfde wet worden opgeheven. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Cet amendement est évidemment beaucoup plus radical. Comme je l'ai annoncé lors de la discussion générale, j'estime que le double recours crée une difficulté. Le public ignore souvent qu'il existe un premier recours auprès du tribunal du travail pour le minimex et un second auprès de la chambre de recours pour les autres formes d'aide.

Nous aurions voulu unifier le système en supprimant les chambres de recours et en organisant une chambre auprès du tribunal de travail qui, comme je l'ai rappelé tout à l'heure, est déjà compétent en matière d'allocation pour handicapés et de minimex. Il y aurait donc lieu de supprimer les articles 69 et 70 qui organisent les chambres de recours.

Je profite de l'occasion pour signaler qu'un autre de mes amendements concerne l'organisation de cette chambre auprès du tribunal du travail. Le contenu de cet amendement n'aurait évidemment pas de place dans la loi sur les CPAS, mais bien dans une réforme du Code judiciaire. Les propositions qui figurent dans l'amendement vous indiquent le sens des réformes à apporter.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik vrees een beetje op een slecht blaadje te komen bij mevrouw Hanquet, maar ik vrees dat het hier *ex abrupto* formuleren van een voorstel niet de juiste werkwijze is.

Wij hebben op het ogenblik een organisatie die voor de ene beroepsvorm bij de beroepskamers komt en voor de andere bij de arbeidsrechtbanken.

Het volstaat niet de wetgeving te wijzigen zonder te raken aan de wetgeving en de inrichting van de arbeidsrechtbanken, met name wat betreft de bevoegdheidsbepalingen, waarvoor de minister van Justitie bevoegd is.

Wij zijn het eens dat de procedure moet worden vereenvoudigd, maar wij menen dat zulks moet worden voorbereid in overleg met de minister van Justitie.

Derhalve vragen wij dat de Senaat het amendement niet zou aannemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

De heer Verbist. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben het in principe eens met het amendement van mevrouw Hanquet.

Toen de wet tot stand kwam, hebben wij ook geijverd om te komen tot één beroepsinstantie, met name de arbeidsrechtbank.

Met het voorgestelde amendement, komen wij echter niet tot dat resultaat. De artikelen 69 en 70 zijn immers niet de enige artikelen die betrekking hebben op de beroepskamers. Er mag niet uit het oog worden verloren dat nog andere artikelen van het ontwerp daarop betrekking hebben en daarvan wordt in het amendement geen gewag gemaakt.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, plus loin dans cet amendement, je touche à ces autres articles.

De heer Verbist. — Als men de beroepskamers afschaft, moet dit gebeuren in al de artikelen.

M. le Président. — Mme Hanquet propose par voie d'amendement l'insertion des articles nouveaux que voici :

— Insérer un article 11bis (nouveau) libellé comme suit :

« A l'article 580, 8°, du Code judiciaire est ajoutée la disposition suivante :

« d) La loi du 8 juillet 1976, organique des centres publics d'aide sociale. »

— L'article 81, alinéa 6, du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Dans les litiges portant sur les matières prévues à l'article 580, 8°, d, ainsi qu'à l'article 582, 1° et 2°, un des juges sociaux doit avoir été nommé au titre de travailleur indépendant, l'autre au titre de travailleur salarié. »

— L'article 104, alinéa 5, du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Les chambres qui connaissent de l'appel d'un jugement rendu sur un litige portant sur les matières prévues à l'article 580, 8°, d, ainsi qu'à l'article 582, 1° et 2°, sont composées, outre le président, de deux conseillers sociaux nommés l'un à titre de travailleur indépendant, l'autre à titre de travailleur salarié. »

— Een artikel 11bis (nieuw) in te voegen, luidende :

« Artikel 580, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt aangevuld als volgt :

« d) De organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. »

— Artikel 81, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt vervangen als volgt :

« In de geschillen betreffende de aangelegenheden bedoeld in artikel 580, 8°, d, en in artikel 582, 1° en 2°, moet een van de rechters in sociale zaken benoemd zijn als zelfstandige, de andere als werknemer. »

— Artikel 104, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

« De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid bedoeld in artikel 580, 8°, d, en in artikel 582, 1° en 2°, bestaan buiten de voorzitter, uit twee raadsheeren in sociale zaken, van wie de ene benoemd is als zelfstandige en de andere als werknemer. »

— Insérer un article 11ter (nouveau), libellé comme suit :

« A l'article 71, alinéa 3, de la loi du 8 juillet 1976, organique des centres publics d'aide sociale est apportée la modification suivante : les mots « secrétariat de la chambre de recours compétente ou adressée à ce secrétariat » sont remplacés par les mots « greffe du tribunal du travail compétent ou adressée à ce greffe. »

— Een artikel 11ter (nieuw) in te voegen, luidende :

« In artikel 71, derde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden de woorden « het secretariaat van de bevoegde beroepskamer of aan dit secretariaat gericht » vervangen door de woorden « de griffie van de bevoegde arbeidsrechtbank of aan die griffie gericht. »

— Insérer un article 11quater (nouveau), libellé comme suit :

« L'article 72 de la même loi est modifié comme suit :

Les alinéas 1er, 2 et 3 sont abrogés.

L'alinéa 4 est modifié comme suit :

« Le tribunal du travail prend sa décision dans les trente jours de la réception du recours. Ce délai peut être prorogé de trente jours par une décision motivée du tribunal du travail. »

La décision d'instance est exécutoire par provision nonobstant tous recours. »

Il est ajouté un alinéa 6, libellé comme suit :

« Le recours est introduit devant la cour du travail dans les trente jours à dater de la notification du tribunal du travail. La cour doit statuer dans les trente jours. »

— Een artikel 11^{quater} (nieuw) in te voegen, luidende :
« Artikel 72 van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt :
Het eerste, tweede en derde lid worden opgeheven.

Het vierde lid wordt gewijzigd als volgt :

« De arbeidsrechtbank neemt haar beslissing binnen dertig dagen na ontvangst van het beroepsschrift. Die termijn kan met dertig dagen worden verlengd bij een beredeneerde beslissing van de arbeidsrechtbank.

De beslissing is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande voorziening. »

Er wordt een zesde lid ingevoegd luidende :

« Het beroep wordt ingediend bij het arbeidshof binnen dertig dagen na de kennisgeving van de arbeidsrechtbank. Het hof dient binnen dertig dagen uitspraak te doen. »

— Insérer un article 11^{quinquies}, libellé comme suit :

« L'article 73 de la même loi est abrogé. »

— Een artikel 11^{quinquies} (nieuw) in te voegen, luidende :

« Artikel 73 van dezelfde wet wordt opgeheven. »

— Insérer un article 11^{sexies} (nouveau), libellé comme suit :

« L'article 74 de la même loi est abrogé. »

— Een artikel 11^{sexies} (nieuw) in te voegen, luidende :

« Artikel 74 van dezelfde wet wordt opgeheven. »

— Insérer un article 11^{septies} (nouveau), libellé comme suit :

« L'arrêté royal du 9 mars 1977 relatif aux chambres de recours instituées par la loi du 8 juillet 1976, organique des centres publics d'aide sociale, est abrogé. »

Een artikel 11^{septies} (nieuw) in te voegen, luidende :

« Het koninklijk besluit van 9 maart 1977 inzake de beroepskamers opgericht door de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt opgeheven. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, chers collègues, à l'article 11bis, je vise une matière qui ne concerne pas la loi sur les CPAS, puisqu'il s'agit de modifications à apporter au Code judiciaire. Dès lors, cet amendement ne devrait pas, à mon sens, être défendu maintenant mais après examen en commission de la Justice.

Si nous étions d'accord sur le principe qu'il défend, je déposerais une proposition de loi en bonne et due forme qui devrait être prise en considération, envoyée en commission de la Justice, puis examinée en assemblée.

Si j'ai exposé ici l'ensemble des éléments, c'est pour que l'on comprenne bien la portée des modifications que je désire soumettre à votre approbation. Elles supposent, bien évidemment, la modification ou l'abrogation de plusieurs articles de la loi sur les CPAS, non seulement les articles 69 et 70, mais aussi les articles 71, alinéa 3, 72, 73 et 74.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de op de artikelen 11, 12 en 13 voorgestelde amendementen betreffen de procedure.

Wij zijn nu niet gewapend om die te bestuderen omdat het departement van Justitie daar haar zeg over moet hebben. Het is de taak niet van Volksgezondheid om wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek voor te stellen in materies die onder Justitie ressorteren.

Ik verzoek derhalve de Senaat de amendementen die betrekking hebben op de artikelen 11, 12 en 13 niet aan te nemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

De heer Verbist. — Mijnheer de Voorzitter, wat de grond van de zaak betreft, trek ik mijn opmerkingen bij artikelen 72, 73 en 74 terug.

Ik dring er echter op aan dat men in het amendement bij artikel 11 niet alleen de artikelen 69 en 70 zou noemen maar ook de volgende.

Ik ben het met de grond van de zaak eens maar, in het kader van het huidige ontwerp, kan ik de voorgestelde amendementen niet aanvaarden.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over de aangehouden amendementen en over het aangehouden artikel 11 waarop deze amendementen betrekking hebben.

Art. 12. L'article 10 entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Les articles 1er, 4, 5, 6 et 7 entrent en vigueur le 1er janvier 1983.

Les articles 2, 3, 8 et 9 produisent leurs effets le jour de l'installation du conseil de l'aide sociale suivant les élections communales du 10 octobre 1982.

Art. 12. Artikel 10 treedt in werking op de dag van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

De artikelen 1, 4, 5, 6 en 7 treden in werking op 1 januari 1983.

De artikelen 2, 3, 8 en 9 hebben uitwerking op de dag van de installatie van de raad voor maatschappelijk welzijn volgend op de gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober 1982.

A cet article, Mme Hanquet présente l'amendement que voici :

Compléter cet article par un quatrième alinéa, libellé comme suit :
« Les articles 11 à 11^{septies} de la présente loi entreront en vigueur trente jours après la publication au *Moniteur belge*. »

Dit artikel aan te vullen met een vierde lid, luidende :

« De artikelen 11 tot 11^{septies} van deze wet treden in werking dertig dagen na hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, mon amendement vise à allonger le délai d'exécution.

M. le Président. — Mme Hanquet propose également l'insertion d'un article 13 (nouveau) ainsi libellé :

« Les affaires dont sont saisies les chambres de recours supprimées sont portées d'office et sans frais au rôle général des tribunaux du travail compétents territorialement.

Cependant, les chambres de recours resteront en fonction pour les affaires dont les débats sont en cours ou qui sont en délibéré à moins que le siège ne puisse plus demeurer composé, auquel cas il sera procédé devant la juridiction nouvelle.

Les dossiers sont transmis au greffier du tribunal compétent par les secrétaires des chambres de recours. »

« De zaken die aanhangig zijn bij de afgeschafte beroepskamers, worden van ambtswege en zonder kosten ingeschreven op de algemene rol van de arbeidsgerechten die territoriaal bevoegd zijn.

De beroepskamers blijven evenwel in werking voor de zaken waarvoor de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, tenzij de zetel niet samengesteld kan blijven, in welk geval er wordt gehandeld voor het nieuwe gerecht.

De secretarissen van de beroepskamers geven de dossiers door aan de griffier van het bevoegde gerecht. »

La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, l'article 13 (nouveau) renvoie les affaires dont sont saisies les chambres de recours vers les tribunaux du travail compétents territorialement.

Cependant, les chambres de recours resteront en fonction pour les affaires dont les débats sont en cours ou qui sont en délibéré, à moins que le siège ne puisse plus demeurer composé, auquel cas il sera procédé devant la juridiction nouvelle. Il s'agit ici de mesures transitoires telles qu'on a dû en prendre lors de la création des tribunaux du travail.

M. le Président. — La parole est à M. Vanderpoorten.

M. Vanderpoorten. — Vous avez dit tantôt, madame Hanquet, que si nous étions d'accord sur le principe — et le principe est d'en discuter en commission de la Justice — ...

Mme Hanquet. — Il faudrait modifier ou abroger les articles 70, 71, 72, 73 et 74.

M. Vanderpoorten. — Si vous déposez une proposition de loi, nous sommes d'accord pour en discuter en commission.

Mme Hanquet. — Mes amendements visent à modifier ou à abroger les articles concernant les chambres de recours, étant donné que cette matière ferait l'objet d'une proposition à prendre en considération et à renvoyer éventuellement à la commission de la Justice.

M. Vanderpoorten. — Si nous votons maintenant, pour suivre le gouvernement, contre les amendements, et que nous devions voter

par la suite sur une proposition qui serait déposée, nous aurions deux votes différents. Comprenez-vous ce que je veux dire ?

M. Paque. — C'est pour cela qu'il faut voter les amendements.

M. Vanderpoorten. — Le ministre et le rapporteur disent que ce n'est pas possible sans un renvoi en commission de la Justice.

M. le Président. — A vous de décider, madame.

Mme Hanquet. — Je propose le renvoi de cet article et des amendements à la commission de la Justice.

M. le Président. — Ce n'est pas possible. Il vous faudra déposer une proposition de loi traitant de cette matière.

Mme Hanquet. — Il faudrait modifier ou abroger les articles 70 à 74 traitant des chambres de recours.

M. le Président. — Il sera procédé demain aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE GEMEDICINEERDE DIERVOEDERS

Algemene beraadslagingen en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI RELATIF AUX ALIMENTS MÉDICAMENTEUX POUR ANIMAUX

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet betreffende gemedicineerde diervoeders.

Nous abordons l'examen du projet de loi relatif aux aliments médicamenteux pour animaux.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Van Nevel, rapporteur. — Ik verwijs naar mijn verslag, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandekerckhove.

De heer Vandekerckhove. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, dit ontwerp, dat in de commissie werd besproken en dat ik daar heb goedgekeurd, bezorgt mij twijfels en vragen. Indien ik dichterlijk was aangelegd, dan zou ik misschien zeggen : vragend sta ik langs de waterkant.

Eerste vraag. Van waar komt die benaming « gemedicineerde diervoeders » ? Ik dacht aanvankelijk dat het een vertaling uit het Frans was, maar dat blijkt niet het geval te zijn. Ik weet niet waar ze vandaan komt. Illich heeft gesproken over de « medicalisatie » van de mensenmaatschappij. Blijkbaar gaat het hier over de « medicinatie » van de dierenwereld. Mij lijkt de titel niet zo bijzonder geschikt. Wat houden de woorden « gemedicineerde diervoeders » in ? Als ik het goed lees, denk ik dat het gaat om geneesmiddelen verwerkt in diervoedsel.

De heer Gramme, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Ten tweede, zullen wij hier een paar problemen stuksgewijs aansnijden. Een groot en belangrijk probleem is dat van de toevoeging van additieven aan het voedsel in het algemeen, ook van dieren, en van geneesmiddelen meer in het bijzonder. Hoofdzakelijk gaat het om antibiotica. Misschien is onze maatschappij verwend geraakt en realiseert zij zich het belang van de antibiotica, die echter nog maar enkele tientallen jaren bestaan, niet meer.

Door de toevoeging van antibiotica aan diervoeder wordt de resistentie van de bacteriën in belangrijke mate beïnvloed. Het probleem is niet zo gering, als men weet dat men in bepaalde ziekenhuizen reeds verplicht is geweest, omwille van resistente bacteriën, bijvoorbeeld alle operatieve ingrepen uit te stellen. Hier is een reëel gevaar aanwezig. In de eerste plaats, zullen er dientengevolge meer gesofisticeerde antibiotica moeten worden toegediend, die ongetwijfeld duurder zullen zijn en voor de mens soms schadelijker. Dan spreekt ik nog niet over de allergische reacties die kunnen optreden. Daarnaast bestaat

ook het probleem van de hormoonbehandeling van de dieren. Misschien gebeurt dit niet zo vaak via de voeding, maar naar mijn oordeel, is dit ook een zeer groot en zeer belangrijk probleem, dat schadelijke gevolgen kan opleveren, al zullen sommigen daarover redetwisten.

Thans gaat het echter over de gemedicineerde diervoeders. De vraag rijst waartoe ze dienen en hoe men ze gaat toedienen. Ook op dit stuk blijf ik zitten met een aantal niet-opgeloste vragen. Aan de ene kant, heeft men het over een preventieve toediening, aan de andere kant, over een curatieve toediening. Bij infectieziekten van het vee, zal men toch eerder overgaan tot het inspuiten van antibiotica, zodat het hier in hoofdzaak gaat om een preventieve toediening om eventueel te vermijden dat de dieren ziek worden. De vraag rijst dan wel wanneer men het moet doen. Weegt de schade dan eigenlijk niet op tegenover het voordeel ?

Er is de spanning die bestaat tussen enerzijds het geneesmiddel en anderzijds het handelsprodukt dat nog veel vragen oproept aangezien men het eigenlijk vooraf reeds toevoegt aan het diervoeder. Er staat duidelijk dat een gemedicineerd diervoeder een voeder is waaraan men met het oog op het verhandelen een produkt toevoegt.

Dan is er ook de kwestie van de toediening. Ik geloof niet dat wij er in de commissie helemaal uitgeraakt zijn. Zal dit gebeuren op voorschrift, alleen van de behandelende dierenarts, of via een globaal voorschrift bestemd voor de fabrikant waarin wordt bepaald wat er wordt toegevoegd ? Ik ga ermee akkoord dat dit een verbetering meebrengt, maar het is slechts een verbetering van een toestand van anarchie.

Ook al is het een verbetering, toch vraag ik me af of dit voldoende is. Zou heel het probleem van de additieven, van de toevoeging van antibiotica langs die weg, van de samenstelling van die diervoeders, van de toediening van hormonen, mettertijd niet meer aandacht verdienen ?

Wij zien immers een toename van bepaalde ziekten, en van vreselijke ziekten eigenlijk. Ik zeg niet dat het verband daarmee direct is, maar het geheel van deze verschijnselen moet ons toch doen nadenken omdat wij te maken hebben met iets dat wij niet kunnen vermijden wanneer het door anderen is toegediend. Als onschuldigen zijn wij aan die praktijken overgeleverd. Vanuit die visie moet men dit als een belangrijk probleem beschouwen en niet louter als een handelsprobleem. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, si nous avons décidé de nous abstenir sur ce projet de loi, ce n'est pas parce qu'il nous semble imparfait ou qu'il rencontre mal les objectifs exposés, c'est parce qu'il cautionne une réalité que nous avons toujours dénoncée et combattue.

Le projet vise, en effet, à réglementer, avec une bonne volonté louable, je le reconnais, la fabrication, la distribution et l'administration d'aliments médicamenteux pour animaux par le biais d'une série de mesures comme l'accroissement du contrôle vétérinaire et l'interdiction de la publicité aux éleveurs. Tout cela serait bel et bon s'il n'y avait, à la base, cette réalité contraignante : l'élevage industriel existe et il n'y a aucune raison d'y changer quoi que ce soit dans le principe.

C'est précisément à cela que nous nous opposons. Nous ne pouvons, en tant qu'écologistes et en tant que consommateurs, admettre la poursuite de telles pratiques. L'accroissement de l'alimentation carnée dans nos régimes alimentaires a comme cause une industrialisation de plus en plus intensive de l'élevage. Cependant, cette industrialisation ne peut se faire que sous certaines conditions : une concentration élevée d'animaux dans des espaces réduits, ce qui indique un manque total de respect envers les animaux qui sont considérés plus comme des objets que comme des êtres vivants ; cette même concentration est un des facteurs d'apparition de maladies épidémiques au sein des élevages ; pour combattre ce risque, on utilise des antibiotiques à titre préventif en les incluant dans les aliments pour bestiaux. C'est cela qui nous occupe aujourd'hui.

Mais il y a plus. Ces aliments sont généralement des aliments importés : soja, manioc, céréales diverses. A ce titre, rappelons que la Belgique a importé, en 1980, 1,3 million de tonnes de soja pour satisfaire ses besoins d'élevage. Ceci ne va pas sans poser le problème du pillage des réserves alimentaires du tiers monde.

De plus, pour accroître la productivité des « ateliers » d'engraissement, l'utilisation d'hormones de croissance, malgré leur interdiction, se fait d'une façon quasi systématique. L'élevage industriel implique également une dépendance importante de l'agriculteur vis-à-vis des firmes agro-alimentaires qui lui imposent, outre les conditions dans lesquelles il doit opérer — type d'élevage et type d'aliment — les prix de vente des animaux produits.

Cette dépendance de l'agriculteur est encore accrue par les emprunts contractés auprès des banques spécialisées dans le crédit agricole, ces mêmes banques étant étroitement liées à l'agro-industrie.

Toutes ces conditions ont comme résultante la livraison aux consommateurs d'aliments frelatés et insipides contenant une part non négligeable de résidus dangereux : antibiotiques, hormones, etc.

Toutes ces raisons font que nous ne pouvons admettre qu'on réglemente des pratiques que nous condamnons formellement. Toute notre démarche va dans le sens résolument opposé et notre programme comprend plusieurs propositions qui visent, au contraire, à décourager l'élevage industriel, à interdire l'usage des hormones et des antibiotiques préventifs, à édicter des normes très sévères de qualité de la viande et à favoriser des méthodes d'élevage qui soient plus respectueuses à la fois des animaux, des écosystèmes et des consommateurs.

Il s'agit donc d'instaurer de nouvelles normes d'espace vital pour chaque animal au sein des bâtiments d'élevage industriel en double, voire en triplé, celles qui sont admises actuellement.

Chaque élevage devrait être lié au sol, la superficie extérieure étant proportionnelle à la taille de l'élevage.

Les contrôles qualitatifs à tous les niveaux, notamment en vue de la détection des résidus d'antibiotiques, devraient être sérieusement renforcés.

Enfin, tout devrait légalement être mis en place pour que la charge de la preuve de non-toxicité du produit mis en vente ne soit pas rejetée sur le dos du consommateur comme, en pratique, cela se passe actuellement dans le domaine de l'alimentation.

A propos des consommateurs, je puis vous dire que leur intérêt passe après bien d'autres, et notamment ceux des producteurs et fabricants d'aliments pour animaux.

Je vous cite un extrait intéressant d'un document, que vous avez d'ailleurs probablement tous reçu, émanant de l'Union professionnelle des fabricants d'aliments composés pour animaux : « Certains expriment quelques doutes quant à la sécurité d'emploi de certains additifs ou produits chimiques dans l'alimentation animale. Il faut maintenir ce problème dans sa perspective propre et laisser à la compétence professionnelle, à l'intégrité et à la rigueur des constatations scientifiques, le soin de donner une réponse à cette question. Nous estimons qu'il faut réagir contre ceux qui voudraient nous forcer, en créant la panique, à éliminer les antibiotiques et autres additifs sans qu'ils puissent apporter d'évidences scientifiques qui permettent de justifier leur action. »

Un tel cynisme, une telle confiance aveugle dans la technocratie, un pareil scientisme désuet ne peut que nous renforcer dans nos convictions et nous pousser à nous opposer plus fermement encore aux pratiques nuisibles de l'élevage industriel. (*Applaudissement sur les bancs Ecolo-Agalev.*)

M. le Président. — La parole est à M. Sondag.

M. Sondag. — Monsieur le Président, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, je ne comptais pas intervenir dans ce débat, étant donné que ce projet de loi en discussion apporte des améliorations par rapport à des pratiques, qui, en effet, à certains égards, peuvent soulever des appréhensions. L'objet de ce projet de loi est précisément de veiller à assurer une meilleure pratique dans l'alimentation du bétail et dans les soins à apporter par cette voie.

Je respecte l'opinion de M. Trussart et, à certains égards, je la partage, mais je ne puis suivre complètement notre collègue; je ne voudrais surtout pas que son intervention puisse donner l'impression que la plupart des éleveurs seraient des empoisonneurs qui feraient courir des risques sérieux en matière d'alimentation.

Tous ceux qui sont attachés aux intérêts agricoles le sont aussi aux intérêts des consommateurs. C'est la raison pour laquelle nous veillons, par ce projet et par bien d'autres, à assurer la sécurité alimentaire de l'ensemble des consommateurs. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, mag ik eerst de heer Van Nevel bedanken voor zijn goed verslag, dat misschien als enig tekort heeft dat het niet in deze openbare vergadering werd voorgedragen, maar dat in ieder geval zeer duidelijk weergeeft met welke bedoelingen de regering dit ontwerp aan uw goedkeuring voorlegt?

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

Ik haast mij de heer Vandekerckhove genoeg te doen met een woordje uitleg over de term « gemedicineerde ». Het is een vondst van de Raad van State, en soms is die nog goed geïnformeerd ook. Blijkbaar is dit een term die uit de Nederlandse wetgeving werd overgenomen. Dit alleen om u te zeggen hoe men tot dit woord is gekomen. De inhoud is u meer dan voldoende bekend.

U heeft gesproken alsof dit ontwerp van wet alleen de diervoeders zou willen behoeden van toevoeging van antibiotica. Dit ontwerp gaat uiteraard veel verder. Alles wat geneeskrachtig is, wordt in dit wetsontwerp omschreven en behandeld. Het is dus niet beperkt tot het al dan niet gebruik van antibioticum maar alle geneeskrachtige additieven vallen onder dit wetsontwerp.

De vraag over preventief of curatief optreden kan uiteraard moeilijk worden beantwoord gelet op het systeem van veehouderij. Indien men slechts één stuk vee houdt, kan men vaststellen of het al dan niet ziek is. Indien men echter te doen heeft met industriële veehouderij staat men voor het probleem dat men niet op hetzelfde moment kan vaststellen welke dieren ziek zijn en bovendien dat men zich moet beschermen tegen het overbrengen van ziekten op een vrij belangrijke veestapel. Derhalve wordt zowel het preventieve als het curatieve doel van het aanwenden van gemedicineerde diervoeders in dit ontwerp behandeld.

U zal zich herinneren dat door de werkzaamheden van de commissie het begrip veearts duidelijker werd omschreven. Een amendement werd aangenomen waarin wordt bepaald dat het moet gaan om de behandelende veearts, dus niet de toevallig bijgeroepen veearts of een veearts die kan worden aangesteld door geïnteresseerde ondernemingen. Uiteraard zal de toevoeging van dit woord niet alle misbruiken uitsluiten maar het domein dat wordt omschreven door het begrip veearts wordt toch duidelijker omlijnd zodat de bescherming die wij nastreven beter wordt gewaarborgd.

A. M. Trussart, je ferai observer qu'il ne m'appartient pas de réformer la société. Je me borne à constater un fait — sans juger s'il est bon ou mauvais : l'élevage industriel existe.

Le devoir m'incombe, dès lors, de protéger les consommateurs. Constatant l'existence de l'élevage industriel, nous entendons apporter aux consommateurs des moyens de se défendre — pour autant que ce soit nécessaire — dans leur vie de tous les jours. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion le texte adopté par la commission.

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus is beslist.

L'article premier est ainsi rédigé :

Artikel 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1. Geneesmiddel : het geneesmiddel als bedoeld in de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen;
2. Gemedicineerd voormengsel : het mengsel van een geneesmiddel en een bindmiddel bestemd voor de bereiding van gemedicineerd diervoeder;
3. Gemedicineerd diervoeder : diervoeder waarin met het oog op het verhandelen een gemedicineerd voormengsel is verwerkt;
4. Voortbrengen : fabriceren, bereiden, inzonderheid in doses verdelen en conditioneren;
5. Verhandelen : invoeren, te koop aanbieden, voor de verkoop of levering in bezit houden, ruilen, verkopen, vervoeren, opslaan, afstaan om niet of onder bezwarende titel.

Article 1er. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

1. Médicament : le médicament au sens de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments;
2. Prémélange médicamenteux : le mélange d'un médicament et d'un excipient destiné à la préparation d'un aliment médicamenteux pour animaux;

3. Aliment médicamenteux pour animaux : l'aliment pour animaux dans lequel un prémélange médicamenteux a été incorporé en vue de la commercialisation;

4. Produire : fabriquer, préparer, notamment répartir en doses et conditionner;

5. Commercialiser : importer, offrir en vente, détenir en vue de la vente ou de la livraison, échanger, vendre, transporter, stocker, céder à titre gratuit ou onéreux.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen is niet van toepassing op de gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders.

Art. 2. La loi du 25 mars 1964 sur les médicaments ne s'applique pas aux prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux pour animaux.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De Koning kan, in het belang van de gezondheid van mens en dier :

1° De voortbrengst, de verhandeling, de etikettering, de bewaring, het gebruik, de samenstelling en de uitvoer van gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders reglementeren; deze reglementerende bevoegdheid kan voorzien in individuele maatregelen tot schorsing of verbod;

2° De wijze en de voorwaarden van monsterneming, de analysemethoden, het tarief van de analyses en de voorwaarden inzake erkenning en werking van de analyselaboratoria vaststellen.

Art. 3. Le Roi peut, dans l'intérêt de la santé de l'homme et de l'animal :

1° Réglementer la production, la commercialisation, l'étiquetage, la conservation, l'usage, la composition et l'exportation de prémélanges médicamenteux et d'aliments médicamenteux pour animaux; ce pouvoir réglementaire peut prévoir des mesures individuelles de suspension ou d'interdiction;

2° Déterminer le mode et les conditions de prélèvement d'échantillons, les méthodes d'analyse, le tarif des analyses et les conditions d'agrément et de fonctionnement des laboratoires d'analyse.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De Koning bepaalt, op de gezamenlijke voordracht van de ministers tot wier bevoegdheid de Volksgezondheid en de Landbouw behoren en al naar het geval op voorstel of na advies van de Hoge Gezondheidsraad, de actieve substanties die in gemedicineerde voormengsels mogen worden verwerkt en de voorwaarden waaronder zij daarbij mogen worden gebruikt.

Art. 4. Le Roi détermine, sur la proposition conjointe des ministres qui ont la Santé publique et l'Agriculture dans leurs attributions et, selon le cas, sur la proposition ou après avis du Conseil supérieur d'hygiène, les substances actives qui peuvent être incorporées dans les prémélanges médicamenteux et les conditions dans lesquelles elles peuvent être utilisées à cette fin.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Niemand mag gemedicineerde voormengsels voortbrengen of verhandelen zonder voorafgaande vergunning van de minister van Volksgezondheid.

Niemand mag gemedicineerde diervoeders voortbrengen of verhandelen zonder voorafgaande vergunning van de ministers van Volksgezondheid en van Landbouw.

De Koning bepaalt de voorwaarden inzake toekenning, schorsing en intrekking van die vergunningen.

Art. 5. Nul ne peut produire ou commercialiser des prémélanges médicamenteux sans autorisation préalable du ministre de la Santé publique.

Nul ne peut produire ou commercialiser des aliments médicamenteux pour animaux sans autorisation préalable des ministres de la Santé publique et de l'Agriculture.

Le Roi fixe les conditions d'octroi, de suspension et de retrait de ces autorisations.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. § 1. Gemedicineerde voormengsels mogen niet worden verhandeld dan na registratie bij het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin. De Koning bepaalt de voorwaarden en de nadere regelen voor die registratie.

§ 2. De registratie van gemedicineerde voormengsels kan afhankelijk worden gemaakt van de betaling van een taks en een waarborg die de Koning bepaalt en die Hij nader regelt.

§ 3. De Koning kan, voor de gemedicineerde voormengsels die Hij aanduidt een taks opleggen ten laste van degene die ze op de markt brengt, verdeelt of levert. Hij kan eveneens een retributie opleggen voor elk optreden van de administratie in verband met de toepassing van deze wet of van de besluiten tot uitvoering ervan.

§ 4. De bedragen die voortkomen uit taksen of retributies bedoeld in de §§ 2 en 3 zijn uitsluitend bestemd voor de financiering van de opdrachten die voor de betrokken administratieve diensten uit deze wet voortvloeien. Ze worden gestort op de speciale rekening van de bijzondere sectie van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin.

Art. 6. § 1re. Les prémélanges médicamenteux ne peuvent être commercialisés qu'après avoir été enregistrés au ministère de la Santé publique et de la Famille. Le Roi détermine les conditions et les modalités de cet enregistrement.

§ 2. L'enregistrement de prémélanges médicamenteux peut être subordonné à une taxe et à une caution que le Roi fixe et dont il règle les modalités.

§ 3. Le Roi peut, pour les prémélanges médicamenteux qu'il désigne, imposer une taxe à charge de celui qui les met sur le marché, les distribue ou les fournit. Il peut également imposer une rétribution pour chaque intervention de l'administration concernant l'application de la présente loi ou de ses arrêtés d'exécution.

§ 4. Les sommes provenant des taxes ou rétributions visées aux §§ 2 et 3 sont destinées exclusivement à financer les missions qui résultent de la présente loi pour les services administratifs intéressés. Elles sont versées au compte spécial de la section particulière du budget du ministère de la Santé publique et de la Famille.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. § 1. De gemedicineerde diervoeders mogen slechts op voorschrift van de behandelende dierenarts worden verhandeld of toegevend. De Koning bepaalt de nadere regelen inzake de vorm en de inhoud van het voorschrift.

§ 2. Wanneer er aanleiding bestaat te menen dat een dierenarts het recht om gemedicineerde diervoeders voor te schrijven misbruikt, kan hij geroepen worden zich te verantwoorden ten overstaan van de Geneeskundige Commissie bedoeld bij artikel 36 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunde, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Art. 7. § 1re. Les aliments médicamenteux ne peuvent être commercialisés ou administrés que sur prescription du médecin vétérinaire traitant. Le Roi règle la forme et le contenu de la prescription.

§ 2. Lorsqu'il existe des raisons de croire qu'un médecin vétérinaire abuse du droit de prescrire des aliments médicamenteux, il peut être appelé à se justifier devant la Commission médicale visée à l'article 36 de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. Aan personen die gemedicineerde voormengsels of gemedicineerde diervoeders voortbrengen of verhandelen is het verboden rechtstreeks of zijdelings premies of materiële voordelen aan te bieden of te verlenen aan personen die ze verkopen, ontvangen of gemachtigd zijn ze voor te schrijven.

Het is eveneens verboden dergelijke premies of voordelen rechtstreeks of door een tussenpersoon te vragen en te ontvangen.

Art. 8. Il est interdit aux personnes qui produisent ou commercialisent des prémélanges médicamenteux ou des aliments médicamenteux d'offrir ou remettre directement ou indirectement des primes ou avantages matériels aux personnes qui les vendent, les reçoivent ou sont habilitées à les prescrire.

De même, il est interdit de solliciter ou d'accepter directement ou par personne interposée de tels primes ou avantages.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. De reclame voor de gemedicineerde voormengsels en de gemedicineerde diervoeders is verboden, behalve wanneer zij uitsluitend is gericht tot de dierenartsen en de voortbrengers van gemedicineerde diervoeders, en op voorwaarde dat wordt voldaan aan de door de Koning vastgestelde reglementaire bepalingen.

De Koning kan eveneens regelen stellen en toezicht houden op de wetenschappelijke informatie met betrekking tot de gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders, alsook omtrent de verplichting en de inhoud van de bijsluiters die ze vergezellen.

De Koning kan bepalen dat de voorlichting die voor het publiek bestemd is ten minste in de taal of talen van het gebied waar het gemedicineerd diervoeder wordt verhandeld gesteld is.

Art. 9. La publicité relative aux prémélanges médicamenteux et aux aliments médicamenteux est interdite, sauf si elle s'adresse exclusivement aux médecins vétérinaires et aux producteurs d'aliments médicamenteux et moyennant le respect des prescriptions réglementaires formulées par le Roi.

Le Roi peut également réglementer et surveiller l'information scientifique relative aux prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux, ainsi que le caractère obligatoire et le contenu des notices les accompagnant.

Le Roi peut prescrire que l'information destinée au public soit établie au moins dans la ou les langues de la région où l'aliment médicamenteux est commercialisé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. Onverminderd de ambtsbevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie worden de overtredingen van deze wet en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten opgespoord en vastgesteld door de ambtenaren door de Koning aangewezen.

Hun processen-verbaal hebben bewijskracht tot het tegenbewijs is geleverd; een afschrift ervan wordt binnen vijftien dagen na de vaststelling aan de overtredders gezonden.

Zij kunnen monsters nemen en deze door een daartoe krachtens artikel 3 erkend laboratorium laten ontleiden.

In de uitoefening van hun ambt mogen zij te allen tijde fabrieken, magazijnen, bergplaatsen, kantoren, vervoermiddelen, bedrijfsgebouwen, stallen, slachthuizen, markten, koelhuizen, stapelhuizen, stations en de in open lucht gelegen bedrijven betreden.

Het betreden van lokalen die tot woning dienen is slechts toegestaan van 5 uur 's morgens tot 9 uur 's avonds en mag niet geschieden dan met verlof van de politierechter. Dit verlof is eveneens vereist voor het betreden buiten die uren, van lokalen die niet voor het publiek toegankelijk zijn.

De ambtenaren kunnen zich alle inlichtingen doen verstrekken en bescheiden doen voorleggen die voor het uitoefenen van hun toezichtstaak nodig zijn, en alle nuttige vaststellingen doen.

Art. 10. Sans préjudice des pouvoirs des officiers de police judiciaire, les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées et constatées par les fonctionnaires ou agents désignés par le Roi.

Leurs procès-verbaux font foi jusqu'à preuve du contraire; une copie en est envoyée dans les quinze jours de la constatation aux contrevenants.

Ils sont autorisés à prélever des échantillons et à les faire analyser dans un laboratoire agréé à cette fin en vertu de l'article 3.

Ils ont, dans l'exercice de leurs fonctions, accès à toute heure aux usines, magasins, dépôts, bureaux, moyens de transport, bâtiments d'entreprise et d'élevage, abattoirs, marchés, installations frigorifiques, entrepôts, gares et exploitations situées en plein air.

La visite des locaux servant d'habitation n'est permise qu'entre 5 heures du matin et 9 heures du soir et il ne peut y être procédé qu'avec l'autorisation du juge de police. Cette autorisation est également requise pour la visite, en dehors desdites heures, des locaux qui ne sont pas accessibles au public.

Les fonctionnaires ou agents peuvent se faire communiquer tous renseignements et se faire produire tous documents nécessaires à l'exercice de leur mission de contrôle, et procéder à toutes constatations utiles.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. § 1. Onverminderd de toepassing van strengere straffen in het Strafwetboek gesteld :

1. Wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met een geldboete van duizend frank tot vijfduizend frank of met een van die straffen alleen, hij die bepalingen van deze wet of van de besluiten tot uitvoering ervan overtreedt voor zover door dit artikel op de overtreding geen andere straffen zijn gesteld;

2. Wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van zesentwintig frank tot tweeduizend frank of met een van die straffen alleen, de dierenarts die misbruik maakt van het recht om gemedicineerde diervoeders voor te schrijven;

3. Wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van duizend frank tot vijftigduizend frank of met een van die straffen alleen :

a) Hij die een gemedicineerd diervoeder in bezit houdt zonder fabrikant te zijn of handelt zonder dat het door een voorschrift van een dierenarts is gedekt of zonder zich te houden aan de voorwaarden en andere regelen door de Koning vastgesteld;

b) Hij die de besluiten genomen in uitvoering van artikel 9 overtreedt;

c) Hij die zich verzet tegen bezoeken, inspecties, controles, monsternemen of vragen naar inlichtingen of documenten door de in artikel 10 bepaalde overheden of die onjuiste inrichtingen of documenten verstrekt;

4. Wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met een geldboete van drieduizend frank tot honderdduizend frank of met een van die straffen alleen :

a) Hij die, zonder voorafgaande vergunning een gemedicineerd voormengsel of een gemedicineerd diervoeder voortbrengt of handelt;

b) Hij die een gemedicineerd voormengsel verhandelt zonder dat het vooraf werd geregistreerd.

§ 2. In geval van herhaling binnen drie jaar na de vorige veroordeling wegens een der misdrijven omschreven in § 1, kunnen de gevangenisstraffen en geldboeten worden verdubbeld. De rechtbank kan daarenboven de sluiting bevelen van de inrichting van de veroordeelde voor een termijn van acht dagen tot een jaar.

§ 3. Alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, uitgezonderd artikel 42 en hoofdstuk V, maar met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de door deze wet bepaalde misdrijven.

Art. 11. § 1er. Sans préjudice de l'application de peines plus sévères prévues par le Code pénal :

1. Est puni d'un emprisonnement de huit jours à trois ans et d'une amende de mille francs à cinq mille francs ou de l'une de ces peines seulement celui qui contrevient aux dispositions de la présente loi ou de ses arrêtés d'exécution, pour autant que le présent article ne prévoit pas d'autres peines pour l'infraction;

2. Est puni d'un emprisonnement de huit jours à trois ans et d'une amende de vingt-six francs à deux mille francs ou de l'une de ces peines seulement le vétérinaire qui abuse du droit de prescrire des aliments médicamenteux pour animaux;

3. Est puni d'un emprisonnement de huit jours à cinq ans et d'une amende de mille francs à cinquante mille francs ou de l'une de ces peines seulement :

a) Celui qui détient un aliment médicamenteux pour animaux sans être fabricant ou qui commercialise un aliment médicamenteux pour animaux non couvert par une prescription d'un vétérinaire ou sans se conformer aux conditions et modalités fixées par le Roi;

b) Celui qui contrevient aux arrêtés pris en exécution de l'article 9;

c) Celui qui s'oppose aux visites, inspections, contrôles, prises d'échantillons ou demandes de renseignements ou de documents par les autorités visées à l'article 10 ou qui fournit des renseignements ou communique des documents inexacts;

4. Est puni d'un emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de trois mille francs à cent mille francs ou de l'une de ces peines seulement :

a) Celui qui, sans autorisation préalable, produit ou commercialise un prémélange médicamenteux ou un aliment médicamenteux;

b) Celui qui commercialise un prémélange médicamenteux sans qu'il ait été préalablement enregistré.

§ 2. En cas de récidive dans les trois ans de la condamnation antérieure pour une des infractions prévues au § 1er, les peines d'emprisonnement et d'amende peuvent être portées au double. Le tribunal peut en outre ordonner la fermeture de l'établissement du condamné pour une période de huit jours à un an.

§ 3. Toutes les dispositions du livre Ier du Code pénal, à l'exception de l'article 42 et du chapitre V, mais sans exception du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 12. § 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 10 mogen, in geval van overtreding, de gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders in beslag nemen. In dit geval wordt tot een monsterneming overgegaan.

§ 2. In de mate waarin de eisen van de gezondheid van mens en dier het toelaten en overeenkomstig de beslissing en de richtlijnen van de door de Koning aangewezen ambtenaar mogen de in beslag genomen gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders verkocht worden of teruggegeven worden aan de eigenaar mits betaling van een geldsom. Het ontvangen bedrag wordt op de griffie van de rechtbank gedeponneerd totdat over het misdrijf uitspraak is gedaan. Dit bedrag treedt in de plaats van de inbeslaggenomen gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders zowel wat de verbeurdverklaring als wat de eventuele teruggave aan de belanghebbende betreft.

§ 3. Wanneer de eisen van de gezondheid van mens of dier de verkoop of de teruggave van de in beslag genomen gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders niet toelaten, worden zij, overeenkomstig de beslissing en de richtlijnen verstrekt door de in § 2 bedoelde ambtenaar hetzij ontaard of verwerkt en tot een ander gebruik bestemd, hetzij vernietigd, alles op kosten van de overtreder.

De tot een ander gebruik bestemde of verwerkte gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders worden verkocht en het ontvangen bedrag wordt op de griffie van de rechtbank in bewaring gegeven totdat over het misdrijf uitspraak is gedaan. Dit bedrag treedt in de plaats van de inbeslaggenomen produkten, zowel wat de verbeurdverklaring als wat de eventuele teruggave aan de betrokkene betreft.

§ 4. De inbeslaggenomen gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders worden, naargelang van het geval, door het bestuur van registratie en domeinen of door het bestuur der douanen en accijnzen verkocht.

Art. 12. § 1er. En cas d'infraction, les prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux peuvent être saisis par les fonctionnaires ou agents visés à l'article 10. Dans ce cas il est procédé à un prélèvement d'échantillons.

§ 2. Dans la mesure où les impératifs de la santé de l'homme ou de l'animal le permettent et conformément à la décision et aux instructions du fonctionnaire ou de l'agent désigné par le Roi les prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux, qui ont été saisis, peuvent être vendus, ou, moyennant le paiement d'une somme, remis au propriétaire. La somme obtenue est déposée au greffe du tribunal jusqu'à ce qu'il ait été statué sur l'infraction. Cette somme tient lieu des prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux saisis, tant en ce qui concerne la confiscation que la restitution éventuelle à l'intéressé.

§ 3. Lorsque les impératifs de la santé de l'homme et de l'animal ne permettent pas de vendre ou de remettre les prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux qui ont été saisis, ceux-ci sont, conformément aux instructions données par le fonctionnaire ou l'agent visé au § 2, soit dénaturés ou transformés et destinés à d'autres emplois, soit détruits, le tout aux frais du contrevenant.

Les prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux dénaturés ou transformés destinés à un autre emploi sont vendus et la somme obtenue est déposée au greffe du tribunal jusqu'à ce qu'il ait été statué sur l'infraction. Cette somme tient lieu des produits saisis, tant en ce qui concerne la confiscation que la restitution éventuelle à l'intéressé.

§ 4. Les prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux saisis sont, selon le cas, vendus par l'administration de l'enregistrement et des domaines ou par l'administration des douanes et accises.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 13. In geval van veroordeling kan de rechtbank de verbeurdverklaring en de vernietiging van de bij het misdrijf betrokken of uit het misdrijf voortvloeiende gemedicineerde voormengsels en gemedicineerde diervoeders uitspreken, ook al zijn zij geen eigendom van de veroordeelde. De door de rechtbank bevolen vernietiging geschiedt op kosten van de veroordeelde.

De rechtbank kan daarenboven bekendmaking van het vonnis bevelen in een of meer dagbladen en de aanplakking ervan op de plaatsen en gedurende de tijd welke zij vaststelt, alles op kosten van de veroordeelde.

Art. 13. En cas de condamnation, le tribunal peut prononcer la confiscation et la destruction des prémélanges médicamenteux et aliments médicamenteux qui font l'objet de l'infraction ou qui en résultent, même s'ils ne sont pas la propriété du condamné. La destruction ordonnée par le tribunal se fait aux frais du condamné.

Le tribunal peut, en outre, ordonner la publication du jugement dans un ou plusieurs journaux et son affichage aux lieux et pendant le temps qu'il détermine, le tout aux frais du condamné.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 14. De ambtenaren bedoeld in artikel 10 kunnen, bij administratieve maatregel, gemedicineerde voormengsels of gemedicineerde diervoeders waarvan zij vermoeden dat zij niet beantwoorden aan de bepalingen van deze wet of van de besluiten ter uitvoering ervan voorlopig in beslag nemen voor een termijn waarvan de duur en de nadere regelen door de Koning worden bepaald, ten einde ze aan een ontleding te onderwerpen. In dit geval wordt overgegaan tot een monsterneming. Het beslag wordt opgeheven op bevel van de ambtenaar die het heeft gelegd of door het verstrijken van de termijn.

Art. 14. Les fonctionnaires ou agents visés à l'article 10 peuvent, par mesure administrative et pour un délai dont la durée et les modalités sont déterminées par le Roi, saisir provisoirement des prémélanges médicamenteux ou des aliments médicamenteux dont ils présumant la non-conformité aux dispositions de la présente loi ou d'un arrêté pris en exécution de celle-ci, aux fins de les soumettre à une analyse. Dans ce cas il est procédé à un prélèvement d'échantillons. Cette saisie est levée sur l'ordre du fonctionnaire ou agent qui a procédé à la saisie ou par l'expiration du délai.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 15. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, binnen het toepassingsgebied van deze wet alle maatregelen treffen die nodig zijn voor het uitvoeren van verdragen en van krachtens die verdragen tot stand gekomen internationale akten. Daarbij kan Hij bepalingen van deze wet opheffen of wijzigen.

Art. 15. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prendre dans les limites du champ d'application de la présente loi toutes mesures nécessaires à l'exécution des traités et d'actes internationaux pris en vertu de ceux-ci. Il peut, à cette fin, abroger ou modifier les dispositions de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 16. § 1. De inbreuken op de bepalingen van deze wet of op de besluiten ter uitvoering ervan die strafbaar zijn met straffen voorzien in artikel 11, § 1, 1, 2 en 3, a en b, maken het voorwerp uit hetzij van strafrechtelijke vervolgingen hetzij van een administratieve boete.

De verbaliserende ambtenaar stuurt het proces-verbaal dat de inbreuk vaststelt aan de procureur des Konings alsook een afschrift ervan aan de door de Koning aangewezen ambtenaar.

§ 2. De procureur des Konings beslist of hij, de ernst van de overtreding in acht genomen, al dan niet strafrechtelijk vervolgt.

Strafvervolgung sluit administratieve geldboete uit ook wanneer de vervolging tot vrijspraak heeft geleid.

§ 3. De procureur des Konings beschikt over een termijn van een maand, te rekenen van de dag van ontvangst van het proces-verbaal,

om van zijn beslissing kennis te geven aan de door de Koning aangewezen ambtenaren.

Ingeval de procureur des Konings van strafvervolgung afziet of verzuimt binnen de gestelde termijn van zijn beslissing kennis te geven, beslist de door de Koning aangewezen ambtenaar overeenkomstig de modaliteiten en voorwaarden die Hij bepaalt, nadat de betrokkene de mogelijkheid geboden werd zijn verweermiddelen naar voor te brengen, of wegens de overtreding een administratieve geldboete moet worden opgelegd.

§ 4. De beslissing van de ambtenaar is met redenen omkleed en bepaalt het bedrag van de administratieve geldboete die niet lager mag zijn dan het minimum van de geldboete voorzien door de overtreden wettelijke bepaling, noch hoger dan het vijfvoudige van dit minimum.

Nochtans wordt het minimum van de geldboete, waarop de ambtenaar zich baseert om het bedrag vast te stellen van de administratieve geldboete, altijd vermeerderd met de opdecimen; desgevallend kan de som vermeerderd worden met de expertisekosten.

§ 5. Bij samenloop van verschillende overtredingen worden de bedragen van de administratieve geldboeten samengevoegd, zonder dat ze evenwel hoger mogen zijn dan het dubbele van het maximumbedrag als bedoeld in § 4.

§ 6. De beslissing bedoeld in § 4 van dit artikel wordt aan de betrokkene bekendgemaakt bij een ter post aangetekende brief samen met een verzoek tot betaling van de boete binnen de door de Koning gestelde termijn.

Deze kennisgeving doet de strafvordering vervallen; de betaling van de administratieve geldboete maakt een einde aan de vordering van de administratie.

§ 7. Blijft de betrokkene in gebreke de geldboete binnen de gestelde termijn te betalen, dan vordert de ambtenaar de toepassing van de administratieve geldboete voor de bevoegde rechtbank.

De bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, inzonderheid die van het vierde deel, boek II en boek III, zijn van toepassing.

§ 8. Geen administratieve geldboete kan worden opgelegd drie jaar na het feit dat de bij deze wet bedoelde overtreding oplevert.

De daden van onderzoek of van vervolging verricht binnen de in het eerste lid van deze paragraaf gestelde termijn stuiten de loop ervan. Met die daden begint een nieuwe termijn van gelijke duur te lopen.

§ 9. De administratieve geldboeten worden gestort op de bijzondere rekening van de afzonderlijke sectie van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin.

De Koning bepaalt de procedureregelen die toepasselijk zijn op de administratieve geldboeten.

Art. 16. § 1er. Les infractions aux dispositions de la présente loi ou aux arrêtés pris en exécution de celle-ci, qui sont passibles des peines prévues à l'article 11, § 1er, 1, 2 et 3, a et b, font l'objet soit de poursuites pénales, soit d'une amende administrative.

Le fonctionnaire ou agent verbalisant envoie le procès-verbal constatant l'infraction au procureur du Roi ainsi qu'une copie au fonctionnaire désigné par le Roi.

§ 2. Le procureur du Roi décide, compte tenu de la gravité de l'infraction, s'il y a lieu ou non à des poursuites pénales.

Les poursuites pénales excluent l'application d'une amende administrative même si un acquittement les clôture.

§ 3. Le procureur du Roi dispose d'un délai d'un mois à compter de la réception du procès-verbal pour notifier sa décision au fonctionnaire désigné par le Roi.

Dans le cas où le procureur du Roi renonce à intenter des poursuites pénales ou omet de notifier sa décision dans le délai fixé, le fonctionnaire désigné par le Roi, suivant les modalités et conditions qu'il fixe, décide, après avoir mis l'intéressé en mesure de présenter ses moyens de défense, s'il y a lieu d'infliger une amende administrative du chef de l'infraction.

§ 4. La décision du fonctionnaire est motivée, et fixe le montant de l'amende administrative qui ne peut être inférieur au minimum de l'amende prévue par la disposition légale violée, ni supérieur au quintuple de ce minimum.

Toutefois, ce minimum d'amende pénale, sur lequel le fonctionnaire se base pour fixer le montant de l'amende administrative, est toujours majoré des décimes additionnels; le cas échéant, la somme peut être augmentée des frais d'expertise.

§ 5. En cas de concours d'infractions, les montants des amendes administratives sont cumulés, sans qu'ils puissent toutefois excéder le double du maximum prévu au § 4.

§ 6. La décision, visée au § 4 de cet article, est notifiée à l'intéressé par lettre recommandée à la poste en même temps qu'une invitation à acquitter l'amende dans le délai fixé par le Roi.

Cette notification éteint l'action publique; le paiement de l'amende administrative met fin à l'action de l'administration.

§ 7. Si l'intéressé demeure en défaut de payer l'amende dans le délai fixé, le fonctionnaire requiert l'application de l'amende administrative devant le tribunal compétent.

Les dispositions du Code judiciaire, notamment la quatrième partie, livre II et livre III, sont applicables.

§ 8. Il ne peut être infligé d'amende administrative trois ans après le fait constitutif d'une infraction prévue par la présente loi.

Toutefois, les actes d'instruction ou de poursuites faits dans le délai déterminé à l'alinéa 1er du présent paragraphe interrompent le cours. Ces actes font courir un nouveau délai d'égale durée.

§ 9. Les amendes administratives sont versées au compte spécial de la section particulière du budget du ministère de la Santé publique et de la Famille.

Le Roi détermine les règles de procédure applicables en matière d'amendes administratives.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

VOORSTEL VAN WET TOT OPHEFFING VAN ARTIKEL 147bis VAN HET KIESWETBOEK BETREFFENDE DE STEMMING BIJ VOLMACHT

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKELEN 1, 115bis, 147bis EN 226 VAN HET KIEWETBOEK

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROPOSITION DE LOI ABROGEANT L'ARTICLE 147bis DU CODE ELECTORAL CONCERNANT LE VOTE PAR PROCURATION

PROJET DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 1er, 14, 115bis, 147bis ET 226 DU CODE ELECTORAL

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het voorstel van wet tot opheffing van artikel 147bis van het Kieswetboek betreffende de stemming bij volmacht en van het ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 1, 14, 115bis, 147bis en 226 van het Kieswetboek.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi abrogeant l'article 147bis du Code électoral concernant le vote par procuration et du projet de loi modifiant les articles 1er, 14, 115bis, 147bis et 226 du Code électoral.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

La parole est au rapporteur.

M. Paque. — M. Leclercq se réfère à son rapport écrit, monsieur le Président.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Kerpel.

De heer De Kerpel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in aansluiting met het wetsvoorstel tot opheffing van artikel 147bis van het Kieswetboek ingediend door de heer Boel, wens ik de aandacht van de Senaat te vestigen op de uiterst zware implicaties die zouden voortspuiten uit de radicale afschaffing van de stemming bij volmacht. Wij hebben het gevoel dat men op deze wijze het kind met het badwater weggooit.

Het stemrecht is een grondwettelijk recht dat aan de inwoners van dit land dient te worden gewaarborgd op de ruimst mogelijke wijze. Zulks betekent dat wij alles in het werk moeten stellen om de uitoefening van dit grondwettelijk recht mogelijk te maken en zelfs in de mate van het mogelijke te vergemakkelijken. Het is in deze gedachtengang dat indertijd de stemming bij volmacht werd toegepast ten gunste van personen die zich niet of moeilijk kunnen verplaatsen.

Elk lid van deze vergadering weet zeer goed dat het huidig systeem in sommige gevallen heeft geleid tot misbruiken, zodat er zonder enige twijfel een grote bereidheid aanwezig is om deze misbruiken te voorkomen. De vraag rijst dan hoe wij dit kunnen doen. Het wetsvoorstel van de heer Boel heeft het doel de stemming bij volmacht radicaal af te schaffen, precies zoals een chirurg zou besluiten tot de amputatie van een lidmaat daar waar een gewone pleister de patiënt zou kunnen genezen.

Het wetsontwerp nr. 247 lijkt mij integendeel een pragmatische regeling die terzelfder tijd het grondwettelijk stemrecht optimaal waarborgt en misbruiken uitsluit. Wie zal overigens durven te ontkennen dat in de regel zieken en gehandicapten dag in dag uit in volle vertrouwen een beroep doen op echtgenoot of op een bloed- of aanverwante om in hun plaats talloze verplichtingen te vervullen die een verplaatsing vergen?

Het regeringsontwerp heeft tot doel onze zieken en gehandicapten, reeds getroffen door het lot, desalniettemin toe te laten hun politieke wil tot uiting te brengen. Ik wens dan ook duidelijk aan deze vergadering te zeggen, mijnheer de Voorzitter, dat ik weiger ettelijke duizenden zieken, bejaarden en gehandicapten definitief politiek onmondig te maken. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mes chers collègues je n'interviens pas pour m'opposer au projet de loi soumis aux délibérations du Sénat mais pour exprimer ma préoccupation de ce que l'abrogation du vote par procuration pourrait avoir des conséquences fâcheuses pour bon nombre de nos concitoyens.

En effet, la Constitution prévoit que le vote est obligatoire; nul ne peut se soustraire à ce devoir que s'il y est forcé par la loi. C'est ainsi que ne peuvent voter selon l'article 7 du Code électoral : les personnes en état d'interdiction judiciaire, les aliénés séquestrés, etc. Pratiquement tous les autres citoyens doivent voter directement, ou, dans la situation actuelle, par procuration. Si l'on supprime cette dernière possibilité, toutes les personnes qui pouvaient en faire usage seront obligées d'accomplir elles-mêmes leur devoir électoral, même si elles en sont empêchées. Du jour au lendemain, malades, infirmes, mourants, militaires, forains, bateliers devraient se rendre à leur section de vote; ne le pouvant pas, ils tomberaient sous le coup des sanctions pénales prévues au titre VI du Code électoral. Ce n'est certes pas ce que souhaitent ceux qui assurent la promotion légitime du projet de loi visant à supprimer le vote par procuration.

Dès lors, il me paraît indispensable d'adopter des dispositions en vue d'éviter ces conséquences et d'adapter aux besoins ce projet de loi, y compris son intitulé.

Tel est l'objet des divers amendements que j'ai déposés, d'une part, tendant à modifier l'intitulé et, d'autre part, tendant à ajouter un article 3bis, ouvrant au citoyen la possibilité d'être dispensé provisoirement de ses droits électoraux : 1° en cas de maladie ou d'infirmité; 2° pour des raisons professionnelles, et je décris plusieurs situations; 3° s'il exerce la profession de batelier, de marchand ambulante ou de forain; 4° s'il est privé de liberté et déjà poursuivi sur la base du droit pénal et ce de manière qu'il ne le soit pas une fois de plus; 5° s'il est tenu par certaines obligations religieuses.

Je le répète, je n'ai pas d'objection au principe de la suppression du vote par procuration, mais il est indispensable d'en tirer les conséquences logiques et d'éviter d'éventuelles sanctions pénales aux citoyens de bonne volonté dans l'incapacité de se présenter aux urnes. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — La parole est à M. Gramme.

M. Gramme. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, nous n'avons pas été très heureux de constater, lors du dépôt de ce projet de loi, que les restrictions qu'il impose entraîneraient pour de nombreuses personnes l'impossibilité de s'exprimer à l'élection.

La limitation prévue aura une portée extrêmement importante pour certaines personnes âgées, pour des personnes seules, qui séjournent loin des membres de leur famille. Vraisemblablement, le nombre potentiel des votes par procuration sera ainsi ramené à un nouveau relativement faible. Pour nous, il s'agit là d'une marche arrière.

Bien sûr, comme l'a souligné M. De Kerpel — et tout le monde en tombera d'accord —, certains abus ont été constatés dans l'usage des procurations. Il est sans doute exact que des personnes ont parfois mandaté sans le savoir des compatriotes qu'elles ne connaissaient pas pour aller s'exprimer en leur nom dans un bureau de vote. C'est possible, mais il faut tout de même admettre que si, chaque fois qu'une législation conduit à des abus, la conclusion du Sénat est de la

supprimer tout simplement, nous aboutirons à une situation plutôt singulière. En effet, il existe peu de lois qui ne sont jamais enfreintes et nous avons suffisamment d'expérience pour savoir que, lorsqu'on abuse d'un texte, il vaudrait mieux, soit le préciser davantage, soit imposer certaines conditions nouvelles, soit assurer des vérifications et des contrôles.

C'est dans cet esprit que je m'étais finalement rallié au texte du gouvernement malgré mon regret de voir écarter du vote tant de personnes, parmi les moins favorisées et les plus faibles de la société, les handicapés, les malades, les personnes âgées, celles dont la mobilité est atténuée par diverses circonstances de la vie.

Il est absolument incroyable de trouver dans une commission du Sénat une majorité hostile au vote par procuration. Je le répète, c'est un véritable recul, alors qu'il y a quelques années, dans l'enthousiasme général, on avait accordé cette possibilité de la procuration et d'intégrer ainsi réellement cette catégorie de personnes dans la population.

M. Humblet. — Vous êtes optimiste; cela ne s'est pas fait dans l'enthousiasme.

M. Gramme. — Aujourd'hui, nous en arrivons à supprimer ce qui était acquis depuis cinq ou six années. C'est profondément regrettable. Je me vois obligé de déclarer que le texte rédigé par la commission me paraît tout à fait inadmissible parce qu'il prive un nombre important de nos concitoyens de la possibilité de s'exprimer lors d'une consultation des électeurs.

S'il y a eu des abus, certains de ceux qui les ont commis ont été poursuivis et nous disposons d'ailleurs des moyens de réprimer lesdits abus. Le texte du gouvernement est suffisamment restrictif, me semble-t-il, ce que, personnellement, je regrette. Je le préfère néanmoins au texte adopté par la commission. Un amendement du gouvernement tend d'ailleurs à rétablir le texte original.

D'autre part, je voudrais attirer l'attention du Sénat sur le fait que, si l'on veut un jour accorder le vote aux Belges qui résident à l'étranger, la seule solution qui soit apparue jusqu'à présent à l'administration de l'Intérieur, service des affaires électorales, est le vote par le biais de la procuration.

En supprimant le vote par procuration, comme la commission tend à le faire, non seulement vous pénalisez les catégories dont j'ai parlé tout à l'heure et qui sont quand même dignes d'intérêt — personne ne le nie — mais vous excluez aussi, pour l'avenir, une solution permettant le vote des Belges qui séjournent à l'étranger pour les raisons les plus diverses et en faveur desquels différents groupes politiques se sont exprimés dans cette assemblée pour qu'ils puissent jouir du droit de vote.

Monsieur le Président, chers collègues, je voudrais que, dans un dernier sursaut de prise de conscience de nos devoirs à l'égard des catégories les plus faibles de la société, on en revienne à tout le moins à un texte qui me paraît déjà peu satisfaisant, celui du gouvernement.

Certes, il eût été de loin préférable, monsieur le ministre, de trouver des conditions plus contraignantes pour l'usage de la procuration. De deux maux, je suis obligé de choisir le moindre. Je choisirai donc de soutenir l'amendement du gouvernement et je ne souscrirai, ni aujourd'hui, ni demain, à la suppression pure et simple du vote par procuration. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben zo vrij het voorstel van de heer Boel, dat ik mee heb ondertekend, en het ontwerp van de regering samen te bespreken.

Ik wil in chronologische volgorde de zaken aanhalen zoals zij zich in het verleden hebben voorgedaan.

Ten eerste, hebben wij er geen aanstoot aan genomen, naar aanleiding van de Europese verkiezingen, om het stemmen bij volmacht af te schaffen. Dat is bijna unaniem door deze vergadering aangevaard.

Ten tweede, is er nu het ontwerp van de regering waarbij het stemmen bij volmacht wordt toegestaan aan de bloedverwanten tot in de tweede graad. Er is zelfs in een afwijking voorzien waarbij personen die, om godsdienstige redenen, niet kunnen of mogen stemmen de volmacht mogen geven aan om het even wie. In dit geval geldt de bloedverwantschap niet. Ik noem dit een zekere vorm van meer-voudig stemrecht.

Indien ik geen bloedverwanten heb in de tweede graad, kan ik mijn stemrecht niet uitoefenen. Daarbij komt nog dat ik, als volgelijng

van Jehova met veel aanhangers, de volmacht kan uitdelen aan om het even wie. Ik vond dat ten eerste onbillijk. Daarom heb ik, met veel enthousiasme, het voorstel van de heer Boel tot schrapping van het stemmen bij volmacht medeondertekend.

Men heeft, volgens mij, in de commissie zeer wijs gehandeld door het stemmen bij volmacht totaal af te schaffen en terug te keren tot onze oorspronkelijke houding, namelijk die welke wij hadden aangenomen naar aanleiding van de Europese verkiezingen, waarbij wij allen akkoord gingen over het afschaffen van het stemmen bij volmacht.

Meer heb ik over deze aangelegenheid niet te zeggen. Ik ben ervan overtuigd dat u vandaag van dezelfde wijsheid als de commissie blijk zult geven, zoals u dat reeds vroeger bij de Europese verkiezingen hebt gedaan. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, au delà du problème du vote par procuration qui a surtout été évoqué par les honorables intervenants, je rappelle que le texte soumis aujourd'hui à votre délibération est d'origine gouvernementale; de caractère principalement technique, il a été relevé de caducité. Il adapte les articles premier et suivants du Code électoral à l'article 47 de la Constitution qui, depuis 1981, a fixé à 18 ans l'âge minimum de l'électeur.

De plus, il ajoute aux catégories de personnes pouvant voter par procuration les marchands ambulants, en plus des bateliers et des forains déjà prévus par la législation actuelle. Le but principal du projet est de rendre l'application de l'article 147bis plus stricte en limitant aux parents et alliés au second degré les personnes susceptibles de voter par procuration. Je reviendrai dans un instant sur ce sujet.

Je signale par ailleurs que la Chambre a adopté un amendement prévoyant une dérogation en faveur des électeurs qui, en raison de leurs convictions religieuses, sont dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote. Ce texte ayant été voté par la Chambre, le gouvernement n'en demande pas le rejet au Sénat.

Je précise toutefois, pour la bonne compréhension du texte, que la désignation du mandataire par la personne qui ne se présente pas au bureau de vote en raison de ses convictions religieuses, doit le faire en respectant le principe même de l'ensemble de la loi, à savoir que ledit mandataire doit être un électeur. Le texte de l'amendement ne le fait pas apparaître explicitement. Si tel n'était pas le cas, le paragraphe 4 de l'article 147bis ne pourrait pas être appliqué, puisqu'il prévoit que le président du bureau de vote appose sur la propre convocation du mandataire les mots « a voté par procuration ».

J'en reviens au problème principal évoqué par les honorables intervenants, à savoir le maintien du vote par procuration et sa limitation dont il est question dans l'amendement déposé par le gouvernement en séance publique et reprenant son texte original.

Nous nous trouvons devant deux positions extrêmes. La première est le maintien pur et simple de la situation actuelle, solution que semble prôner M. Gramme. En effet, le vote par procuration a été instauré pour permettre à certaines catégories de notre population qui se trouvaient dans l'impossibilité de se présenter à un bureau de vote, d'exercer un des droits fondamentaux de notre démocratie. Il est nécessaire que ce droit de vote soit maintenu.

Par ailleurs, d'aucuns veulent supprimer le vote par procuration pour éviter un certain nombre d'abus, localisés surtout dans des endroits où de nombreuses personnes se trouvent dans l'impossibilité de se rendre aux urnes. Il est possible d'organiser dans ces endroits un vote par procuration pour tous ces électeurs et profiter de leurs faiblesses pour émettre, à leur place, un vote ne correspondant pas nécessairement à leurs opinions.

Le projet du gouvernement est évidemment critiquable et je comprends, dès lors, les arguments développés par M. Gramme. La limitation du vote par procuration à des mandataires appartenant à la famille proche de celui qui est incapable de se présenter au bureau de vote crée effectivement une certaine injustice à l'égard de ceux qui n'ont, en Belgique, aucun parent ou allié au second degré pouvant se rendre aux urnes à leur place.

C'est exact. Il est, en effet, très difficile, voire impossible, de trouver un système — mes prédécesseurs et l'administration du département de l'Intérieur y ont réfléchi, je ne suis pas l'auteur de ce projet — qui garantisse que le mandataire votera de la manière indiquée par celui qui lui délègue ce pouvoir.

Il me semble essentiel qu'il y ait une relation *intuitu personae* entre celui qui donne procuration et celui qui votera en son nom.

Théoriquement, on pourrait estimer qu'il faudrait désigner quelqu'un ayant la même opinion politique que l'électeur appelé à voter. Mais il est, vous en conviendrez, impossible de sonder les consciences et d'entraver la liberté de vote.

Il faut donc qu'il y ait entre ces deux personnes un lien reconnu par le droit, c'est-à-dire le lien familial qui permette de préjuger, même sans identité de conviction politique entre ces deux personnes, que le mandataire a un lien affectif personnel avec la personne qui lui donne procuration, de manière telle que la volonté de celle-ci soit respectée. Cet objectif est rencontré par la limitation de l'octroi de la procuration à des parents proches.

Il me semble dès lors indispensable de maintenir au minimum cette disposition qui donne des garanties à ce niveau.

C'est, comme l'affirme M. Gramme, une restriction importante mais qui, en tout cas, rendra impossible l'octroi d'une procuration systématique par un groupe de personnes résidant dans un hôpital ou dans un hospice, à quelqu'un qui serait susceptible d'avoir une quelconque influence sur ces personnes qui se trouvent dans l'impossibilité de se déplacer.

Voilà la justification de l'amendement gouvernemental, qui maintient le droit de vote en le limitant strictement à la délégation subordonnée aux conditions que je viens de définir.

Quant à l'argument développé par l'honorable membre concernant la possibilité d'accorder le droit de vote aux Belges résidant à l'étranger, permettez-moi de vous rappeler que le Parlement européen a adopté, sur base de l'article 7 de l'Acte du Conseil des Communautés européennes relatif à l'élection de représentants à l'assemblée au suffrage universel direct, une proposition prévoyant une procédure électorale uniforme pour la prochaine élection du Parlement européen.

L'article 5 de cette proposition dispose, d'une part, que les Etats membres accordent le droit de vote à leurs citoyens indépendamment de leur lieu de résidence si celle-ci se situe dans un Etat membre de la Communauté européenne et, d'autre part, qu'ils prennent toutes mesures nécessaires pour permettre aux ressortissants résidant à l'extérieur du pays dont ils possèdent la nationalité, d'exercer sans difficulté leur droit de vote dans leur pays.

Ceci constitue un argument complémentaire en faveur du maintien du vote par procuration dans les limites prévues initialement par le projet gouvernemental et qui offre des garanties contre tout abus.

Je me permets d'insister sur la nécessité d'adopter l'amendement du gouvernement. S'il n'était pas voté le système actuel serait maintenu pour les prochaines élections communales. Il est, en effet, exclu que ce projet retourne à la Chambre des représentants et soit voté en temps utile. Il est assez paradoxal de constater que ceux qui se déclarent le moins partisans du vote par procuration pourraient être les agents actifs de son maintien dans la situation actuelle. Mais le gouvernement est ferme à cet égard, il veut à la fois maintenir le vote par procuration parce qu'il est essentiel, mais il veut également le limiter parce qu'il ne peut tolérer qu'il existe des possibilités aussi larges d'abus. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion le texte proposé par la commission.

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus is beslist.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. § 1er. Dans l'article 1er, 2e, du Code électoral, les mots « vingt et un » sont remplacés par le mot « dix-huit ».

§ 2. Dans l'article 14, alinéas 1er et 2, du même Code, le chiffre « 21 » est remplacé par le mot « dix-huit ».

§ 3. Dans l'article 115bis, § 2, alinéa 1er, du même Code, le chiffre « 21 » est remplacé par le mot « dix-huit ».

Artikel 1. § 1. In artikel 1, 2°, van het Kieswetboek wordt het woord « eenentwintig » vervangen door het woord « achtien ».

§ 2. In artikel 14, eerste en tweede lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het getal « 21 » vervangen door het woord « achtien ».

§ 3. In artikel 115bis, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het getal « 21 » vervangen door het woord « achtien ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 147bis du même Code est abrogé.

Art. 2. Artikel 147bis van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

M. le Président. — A cet article, le gouvernement présente l'amendement que voici :

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 2. A l'article 147bis du même Code sont apportées les modifications suivantes :

1° Au § 1er, 3°, les mots « de batelier ou de forain » sont remplacés par les mots « de batelier, de marchand ambulant ou de forain »;

2° Au § 2, le premier alinéa est remplacé par les alinéas suivants :
Peut seul être désigné comme mandataire soit le conjoint, soit un parent ou un allié jusqu'au deuxième degré, à condition qu'il soit lui-même électeur.

Si le mandant et le mandataire sont tous deux inscrits au registre de population de la même commune, le bourgmestre de cette commune atteste sur le formulaire de procuration le lien de parenté.

S'ils ne sont pas inscrits dans la même commune, le bourgmestre de la commune où le mandataire est inscrit, atteste le lien de parenté sur présentation d'un acte de notoriété. L'acte de notoriété est joint au formulaire de procuration.

Par dérogation aux alinéas qui précèdent, le mandataire sera désigné librement par le mandant, pour ce qui concerne l'électeur qui, en raison de ses convictions religieuses, est dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote. »

Dit artikel te vervangen als volgt :

« Art. 2. In artikel 147bis van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In § 1, 3°, worden de woorden « schipper of kermisreiziger » vervangen door de woorden « schipper, marktkramer of kermisreiziger »;

2° In § 2 wordt het eerste lid vervangen door de volgende leden :
Als gemachtigde kan slechts worden aangewezen hetzij de echtgenoot, hetzij een bloed- of aanverwant tot de tweede graad, op voorwaarde dat hij zelf kiezer is.

Indien de volmachtgever en de gemachtigde in dezelfde gemeente in het bevolkingsregister zijn ingeschreven, bevestigt de burgemeester van die gemeente op het volmachtformulier het familieverband.

Indien beiden niet in dezelfde gemeente zijn ingeschreven wordt door de burgemeester van de gemeente waar de gemachtigde is ingeschreven, op voorlegging van een akte van bekendheid, het familieverband bevestigd. De akte van bekendheid wordt bij het volmachtformulier gevoegd.

In afwijking van de vorige leden zal de gemachtigde door de volmachtgever vrij worden aangewezen voor de kiezer die om redenen in verband met zijn geloofsovertuiging in de onmogelijkheid verkeert zich op het stembureau te melden. »

La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Je dirai simplement, monsieur le Président, que cet amendement me paraît très utile. Je viens d'en faire la démonstration.

M. le Président. — Il sera procédé demain aux votes sur l'article 2 et sur l'amendement du gouvernement.

Art. 3. L'article 226 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 226. Les sénateurs élus par les conseils provinciaux ne peuvent appartenir à l'assemblée qui les élit, ni en avoir fait partie pendant les deux années antérieures au jour de leur élection. »

Art. 3. Artikel 226 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Art. 226. De door de provincieraden gekozen senatoren mogen niet behoren tot de vergadering die hen kiest, noch daarvan deel hebben

uitgemaakt gedurende de twee jaren die voorafgaan aan de dag van hun verkiezing. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Par voie d'amendement, M. Humblot propose l'insertion d'un article 3bis (nouveau) ainsi libellé :

« Il est inséré, dans le même Code, un nouvel article 7bis, libellé comme suit :

« Art. 7bis. Peut, à sa demande, être provisoirement suspendu de ses droits électoraux :

1° L'électeur qui, pour cause de maladie ou d'infirmité, est dans l'incapacité de se rendre au bureau de vote ou d'y être transporté. Cette incapacité est attestée par certificat médical. Les médecins qui sont présentés comme candidats à l'élection ne peuvent délivrer un tel certificat.

L'incapacité électorale prend fin en même temps que l'incapacité attestée par le certificat médical.

2° L'électeur qui, pour des raisons professionnelles ou de service :

a) Est retenu à l'étranger de même que les électeurs, membres de sa famille ou de sa suite, qui résident avec lui;

b) Se trouvant dans le royaume au jour du scrutin, est dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote.

L'impossibilité visée sous a et b est attestée par un certificat délivré par l'autorité militaire ou civile ou par l'employeur dont l'intéressé dépend.

L'incapacité électorale prend fin en même temps que l'incapacité attestée par le certificat délivré par l'autorité militaire ou civile ou par l'employeur dont l'intéressé dépend.

3° L'électeur qui exerce la profession de batelier, de marchand ambulant ou de forain et les membres de sa famille habitant avec lui. L'exercice de la profession est attestée par un certificat délivré par le bourgmestre de la commune où l'intéressé est inscrit au registre de la population.

L'incapacité électorale prend fin en même temps que l'incapacité attestée par le bourgmestre.

4° L'électeur qui, au jour du scrutin, se trouve dans une situation privative de liberté par suite d'une mesure judiciaire.

Cet état est attesté par la direction de l'établissement où séjourne l'intéressé.

L'incapacité électorale prend fin en même temps que l'incapacité attestée par la direction de l'établissement visé à l'alinéa précédent.

5° L'électeur qui, en raison de ses convictions religieuses, se trouve dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote.

Cette impossibilité doit être justifiée par une attestation délivrée par les autorités religieuses.

L'incapacité électorale prend fin en même temps que l'incapacité attestée par les autorités religieuses. »

« In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 7bis ingevoegd, luidende :

Art. 7bis. Op eigen verzoek kan in de uitoefening van zijn kiesrecht voorlopig worden geschorst :

1° De kiezer die wegens ziekte of gebrekkigheid niet in staat is om zich naar het stembureau te begeven of er naartoe gevoerd te worden. Deze onbekwaamheid moet blijken uit een medisch attest. Geneesheren die als kandidaat voor de verkiezing zijn voorgedragen, mogen een dergelijk attest niet afgeven.

De kiesonbekwaamheid neemt een einde terzelfder tijd als de onbekwaamheid die blijkt uit het medisch attest.

2° De kiezer die om beroeps- of dienstredenen :

a) In het buitenland is opgehouden, alsook de kiezers leden van zijn gezin of van zijn gevolg die met hem aldaar verblijven;

b) Zich de dag van de stemming in het Rijk bevindt, maar in de onmogelijkheid verkeert zich in het stembureau te melden.

Van de onder a en b bedoelde onmogelijkheid moet blijken door een attest van de militaire of burgerlijke overheid of van de werkgever onder wie de betrokkene ressorteert.

De kiesonbekwaamheid neemt een einde terzelfder tijd als de onbekwaamheid die blijkt uit het attest van de militaire of burgerlijke overheid of van de werkgever onder wie de betrokkene ressorteert.

3° De kiezer die het beroep van schipper, marktkramer of kermisreiziger uitoefent en de leden van zijn familie die met hem samenwonen. Van de uitoefening van het beroep moet blijken door een

attest van de burgemeester van de gemeente waar de betrokkene in het bevolkingsregister is ingeschreven.

De kiesonbekwaamheid neemt een einde terzelfder tijd als de onbekwaamheid die blijkt uit het attest van de burgemeester.

4° De kiezer die de dag van de stemming tengevolge van een rechterlijke maatregel in een toestand van vrijheidsbeneming verkeert.

Deze toestand wordt bevestigd door de directie van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt.

De kiesonbekwaamheid neemt een einde terzelfder tijd als de onbekwaamheid die blijkt uit het attest van de directie van de inrichting bedoeld in het voorgaande lid.

5° De kiezer die om redenen in verband met zijn geloofsovertuiging in de onmogelijkheid verkeert zich op het stembureau te melden.

Deze onmogelijkheid moet blijken uit een attest dat is afgegeven door de religieuze overheid.

De kiesonbekwaamheid neemt een einde terzelfder tijd als de onbekwaamheid die blijkt uit het attest van de religieuze overheid.»

La parole est à M. Gramme.

M. Gramme. — Monsieur le Président, je voudrais demander à M. Humblet si on peut être suspendu non seulement de ses devoirs mais également de ses droits électoraux, ainsi que le mentionne son amendement.

J'ai l'impression que le texte que nous propose M. Humblet, encore que je n'aie pas nécessairement l'intention de l'approuver, est erroné sur ce point. Je suppose qu'à sa demande, un électeur peut être déchargé de son devoir électoral mais pas de son droit.

M. Humblet. — Vous avez raison, monsieur Gramme, je suis d'accord avec votre observation.

M. Paque. — Il s'agit d'une erreur technique.

M. le Président. — Nous procéderons demain au vote sur cet amendement de M. Humblet.

Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, ik moge in het kort, zoals gewoonlijk, een paar opmerkingen maken over het amendement van de regering.

De regering wil de mogelijkheid tot het geven van volmacht opnieuw in de tekst van het ontwerp opnemen. In verband daarmee luidt de laatste alinea van het amendement: « In afwijking van de vorige leden zal de gemachtigde door de volmachtgever vrij worden aangewezen voor de kiezer die om redenen in verband met zijn geloofsovertuiging, in de onmogelijkheid verkeert zich op het stembureau te melden. »

De Senaat moet weten dat de regering de bedoeling heeft de volmacht te beperken tot de verwanten, maar zij maakt een uitzondering ten aanzien van degenen die om geloofsredenen zich niet naar het stembureau kunnen begeven. Hoe zal dat kunnen worden uitgemaakt? Hoe zal die bepaling in de praktijk kunnen worden toegepast?

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, la question mérite une réponse. Il s'agit, en effet, d'un amendement d'initiative parlementaire qui, à la Chambre, a modifié le texte en ce sens.

Cet amendement était inspiré par le souci légitime d'une catégorie de personnes localisées principalement dans la région d'Anvers et qui, à cause de leurs convictions religieuses bien déterminées — à savoir la religion israélite — ne peuvent se déplacer le jour des prochaines élections communales.

Les défenseurs de cet amendement ont soutenu que, logiquement, si un électeur, en vertu de ses convictions religieuses, ne peut se déplacer, ce n'est pas un fait qui le concerne uniquement, mais qui concerne aussi sa famille. On peut, en effet, préjuger que tous ses parents au deuxième degré partagent les mêmes convictions religieuses.

J'ai attiré l'attention de la commission et de la Chambre sur le fait d'une discrimination pouvant apparaître par le vote de cet amendement, entre ceux qui sont empêchés, pour des raisons de convictions religieuses, de se rendre aux urnes et les autres personnes. La Chambre ne m'a pas suivi. Je n'ai pas remis cet élément en discussion parce

que l'ensemble des dispositions relatives au vote par procuration garantit contre l'abus en la matière.

En effet, pour prouver que ses convictions religieuses rendent impossible de se rendre aux urnes, une attestation d'un représentant du culte officiellement reconnu est nécessaire.

M. André. — Où cela se trouve-t-il?

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Dans les dispositions générales concernant le vote par procuration. Je n'ai pas le texte sous les yeux mais j'ai vérifié et j'ai constaté que cela ne pouvait donner lieu à des abus.

On ne peut imaginer, par exemple, que des représentants du culte catholique établissent des certificats, en prétendant que leurs convictions religieuses les empêchent de se déplacer le jour des élections communales. Cette mesure se limite à des faits religieux d'une catégorie bien déterminée. Et les personnes qui veulent bénéficier de la possibilité prévue par la loi doivent présenter une attestation émanant d'un prêtre du culte reconnu en question.

De heer Pedé. — Mijnheer de Voorzitter, men spreekt hier over geloofsovertuiging, *conviction religieuse*.

Over welke geloofsovertuiging gaat het, mijnheer de minister?

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Une partie des personnes pratiquant la religion juive et concentrée essentiellement dans la région d'Anvers, ne peuvent, en vertu de leurs convictions religieuses, se déplacer le jour des prochaines élections communales.

Ce fait a inspiré un amendement contresigné d'ailleurs par tous les partis siégeant à la Chambre.

J'ai alors attiré l'attention sur le fait qu'une discrimination pouvait apparaître entre les différents empêchements.

Vérification faite, j'ai constaté que la garantie existait que cette mesure serait limitée à des personnes bénéficiant d'une attestation délivrée par un ministre du culte reconnu en question.

Il faut donc, en l'occurrence, que ce soit un rabbin, représentant de l'église israélite, qui fournisse une attestation.

De heer Pedé. — Dat staat hier in de tekst niet.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Cela figure dans le texte de l'article 147bis. Cette disposition de la loi sur le vote par procuration subsistera dans le texte.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over de amendementen op artikel 3 en over het artikel.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 4. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De commissie stelt volgend nieuw opschrift voor :

« Projet de loi modifiant les articles 1er, 14, 115bis et 226 du Code électoral et abrogeant l'article 147bis du même Code. »

« Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 1, 14, 115bis en 226 van het Kieswetboek en tot opheffing van artikel 147bis van hetzelfde Wetboek. »

Van zijn kant stelt de heer Humblet voor het opschrift als volgt te doen luiden :

« Projet de loi modifiant les articles 1er, 14, 115bis et 226 du Code électoral, abrogeant l'article 147bis du même Code et insérant un article 7bis au même Code. »

« Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 1, 14, 115bis en 226 van het Kieswetboek, tot opheffing van artikel 147bis van hetzelfde Wetboek en tot invoeging van een artikel 7bis in hetzelfde Wetboek. »

Tenslotte stelt de regering volgend opschrift voor :
« Projet de loi modifiant les articles 1er, 14, 115bis, 147bis et 226 du Code électoral. »

« Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 1, 14, 115bis, 147bis en 226 van het Kieswetboek. »

Wij zullen ons daarover morgen uitspreken.

Il sera procédé, demain, au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 70 DE LA LOI COMMUNALE

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 70 VAN DE GEMEENTEWET

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'article 70 de la loi communale.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 70 van de gemeentewet.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion le texte proposé par la commission.

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. L'article 70 de la loi communale est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 70. Tous les ans, avant que le conseil s'occupe du budget, le collège des bourgmestre et échevins fera, dans une séance à laquelle le public sera admis, un rapport sur l'administration et la situation des affaires de la commune. Ce rapport, ainsi que le projet de budget et de modification budgétaire dans son intégralité, tels qu'ils sont, dans leur forme et leur contenu, établis par le collège des bourgmestre et échevins et transmis pour approbation à l'autorité investie à l'égard des communes de la tutelle administrative en matière de budget, seront remis à chaque conseiller communal au moins sept jours francs avant la date de la réunion.

Copie de ce rapport sera adressée à la députation permanente du conseil provincial.

Le jour et l'heure de cette séance seront indiqués par affiches, au moins cinq jours d'avance. »

Artikel 1. Artikel 70 van de gemeentewet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 70. Elk jaar, vooraleer de gemeenteraad de begroting in behandeling neemt, doet het college van burgemeester en schepenen verslag over het bestuur en over de toestand van de gemeentezaken in een vergadering waarop het publiek wordt toegelaten. Bedoeld verslag alsmede het volledige ontwerp van begroting en van begrotingswijziging, zoals die naar vorm en inhoud door het college van burgemeester en schepenen worden opgemaakt en aan de bevoegde overheid, die ten opzichte van de gemeenten belast is met het administratieve toezicht in begrotingsaangelegenheden voor goedkeuring worden overgemaakt, worden ten minste zeven vrije dagen vóór de dag van de vergadering aan elk raadslid besteld.

Afschrift van dit verslag wordt aan de bestendige deputatie van de provincieraad gezonden.

Dag en uur van die vergadering worden ten minste vijf dagen tevoren door aanplakking bekendgemaakt. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art 2. A l'article 139bis de la loi communale, il est inséré, entre le premier et le deuxième alinéa, un alinéa rédigé comme suit :

« Au moins sept jours francs avant la date de la réunion, chaque conseiller reçoit les comptes tels qu'ils sont établis par le collège des bourgmestre et échevins pour être, par lui, transmis pour approbation à l'autorité investie à l'égard des communes de la tutelle administrative en matière de comptes. »

Art. 2. In artikel 139bis van de gemeentewet wordt, tussen het eerste en het tweede lid, een lid ingevoegd, luidende :

« Ten minste zeven vrije dagen vóór de datum van de vergadering ontvangt ieder raadslid de rekeningen zoals zij door het college van burgemeester en schepenen zijn opgemaakt om ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de overheid die ten aanzien van de gemeenten het administratief toezicht inzake rekeningen uitoefent. »

M. le Président. — A cet article, M. Gramme présente l'amendement que voici :

A la deuxième ligne de l'alinéa nouveau de l'article 139bis de la loi communale proposé par cet article, après les mots « chaque conseiller reçoit », insérer entre virgules les mots « à l'exclusion d'annexes justificatives ».

In artikel 139bis voorgesteld door dit artikel, op de tweede regel, na de woorden « ieder raadslid », in te voegen de woorden « met uitsluiting van de bijgevoegde verantwoording ».

La parole est à M. Gramme.

M. Gramme. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, si j'ai introduit un amendement à l'article 2, c'est pour refléter au mieux les débats en commission de l'Intérieur.

En effet, lors de la discussion de l'article premier qui traite des obligations en matière de budget, il a fallu admettre que l'imprécision des textes avait permis, pendant des années, des différences d'interprétation. C'est pour remédier à cette situation qu'on a légiféré en la matière et que sont désormais précisés tous les documents à joindre au budget qui doit être envoyé, dans le délai prescrit, aux membres du conseil communal.

Comme il a été également convenu de leur adresser le compte de la commune, il est bien évident qu'on ne peut y joindre tout ce qui est transmis à la tutelle. Pour éviter toute discussion ou difficulté d'interprétation, il paraît raisonnable de préciser dans le texte que c'est « à l'exclusion d'annexes justificatives ».

Ceci me paraît correspondre à ce qui a été dit en commission.

N'ayant pu introduire cet amendement en commission — où je suis convaincu qu'il aurait été adopté —, je suis amené à le déposer en séance publique. Tous les membres de la commission de l'Intérieur pourront témoigner que ce texte traduit exactement le sens de nos discussions et je présume que M. le ministre pourra marquer son accord sur cette clarification du texte. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Herreweghe.

De heer Van Herreweghe. — Het door de heer Gramme ingediende amendement strookt volledig met de mening van de commissie dien-aangaande. Wij gaan dus akkoord met dit amendement.

M. Trussart. — Vous avez déclaré, monsieur Gramme, qu'il paraît évident que les pièces justificatives ne doivent pas être jointes. Excusez mon ignorance, mais je ne comprends pas pourquoi.

M. Gramme. — Les pièces justificatives du compte communal comprennent tout ce qui fait partie de la comptabilité, c'est-à-dire toutes les factures, notes et documents, ce qui représente, dans une commune, un volume considérable.

Tous ces documents doivent accompagner les comptes lorsqu'ils sont transmis à la tutelle, ce qui n'implique pas qu'ils doivent également être envoyés aux membres du conseil communal, ce qui est pratiquement impossible.

M Trussart. — Je suppose qu'ils peuvent être consultés ?

M. Gramme. — Bien sûr !

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, l'amendement de M. Gramme représente une très utile mise au point et une clarification du texte. Il me semble que nous pouvons l'accepter, d'autant plus que le texte doit retourner à la Chambre qui pourra ainsi adopter un texte amélioré.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'amendement de M. Gramme, sur l'article 2 et sur l'ensemble du projet de loi

We stemmen morgen over het amendement van de heer Gramme, over artikel 2 en over het ontwerp van wet in zijn geheel.

La commission propose le nouvel intitulé que voici :

« Projet de loi modifiant les articles 70 et 139bis de la loi communale. »

« Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 70 en 139bis van de gemeentewet. »

Nous nous prononcerons demain sur ce nouvel intitulé.

ONTWERP VAN WET TOT AANVULLING VAN DE ARTIKEL- LEN 3 EN 4 VAN DE GEMEENTEWET

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI COMPLETANT LES ARTICLES 3 ET 4 DE LA LOI COMMUNALE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot aanvulling van de artikelen 3 en 4 van de gemeentewet.

Nous abordons l'examen du projet de loi complétant les articles 3 et 4 de la loi communale.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Baere, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, tijdens haar vergadering van 8 juni 1982 onderzocht de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden dit wetsontwerp.

De huidige artikelen 3 en 4 van de gemeentewet voorzien in een onveranderd aantal schepenen voor alle gemeenten van 200 000 inwoners en meer namelijk 10, en in een onveranderd aantal raadsleden voor alle gemeenten van 300 000 inwoners en meer, namelijk 55.

Het koninklijk besluit van 17 september 1975 bepaalt dat de fusie van de gemeenten Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk van kracht wordt op 1 januari 1983.

De nieuwe gemeente Antwerpen zal ongeveer 500 000 inwoners tellen. Derhalve wordt voorgesteld het aantal schepenen en raadsleden aan te passen, gezien het groot aantal inwoners dat deze nieuwe entiteit zal tellen.

De minister lichtte in de commissie de draagwijdte van het voorwerp toe en verklaarde in deze aangelegenheid een neutrale houding te zullen aannemen.

Een lid had geen bezwaar tegen de aanpassingen zoals bepaald in het ontwerp aangezien er door de fusie van Antwerpen een gemeente ontstaat van ongeveer 500 000 inwoners, wat een aanpassing van het aantal schepenen en gemeenteraadsleden noodzakelijk maakt.

Verscheidene leden waren de mening toegedaan dat één burgemeester en tien schepenen ruimschoots voldoende zijn om een gemeente van zulkdanige omvang goed te beheren. Een groter aantal schepenen zal extra uitgaven meebrengen, terwijl men thans op alle manieren tracht de overheidsuitgaven te besnoeien.

Een ander lid wees erop dat gezien de grote toename van het aantal inwoners in de fusiegemeente Antwerpen en de beperkingen opgelegd door de bestaande wet, de verhoging verantwoord is; de daardoor ontstane hogere uitgaven mogen niet worden beschouwd als een verkwisting.

Een lid herinnerde eraan dat Antwerpen steeds aanspraak heeft gemaakt op één schepen méér, gezien het bijzonder belang dat dient te worden gehecht aan de verplichtingen die het beheer van de haven meebrengt.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1981-1982
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1981-1982

Artikel 1 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 6, bij 2 onthoudingen.

Bij artikel 2 worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt aangenomen met 18 stemmen bij 1 onthouding.

Het geheel van het ontwerp werd aangenomen met 12 stemmen bij 7 onthoudingen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, gaat het hier eigenlijk om een ontwerp, uitgaande van de regering, of om een voorstel dat van de Kamer komt?

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Het is een wetsvoorstel dat werd aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

De heer Vanderpoorten. — Maar was het daar een ontwerp of een voorstel?

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Het was een voorstel, maar aanvaard door de regering.

De heer Vanderpoorten. — Het is dus minder erg als we tegenstemmen nu het blijkbaar om een wetsvoorstel gaat. Ik wil de regering immers tot bloedens toe volgen, ook in haar ontwerpen. (*Gelach.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. A l'article 3 de la loi communale, modifié par la loi du 30 mars 1976, les mots « 10 échevins dans celles de 200 000 habitants et plus » sont remplacés par le texte suivant :

« 10 échevins dans celles de 200 000 à 299 999 habitants;

11 échevins dans celles de 300 000 à 399 999 habitants;

12 échevins dans celles de 400 000 habitants et plus. »

Artikel 1. In artikel 3 van de gemeentewet, gewijzigd bij de wet van 30 maart 1976, worden de woorden « 10 schepenen in die van 200 000 inwoners en meer » vervangen door de volgende tekst :

« 10 schepenen in die van 200 000 tot 299 999 inwoners;

11 schepenen in die van 300 000 tot 399 999 inwoners;

12 schepenen in die van 400 000 inwoners en daarboven. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. A l'article 4 de la même loi, les mots « de 55 membres dans celles de 300 000 habitants et plus » sont remplacés par le texte suivant :

« De 55 membres dans celles de 300 000 à 349 999 habitants;

De 57 membres dans celles de 350 000 à 399 999 habitants;

De 59 membres dans celles de 400 000 habitants et plus. »

Art. 2. In artikel 4 van dezelfde wet worden de woorden « uit 55 leden in die van 300 000 inwoners en daarboven » vervangen door de volgende tekst :

« Uit 55 leden in die van 300 000 tot 349 999 inwoners;

Uit 57 leden in die van 350 000 tot 399 999 inwoners;

Uit 59 leden in die van 400 000 inwoners en daarboven. »

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 12, § 1, 5^obis, VAN DE WET OP 30 APRIL 1962 GECOORDINEERDE DIENSTPLICHTWETTEN*Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen*PROJET DE LOI COMPLÉTANT L'ARTICLE 12, § 1er, 5^obis, DES LOIS SUR LA MILICE, COORDONNÉES LE 30 AVRIL 1962*Discussion générale et vote des articles*

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot aanvulling van artikel 12, § 1, 5^obis, van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten.

Nous abordons l'examen du projet de loi complétant l'article 12, § 1er, 5^obis, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Walter Peeters.

De heer W. Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, dit wetsvoorstel beoogt vrijlating van legerdienst voor dienstplichtigen met één of meerdere kinderen met uitzondering van jonge dienstplichtige artsen.

Wij kunnen niet aanvaarden dat in een wet deze discriminatie van een bepaalde beroepsklasse wordt ingelast. Kandidaten in de geneeskundige wetenschappen worden uitgesloten van de voorziene gunstmaatregel, terwijl iemand met om het even welk ander kandidaatsdiploma er wel voor in aanmerking komt. Dat is inderdaad een principieel onaanvaardbare discriminatie, meer zelfs, een ergerlijke sociale onrechtvaardigheid.

De verantwoording van deze discriminatie is louter economisch. Uit de statistische gegevens, verstrekt door het departement van Landsverdediging, blijkt dat er op dit ogenblik ongeveer 500 dienstplichtigen zijn met minstens één kind ten laste die hun dienstplicht vervullen, al dan niet gehuwd. Onder die 500 dienstplichtigen zijn er ongeveer 150 artsen. Vrijlating van die artsen zou ernstige problemen scheppen voor de gezondheidsdienst van het leger.

In korte tijd zouden immers civiele artsen aangeworven moeten worden, wat een verzwaring van het budget van Landsverdediging van 130 miljoen per jaar met zich zou meebrengen. De discriminatie op basis van deze budgettaire overwegingen komt er dus noch min noch meer op neer dat, in plaats van de gezondheidskosten van ons leger door de gemeenschap te laten betalen, onze jonge artsen ervoor opdraaien. Mooi voorbeeld van sociale promotie en van creatie van werkgelegenheid.

Mag ik er de Senaat op wijzen dat wij straks 28 miljard bijkredieten voor de werkloosheid goed te keuren krijgen, terwijl hier de prijs van 130 miljoen voor een ergerlijke discriminatie en grove sociale onrechtvaardigheid te hoog wordt geacht? Dit wetsontwerp komt inderdaad tegemoet aan een reële sociale probleemsituatie, maar in de huidige situatie kunnen jonge artsen immers alleszins al lang niet meer als geprivilegieerden worden beschouwd in vergelijking met de andere jonge afgestudeerden.

Zij studeren zeven jaar en meer. De minister van Volksgezondheid heeft zelfs plannen om er minstens negen jaar van te maken. Zij stofferen de openbare en academische ziekenhuizen en werken er gratis tijdens hun stage. Hun helpende echtgenoten, al dan niet zelf in het bezit van een diploma, kiezen meestal zich op te offeren door zich, onbetaald, ten dienste te stellen van de patiënten van hun echtgenoot en op die wijze voor een betere hulpverlening in te staan: een menselijke stem kan veel leed verzachten en kan paniek ontladen die een automatisch antwoordapparaat slechts kan verergeren.

De meesten van deze echtgenoten zouden trouwens werklozensteun kunnen genieten maar zijn niet hypocriet genoeg hiervoor, terwijl nochtans een beginnende dokterspraktijk van langs om meer enorme financiële problemen stelt.

Een geneeskundige installatie is peperduur en maakt grote leningen tegen de bekende intresten noodzakelijk. Een aangepaste dienstwoning brengt meestal de jonge arts voor een niet te voorziene periode in zware financiële moeilijkheden. Wij kennen onder meer de huurprijzen die hun meestal éézijdig worden opgelegd. Jonge pasgevestigde artsen betalen bovendien van meetaf aan de zware sociale lasten van de zelfstandigen voor een integendeel zeer zwakke sociale veiligheid.

Tegenover andere jonge afgestudeerden staan jonge artsen, na de langste van de universitaire cyclussen, met een vast maandelijks last van verscheidene duizenden franken, op een arbeidsplaats die zij zelf gecreeërd hebben in plaats van in een onderneming of in een ministerie

te gaan werken, met een echtgenote die zich opoffert en van wie de produktiviteit niet gerekend wordt, en met één of meerdere kinderen ten laste, geconfronteerd met de militaire dienstplicht, waarvan de sociale problematiek in andere gevallen van eveneens jonge afgestudeerden wel wordt onderkend, middels dit wetsvoorstel voor een zoveelste asociale discriminatie, die op geen enkele wijze kan worden gerechtvaardigd door budgettaire overwegingen.

Louter juridisch vragen wij ons zelfs af, gegeven artikel 6 van de Grondwet waarin wordt bepaald dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet, of wij dit wetsvoorstel niet ongrondwettig moeten noemen.

Dat dit wetsvoorstel dat zonder die discriminerende uitsluiting van jonge artsen toch sociaal verantwoord zou zijn, door de minister om budgettaire redenen niet kan worden aanvaard, kunnen wij enkele als politieke chantage bestempelen. Wij rekenen er dan ook op dat de Senaat ons amendement dat ertoe strekt die discriminatie alsnog weg te werken eenparig zal aannemen. In het tegengestelde geval zullen wij dit wetsvoorstel in geen geval kunnen goedkeuren. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, je tiens à rappeler que le projet qui est soumis aux délibérations du Sénat n'est pas une initiative du gouvernement. Il s'agit d'une proposition de loi déposée à la Chambre par le député Suikerbuyck.

J'ai pris comme ligne de conduite générale de ne pas m'opposer aux initiatives parlementaires même si j'avais des réserves de détail à émettre, mais bien d'essayer de leur faire passer avec succès le cap des discussions dans les deux assemblées. En tant que ministre de l'Intérieur, j'ai estimé de ne pas devoir m'opposer à cette proposition pour les raisons suivantes: Tout d'abord, parce que je voulais laisser l'initiative parlementaire jouer son rôle et lui donner des chances d'aboutir; Deuxièmement, parce que la mesure proposée a un caractère social évident; Enfin, parce que le caractère très restrictif de la proposition permettait de contourner, dans une large mesure, les obstacles insurmontables résultant des répercussions sur l'importance du contingent et surtout sur le nombre de médecins miliciens nécessaires au service de santé des forces armées.

Il va de soi que si j'ai pu accepter le texte tel qu'il est actuellement en discussion en assemblée, c'est parce qu'il a nommément exclu les médecins miliciens nécessaires au service de santé des forces armées.

En effet, le ministre de la Défense nationale avait, d'une manière générale, émis de très nettes réserves au sujet de la proposition de loi. Je n'ai donc pu l'accepter que parce qu'elle avait un caractère extrêmement restreint.

De toute façon, je dois attirer l'attention du Sénat sur le fait que le texte qui vous est soumis maintient une certaine discrimination entre les miliciens ayant des enfants puisque le bénéfice de la mesure est réservé aux seuls miliciens mariés et qu'il n'est donc pas question que les miliciens ayant adopté un enfant ou ayant un enfant naturel bénéficient de la dispense. J'ai fait cette observation en commission, mais cela n'a pas amené un changement d'attitude de la part de celle-ci.

D'autre part, j'attire l'attention du Sénat sur le fait que la mesure établit également une discrimination entre les miliciens de la levée de 1982, étant donné que nous sommes déjà au mois de juin, puisque certains pourront encore bénéficier de la dispense et que ce ne sera pas le cas pour d'autres, qui ont déjà commencé à remplir leurs obligations militaires. Le législateur a traditionnellement le souci d'éviter que les miliciens attachés à une même levée connaissent un sort différent en raison de l'entrée en vigueur tardive de dispositions légales.

De toute manière, j'ai déclaré à la commission que la mesure devrait être revue dans un proche avenir car, étant donné l'évolution démographique, les contingents disponibles risquent de devenir déficitaires à partir des levées de 1984 et de 1985.

J'ai estimé devoir attirer l'attention du Sénat sur les imperfections de ce projet de loi. Cela dit, dans son état actuel, le gouvernement ne s'y oppose pas.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. A l'article 12, § 1er, 5°*bis*, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962 et modifiées par la loi du 30 juillet 1974, le littéra e est remplacé par le texte suivant :

« e) Compte le plus grand nombre d'enfants en vie, à condition : ou bien que l'inscrit soit lui-même marié, qu'il ait au moins un enfant à charge, qu'il soit le soutien indispensable de sa famille et qu'il ne soit pas porteur du diplôme de candidat en sciences médicales, ou bien que les ressources cumulées du père et de la mère de l'inscrit, ou des personnes qui y sont assimilées en vertu de l'article 10, § 1er, 1°, deuxième alinéa, ne soient pas supérieures au montant fixé par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres. »

Artikel 1. In artikel 12, § 1, 5°*bis*, van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten, gewijzigd door de wet van 30 juli 1974, wordt letter e vervangen door de volgende tekst :

« e) Het grootste aantal kinderen in leven telt op voorwaarde : ofwel dat de ingeschrevene gehuwd is, minstens een kind ten laste heeft, de enige kostwinner is van zijn gezin en geen diploma behaald heeft van kandidaat in de geneeskundige wetenschappen, ofwel dat de samengevoegde inkomsten van vader en moeder van de ingeschrevene, of van de personen die artikel 10, § 1, 1°, tweede lid, daarmee gelijkstelt, niet hoger liggen dan het bedrag bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Bij dit artikel stelt de heer Walter Peeters volgend amendement voor :

Au littéra e proposé par cet article, supprimer les mots « et qu'il ne soit pas porteur du diplôme de candidat en sciences médicales ».

In letter e voorgesteld door dit artikel te doen vervallen de woorden « en geen diploma behaald heeft van kandidaat in de geneeskundige wetenschappen ».

De heer Walter Peeters heeft zijn amendement verdedigd tijdens de algemene beraadslaging.

Art. 2. La présente loi entre en vigueur à partir de la levée 1982.

Les demandes de dispense pour cause morale, qui sont fondées sur les motifs définis à l'article 1er de la présente loi, peuvent, lorsque l'inscrit est lui-même chef de famille, encore être introduites par les miliciens de la levée 1982 dans les deux mois de la date de publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

La demande est adressée, par lettre recommandée à la poste, au gouverneur de la province dans le ressort duquel est situé le domicile de milice de l'intéressé.

Art. 2. Deze wet is van toepassing vanaf de lichter 1982.

De aanvragen om vrijlating op morele grond gesteund op de redenen bepaald in artikel 1 van deze wet, wanneer de ingeschrevene zelf gezinshoofd is, kunnen door de dienstplichtigen van de lichter 1982 nog worden ingediend binnen twee maanden na de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

De aanvraag wordt bij een ter post aangetekende brief gericht aan de gouverneur van de provincie waaronder de militiewoonplaats van de betrokkene ressorteert.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'amendement, sur l'article premier et sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het amendement, over het eerste artikel en over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 83 DE LA LOI DU 5 AOUT 1978 DE REFORMES ECONOMIQUES ET BUDGETAIRES

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 83 VAN DE WET VAN 5 AUGUSTUS 1978 HOUDENDE ECONOMISCHE EN BUDGETTAIRE HERVORMINGEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'article 83 de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 83 van de wet van 5 augustus 1978, houdende economische en budgettaire hervormingen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de heer De Kerpel.

De heer De Kerpel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de jongste tijd hoort men al eens beweren dat de Senaat zijn wetgevende opdracht niet langer *au sérieux* neemt. Welnu, ik vrees dat wanneer men het wetsontwerp nr. 261, dat hier vandaag ter tafel ligt, met enige aandacht onderzoekt, het Parlement en a fortiori de regering, niet vrij te pleiten zijn van een zekere achteeloosheid.

Sedert enkele jaren heeft in ons land de praktijk van de zogenaamde programwetten ingang gevonden. Deze praktijk is bijzonder verwerpelijk gebleken. Men heeft inderdaad kunnen vaststellen dat via deze programwetten in een onverantwoord ijltempo en zonder bespreking ten gronde talrijke en zeer uiteenlopende wetsbepalingen werden goedgekeurd, met als gevolg geïmproviseerde wetteksten die deze instelling geen eer aandoen. Artikel 83 van de programwet van 5 augustus 1978 illustreert deze bewering op treffende wijze.

Met de bedoeling de overheidsuitgaven te allen prijze te besnoeien, werden via dit artikel 83 drastische wijzigingen gebracht in het statuut van het overheidspersoneel, inzonderheid wat betreft het aantal ziekte-dagen gedurende welke dit personeel aanspraak maakt op zijn normale bezoldigingen. Zonder te raken aan vigerende pensioenwetgevingen uit de openbare sector, werd wegens dit artikel de opruiming gevoelig vervroegd. Deze maatregel trof vooral de personeelsleden die tijdens hun lange loopbaan nooit of weinig afwezig bleven wegens ziekte.

Onmiddellijk na de publicatie van deze wetsbepaling bleek evenwel dat zij concreet onuitvoerbaar was, met het gevolg dat op 25 oktober 1979 de regering, na bespreking in de Ministerraad, haar omzendbrief nr. 119 uitgaf waarbij zij niet alleen het voornemen te kennen gaf nopens deze materie opnieuw te legiferen, maar daarenboven belangrijke preciseringen gaf nopens haar zienswijze. Deze preciseringen kwamen in ruime mate tegemoet aan een aantal bezwaren die door de personeelsgroeperingen, en niet in het minst door de vaderlandlievende verenigingen, waren geformuleerd.

Hoewel wij het huidige wetsontwerp als positief ervaren om reden dat het doel heeft de beloften vervat in de omzetbrief 119 in te lossen, zijn wij niet weinig verwonderd dat het op twee essentiële punten tekortschiet : ten eerste, het ontwerp brengt geen bevredigende oplossing voor de datum van uitwerking en, ten tweede, in tegenstelling met de bepalingen in voornoemde omzendbrief worden de afwezigheden ingevolge een ongeval veroorzaakt door de schuld van derden, eveneens in rekening gebracht voor de uitputting van het maximumaantal ziekte-dagen waarop het personeel aanspraak maakt van zijn zestigste verjaardag af.

Ik wens deze vergadering erop te wijzen dat onderhavig wetsontwerp vooral bij het overheidspersoneel overkomt als een improvisatie, die nochtans zware implicaties heeft in een aantal concrete toepassingsgevallen.

Langs de ene kant begrijpen wij de ergenis van de vaderlandlievende verenigingen, die met lede ogen hebben moeten toezien op de schrijnende discriminatie waarvan hun leden-ambtenaren het slachtoffer zijn geworden van 1978 tot heden. Langs de andere kant begrijpen wij niet dat afwezigheden ingevolge een ongeval, te wijten aan derden, voortaan opnieuw in aanmerking zullen worden genomen voor de uitputting van het maximumaantal ziekte-dagen waarop het personeelslid recht heeft.

De elementen, waarmee de minister in de commissie het standpunt van de regering heeft gemotiveerd, zijn eerder van formele aard. Ik vraag de regering dat zij deze problematiek aan een nieuw onderzoek zou onderwerpen. In afwachting zullen wij onderhavig wetsontwerp goedkeuren om de positieve elementen die erin vervat zijn. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, je voudrais simplement répondre en ce qui concerne l'application de la rétroactivité aux mesures du projet. Elle entraînerait de grandes difficultés. Elle susciterait de graves problèmes juridiques : retrait d'actes

administratifs réguliers, récupération de sommes qui auraient été payées indûment, paiement de traitements sans prestation de travail correspondantes.

Il va de soi que l'effet rétroactif aurait pour première conséquence de rapporter des actes de mise à la retraite qui étaient réguliers.

Il s'ensuivrait que le retrait mettrait les bénéficiaires dans une situation fautive, car ils ne seraient pas *ipso facto* réinvestis dans leurs fonctions antérieures; à cet effet, ils devraient être recrutés à nouveau suivant une procédure spécifique, peut-être dans des grades de promotion; que ce processus léserait les droits que des tiers ont tiré du désinvestissement, de la mise à la retraite des intéressés : nominations à des emplois devenus vacants; que les intéressés seraient recrutés ainsi pour être mis en réaffectation, chaque fois que leurs emplois ne seraient plus vacants et, en attendant, seraient utilisés dans d'autres emplois.

Si le législateur devait écarter ces premières objections, il lui faudrait fixer la position administrative des intéressés pendant la période écoulée entre leur mise à la retraite et l'entrée en vigueur de la loi.

Placer les intéressés en congé serait consentir un avantage exorbitant, celui de faire carrière sans travailler. L'abus serait encore aggravé si l'on fait de ce congé un congé de maladie car, entre-temps, les intéressés n'ont pas vu comptabiliser leurs maladies et ont donc sauvegardé indûment leurs chances de poursuivre leur carrière qui, normalement, en aurait été raccourcie, voire réduite à néant; si l'on tient compte du fait que les intéressés ont pu exercer une activité professionnelle auprès d'un autre employeur ou en qualité d'indépendant.

En matière d'avantages pécuniaires : les arrérages des pensions liquidés pendant cette période devront être récupérés à charge des bénéficiaires; les allocations et les indemnités de nature sociale auront, elles aussi, été perçues indûment et devront être remboursées; les pensions, allocations sociales et indemnités sociales devraient logiquement être remplacées par un traitement. Mais un traitement ne peut pas être attribué de plein droit pour une période qui ne correspond pas à des services. Il s'agirait d'un traitement fictif sur lequel les cotisations devraient être perçues rétroactivement de sorte que le congé prolongerait la carrière, base de calcul de la pension future. Tout cela reposant sur une pure fiction.

Que dire du cas où l'intéressé aurait entrepris une autre activité professionnelle dont les revenus ne pourraient être cumulés avec le traitement fictif et aurait payé des cotisations sociales qu'il serait difficile de récupérer.

En cas d'incapacité constatée au moment de la reprise en service, les problèmes pécuniaires seraient les mêmes mais pour des périodes plus courtes. Toutefois, le problème ici découlerait de l'impossibilité de déterminer la nouvelle date de mise à la retraite : indirectement le pensionné obtiendrait le maximum de majoration, c'est-à-dire plus que le projet ne lui garantit dans tous les cas où le capital congé de maladie est inférieur à la prolongation.

La date de la mise à la pension dépend en ce cas d'une visite médicale qui, forcément, n'a pas eu lieu au moment opportun puisqu'on règle en 1982 des cas remontant à 1979. Or, cet examen ne peut plus avoir lieu car le Service de Santé administratif refuse de se prononcer rétroactivement sur l'état de santé de l'agent. Une nouvelle inégalité serait ainsi créée.

Le gouvernement considère que le texte, tel qu'il a été déposé, doit être adopté afin de régulariser une situation créée par des textes antérieurs imprécis.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraight niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt :

Artikel 1. Artikel 83 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 83. § 1. De §§ 2 en 3 zijn van toepassing :

1° Op de personeelsleden van een openbare of door de Staat gesubsidieerde dienst, die een pensioenregeling ten laste van de Staatskas genieten, met uitzondering van de provinciegouverneurs, de magistraten van de rechterlijke orde en van de Raad van State en de personen die dezelfde pensioenregeling als de magistraten genieten;

2° Op de personeelsleden van :

a) De provincies, gemeenten, agglomeraties van gemeenten, federaties van gemeenten, verenigingen van gemeenten, commissies voor de

cultuur en de aan die publiekrechtelijke personen ondergeschikte instellingen;

b) De instellingen waarop het koninklijk besluit nr. 117 van 27 februari 1935 tot vaststelling van het statuut der pensioenen van het personeel der zelfstandige openbare inrichtingen en der regies ingesteld door de Staat, toepasselijk is;

c) De Regie der Posterijen;

d) De Regie voor Maritiem Transport;

e) De instellingen waarop de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, toepasselijk is verklaard;

3° Op de gewestelijke ontvangers en op de brigadechefs die onderscheidenlijk op grond van artikel 114 van de gemeentewet en van artikel 55bis van het Veldwetboek benoemd zijn.

De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, dit artikel toepasselijk verklaren op personen die aan andere pensioenregelingen onderworpen zijn, met uitsluiting van die welke onderworpen zijn aan de regeling inzake rust- en overlevingspensioenen voor werknemers.

§ 2. Onverminderd artikel 117, § 3, van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, wordt het personeelslid dat de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt ambtshalve in ruste gesteld zodra hij door de bevoegde geneeskundige dienst definitief ongeschikt bevonden is.

Wanneer de betrokken echter het ziekteverlof, waarop hij krachtens het op hem toepasselijk statuut aanspraak kan maken, niet opgebruikt heeft, wordt zijn inruststelling van ambtswege uitgesteld tot de eerste dag van de maand volgend op die waarin hij het zal hebben opgebruikt en, uiterlijk, tot de eerste dag van de maand volgend op die waarin dat verlof in totaal 365 dagen na zijn zestigste verjaardag bereikt, of 548 dagen wanneer het een oorlogsinvalide betreft.

§ 3. Het personeel dat de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt wordt ambtshalve in ruste gesteld de eerste dag van de maand volgend op die waarin hij, zonder dat hij definitief ongeschikt is bevonden, sedert zijn zestigste verjaardag, hetzij door verlof, hetzij door disponibiteit, hetzij door beide, 365 dagen afwezigheid wegens ziekte telt, of 548 dagen wanneer het een oorlogsinvalide betreft.

Voor het berekenen van de in het eerste lid bedoelde termijnen van 365 en 548 dagen komen niet in aanmerking :

a) Afwezigheden te wijten aan een arbeidsongeval, een ongeval op de weg naar en van het werk of een beroepsziekte;

b) Afwezigheden die te wijten zijn aan invaliditeiten opgelopen tijdens een koloniale loopbaan en die met de onder a bedoelde afwezigheden gelijk moeten worden gesteld op grond van artikel 25 van de wet van 2 augustus 1955 houdende perekwatie der rust- en overlevingspensioenen;

c) De halve dagen afwezigheid tijdens welke het personeelslid gemachtigd afwezig mag zijn met toepassing van een verordening-regeling inzake verminderde prestaties in geval van ziekte of gebrekkigheid.

§ 4. De in § 3 bedoelde maatregel is eveneens toepasselijk op de personen die bij artikel 117 van de wet van 14 februari 1961 tot het tijdelijk pensioen zijn toegelaten. Daartoe wordt het tijdelijk pensioen, met het oog op de berekening van de termijnen van 365 en 548 dagen, gelijkgesteld met een afwezigheid wegens ziekte.

§ 5. De inruststellingen van ambtswege, bedoeld in de §§ 3 en 4, worden gelijkgesteld met inruststelling wegens lichamelijke ongeschiktheid.

§ 6. Bij overgangsmaatregel komen voor het berekenen van de termijnen van 365 en 548 dagen bedoeld in de §§ 2 en 3, niet in aanmerking de dagen afwezigheid wegens ziekte voor 6 augustus 1978.

§ 7. Wanneer een personeelslid van het niet-universitair rijks- of gesubsidieerd onderwijs, die om reden van ziekte sedert meer dan 15 dagen afwezig is geweest, zijn dienst hervat minder dan 10 dagen voor de schoolvakantie en, minder dan 15 dagen na deze vakantie opnieuw ophoudt zijn functies uit te oefenen gedurende ten minste 10 dagen om reden van ziekte worden de vakantiedagen hem als ziekteverlof aangerekend.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt met de afwezigheid na de vakantie geen rekening gehouden voor zover zij te wijten is aan een arbeidsongeval, een ongeval op de weg naar en van het werk of een beroepsziekte.

In afwijking van het eerste lid heeft elk hierboven bedoeld personeelslid, voor de drie schoolvakantieperioden samen, recht op een gewaarborgd aantal vakantiedagen, gelijk aan het aantal verlofdagen bepaald in het statuut van het rijkspersoneel.

Voor de toepassing van het derde lid worden de gewaarborgde dagen, na eventuele aftrek van de Kerst- en Paasvakantie, toegekend tijdens de zomervakantie vanaf 15 juli. »

Article 1er. L'article 83 de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 83. § 1er. Les §§ 2 et 3 sont applicables :

1° Aux membres du personnel d'un service public ou d'un service subventionné par l'Etat, qui bénéficient d'un régime de pension à charge du Trésor public, à l'exception des gouverneurs de province, des magistrats de l'ordre judiciaire et du Conseil d'Etat, ainsi que des personnes qui ont le même régime de pension que les magistrats;

2° Aux membres du personnel :

a) Des provinces, des communes, des agglomérations de communes, des fédérations de communes, des associations de communes, des commissions de la culture, ainsi que des organismes qui sont subordonnés à ces personnes de droit public;

b) Des organismes auxquels s'applique l'arrêté royal n° 117 du 27 février 1935 établissant le statut des pensions du personnel des établissements publics autonomes et des régies instituées par l'Etat;

c) De la Régie des Postes;

d) De la Régie des Transports maritimes;

e) Des organismes auxquels a été rendue applicable la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit;

3° Aux receveurs régionaux et aux chefs de brigade, nommés respectivement par application de l'article 114 de la loi communale et de l'article 55bis du Code rural.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, rendre le présent article applicable à des personnes soumises à d'autres régimes de pension, à l'exclusion de celles qui sont soumises au régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés.

§ 2. Sans préjudice de l'article 117, § 3, de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, le membre du personnel qui a atteint l'âge de 60 ans est mis à la retraite d'office dès qu'il est reconnu définitivement inapte par le service médical compétent.

Toutefois, si l'intéressé n'a pas épuisé les congés pour cause de maladie auxquels il peut prétendre en vertu du statut qui lui est applicable, sa mise à la retraite d'office est retardée jusqu'au premier jour du mois qui suit celui au cours duquel il les aura épuisés et, au plus tard, jusqu'au premier jour du mois qui suit celui au cours duquel ces congés auront atteint 365 jours postérieurs à son soixantième anniversaire ou 548 jours s'il s'agit d'un invalide de guerre.

§ 3. Le membre du personnel qui a atteint l'âge de 60 ans est mis d'office à la retraite le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel, sans avoir été reconnu définitivement inapte, il compte, depuis son soixantième anniversaire, soit par congé, soit par disponibilité, soit par l'un et par l'autre, 365 jours d'absence pour cause de maladie ou 548 jours, s'il s'agit d'un invalide de guerre.

Pour le calcul des délais de 365 et 548 jours visés à l'alinéa premier, il n'y a pas lieu de tenir compte :

a) Des absences provoquées par un accident du travail, par un accident survenu sur le chemin du travail ou par une maladie professionnelle;

b) Des absences provoquées par des invalidités contractées au cours d'une carrière coloniale et qui doivent être assimilées aux absences visées au a, par application de l'article 25 de la loi du 2 août 1955 portant péréquation des pensions de retraite et de survie;

c) Des demi-jours d'absence pendant lesquels l'agent est autorisé à s'absenter en exécution d'un régime réglementaire de prestations réduites en cas de maladie ou d'infirmité.

§ 4. La mesure visée au § 3 est également applicable aux personnes qui ont été admises à la pension temporaire prévue par l'article 117 de la loi du 14 février 1961. A cet effet, la pension temporaire est, pour le calcul des délais de 365 et de 548 jours, assimilée à une absence pour cause de maladie.

§ 5. Les mises à la retraite d'office visées aux §§ 3 et 4 sont assimilées à une mise à la retraite pour incapacité physique.

§ 6. Par mesure transitoire, pour le calcul des délais de 365 et de 548 jours visés aux §§ 2 et 3, il n'y a pas lieu de tenir compte des jours d'absence pour cause de maladie antérieure au 6 août 1978.

§ 7. Lorsqu'un membre du personnel de l'enseignement non universitaire de l'Etat ou subventionné qui a été absent pour cause de maladie

depuis plus de 15 jours, reprend son service moins de 10 jours avant les vacances scolaires et cesse à nouveau, moins de 15 jours après les vacances, d'exercer ses fonctions pour cause de maladie pendant 10 jours au moins, les jours de vacances lui sont comptés comme congé de maladie.

Pour l'application de l'alinéa premier, il n'est pas tenu compte de l'absence postérieure aux vacances, dans la mesure où elle est provoquée par un accident du travail, par un accident sur le chemin du travail ou par une maladie professionnelle.

Par dérogation à l'alinéa premier, tout membre du personnel précité a droit, pour les trois périodes de vacances scolaires réunies, à un nombre de jours de vacances garanti, équivalent au nombre de jours de congé prévu au statut des agents de l'Etat.

Pour l'application de l'alinéa 3, les jours garantis sont accordés, après déduction éventuelle des vacances de Noël et de Pâques, pendant les vacances d'été à partir du 15 juillet. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Met ingang van de datum van hun inwerkingtreding hebben volle uitwerking de beslissingen tot inruststelling genomen overeenkomstig het koninklijk besluit van 3 augustus 1979 alsmede de beslissingen tot inruststelling of in diensthouden genomen sinds 25 oktober 1979, waarbij rekening werd gehouden met :

a) Een vermeerdering met 50 pct. van de termijn van 365 dagen indien de betrokken personen de hoedanigheid van oorlogsinvalide hadden;

b) De bepalingen vervat in artikel 83, § 3, tweede lid, die door deze wet worden ingelast in de wet van 5 augustus 1978.

Art. 2. Produisent leur plein et entier effet à partir de leur entrée en vigueur les décisions de mise à la retraite prises en application de l'arrêté royal du 3 août 1979 ainsi que les décisions de mise à la retraite ou de maintien en service intervenues à partir du 25 octobre 1979, pour lesquelles il a été tenu compte :

a) D'une majoration de 50 p.c. du délai de 365 jours si les personnes concernées avaient la qualité d'invalidé de guerre;

b) Des dispositions faisant l'objet de l'article 83, § 3, alinéa 2, inséré par la présente loi dans la loi du 5 août 1978.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT RATIFICATION DE L'ARRETE ROYAL DU 26 MARS 1982 REGLANT CERTAINES MODALITES ET CONSEQUENCES DE LA FUSION DES COMMUNES D'ANVERS, BERCHEM, BORGERHOUT, DEURNE, EKEREN, HOBOKEN, MERKSEM ET WILRIJK EN UNE NOUVELLE COMMUNE D'ANVERS

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE BEKRACHTIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 26 MAART 1982 HOUDENDE REGELING VAN ZEKERE MODALITEITEN EN GEVOLGEN VAN DE SAMENVOEGING VAN DE GEMEENTEN ANTWERPEN, BERCHEM, BORGERHOUT, DEURNE, EKEREN, HOBOKEN, MERKSEM EN WILRIJK TOT EEN NIEUWE GEMEENTE ANTWERPEN

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant ratification de l'arrêté royal du 26 mars 1982 réglant certaines modalités et conséquences de fusions de communes.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende bekrachtiging van het koninklijk besluit van 26 maart 1982 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van de samenvoeging van gemeenten.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. L'arrêté royal du 26 mars 1982 réglant certaines modalités et conséquences de la fusion des communes d'Anvers, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem et Wilrijk en une nouvelle commune d'Anvers, réalisée par la loi du 30 décembre 1975, ratifiant l'arrêté royal du 17 septembre 1975, est ratifié.

Enig artikel. Het koninklijk besluit van 26 maart 1982 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van de samenvoeging van de gemeenten Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk tot een nieuwe gemeente Antwerpen, verwezenlijkt door de wet van 30 december 1975 tot bekrachtiging van het besluit van 17 september 1975, wordt bekrachtigd.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI RECTIFIANT LA LIMITE ENTRE LES COMMUNES D'EKEREN ET DE KAPELLEN

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET TER VERWEZENLIJING VAN EEN GRENS-CORRECTIE TUSSEN DE GEMEENTE EKEREN EN DE GEMEENTE KAPELLEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi rectifiant la limite entre les communes d'Ekeren et de Kapellen.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet ter verwezenlijking van een grenscorrectie tussen de gemeente Ekeren en de gemeente Kapellen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Baere, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, dit ontwerp van wet is aan de orde gekomen ter vergadering van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van 17 juni 1982.

Dit wetsvoorstel, dat werd ondertekend door de vertegenwoordigers van de vier zogenaamde « traditionele » partijen beoogt een grenscorrectie te realiseren tussen de gemeente Ekeren en de gemeente Kapellen en werd toegelicht door de minister van Binnenlandse Aangelegenheden.

Tet motivering van hun voorstel voeren de initiatiefnemers de volgende argumenten aan : bepaalde wijken van de gemeente Ekeren dringen letterlijk als een schiereiland in de gemeente Kapellen in; de inwoners van het aan de gemeente Kapellen aan te hechten gedeelte van Ekeren zijn van oudsher aangewezen geweest op het centrum van Kapellen; voor het openbaar vervoer zijn de inwoners aangewezen op de gemeente Kapellen; een in 1981 georganiseerde volksraadpleging heeft uitgemaakt dat 97,1 pct. van de participerende bevolking zich duidelijk uitsprak voor de aanhechting bij Kapellen en tenslotte, ook de gemeenteraadsleden van Kapellen hebben zich eenparig uitgesproken voor de aanhechting van een gedeelte van Ekeren bij hun gemeente.

Ongetwijfeld zal de procedure, die hier gevolgd werd, bij sommigen onder u enige bedenkingen oproepen. Zij wijkt inderdaad af van de normale procedure waarin is voorzien bij de wet van 23 juli 1971, namelijk een bij de Ministerraad overlegd koninklijk besluit dat bekrachtigd wordt bij wet. Hoewel zeer uitzonderlijk, is de hier gevolgde procedure niet onwettelijk te noemen. Zij steunt immers op artikel 3 van de Grondwet waarin wordt gezegd dat in de grenzen van het Rijk, van de provincies en van de gemeenten geen veranderingen of correcties kunnen worden aangebracht dan krachtens een wet.

Strikt juridisch kan deze grenscorrectie dus geschieden bij wet met als implicatie dat, vermits het hier een parlementair initiatief betreft, het voorafgaande eensluidend advies van de Vlaamse Executieve niet vereist is. Artikel 80 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen maakt immers enkel gewag van het voorafgaande advies, wanneer het gaat om een « voorontwerp van wet tot samenvoeging van gemeenten of over een koninklijk besluit tot samenvoeging van gemeenten met toepassing van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun

grenzen ». Toch dient er onmiddellijk te worden aan toegevoegd dat niettemin het advies van de Vlaamse Executieve werd gevraagd en dat zij in gunstige zin heeft geadviseerd.

De minister van Binnenlandse Aangelegenheden meent dit parlementair initiatief volledig te kunnen steunen. Daarvoor zijn er verschillende redenen. Eerst een reden van politieke aard, waarop in de inleiding reeds gewezen werd, namelijk de voorgestelde grenscorrectie berust op een akkoord tussen de vier belangrijke politieke partijen. Daarnaast is er het feit dat deze grenscorrectie parallel samengaat met de uitwerking van de fusie van Antwerpen en de gewone procedure van grenscorrecties niet gevolgd kan worden.

Immers, luidens artikel 1 van het koninklijk besluit van 17 september 1975, zoals bekrachtigd door de wet van 30 december 1975, behoort de gemeente Ekeren tot de acht gemeenten die gefusioneerd worden tot een nieuwe gemeente Antwerpen. Luidens het tweede lid van artikel 498 van vernoemd koninklijk besluit heeft deze fusie evenwel eerst concreet uitwerking op de dag van de installatie van de nieuwe gemeenteraad, na de komende gemeenteraadsverkiezing van oktober 1982.

Concreet betekent zulks dat de fusie-Antwerpen operationeel wordt vanaf 1 januari 1983.

Uit beide bepalingen volgt thans dat sedert de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 17 september 1975, hetzij 23 januari 1976, de nieuwe entiteit Antwerpen, waartoe ook de gemeente Ekeren behoort, juridisch een feit is, doch dat zij slechts effectief wordt vanaf 1 januari 1983.

Met het oog op de rechtszekerheid verdient het derhalve aanbeveling dat de grenscorrectie Ekeren-Kapellen, nog vóór de inwerkingtreding van de fusie-Antwerpen, zou plaatsvinden.

En tenslotte zijn er al de feitelijke argumenten, waarop de initiatiefnemers in toelichting van hun voorstel gealludeerd hebben.

Op vraag van een lid wordt een plan van de voorgestelde grenswijziging aan de commissie voorgelegd. Hieruit blijkt dat de gevraagde grenscorrectie geografisch verantwoord is.

De minister verklaart dat de voorgestelde grenswijziging betrekking zal hebben op ongeveer 6 000 inwoners.

Hetzelfde lid wijst erop dat de grenswijziging ook gevolgen zal hebben voor de begrenzing van de fusiegemeente Antwerpen; hij verwondert er zich over dat dergelijke grenscorrecties niet overwogen werden voor de zuidelijke grens (de gemeente Edgem en andere) van de fusiegemeente Antwerpen.

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

De artikelen 2, 3 en 4, alsmede het geheel van het ontwerp worden aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden. (*Applaus op socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in verband met dit wetsontwerp wil ik een vraag stellen aan de minister van Binnenlandse Zaken over de fusie-operatie van 1976.

Na die fusie-operatie konden de nieuwe gemeenten gedurende een periode van zes maanden grenscorrecties voorstellen. Die periode werd achteraf tot één jaar verlengd. Van de mogelijkheid tot grenscorrectie werd door de gemeentebesturen nogal veel gebruik gemaakt. De voorstellen tot grenscorrectie kunnen in twee categorieën worden gerangschikt. Enerzijds zijn er de gevallen waarbij de betrokken gemeenten niet tot overeenstemming konden komen en anderzijds zijn er de gevallen van de gemeenten die over de grenscorrecties een eensluidend advies hebben gegeven.

In verscheiden provincies zijn er tientallen gevallen waar door de betrokken gemeentebesturen in de gemeenteraad voor de grenscorrecties een meerderheid, zoniet eenparigheid van stemmen, werd bekomen.

Mijnheer de minister, ik heb vernomen dat u een ontwerp bij het Parlement zult indienen betreffende grenscorrecties van gemeenten uit slechts vier provincies, namelijk Brabant, Limburg, Namen en Luxemburg, naar ik meen. Hoe komt het dat Oost- en West-Vlaanderen en de overige provincies niet in het ontwerp worden opgenomen?

Het is nu het geschikte ogenblik om deze grenscorrecties aan te brengen aangezien men juist voor een gemeenteraadsverkiezing staat.

Indien u grenscorrecties aanbrengt na de gemeenteraadsverkiezingen, dan ontstaat de anomalie dat personen tot een gemeente zouden behoren waar zij niet vertegenwoordigd zijn en waar zij hun stem niet hebben kunnen uitbrengen. Dat heeft tot gevolg dat u, in gevallen waar grote grenscorrecties worden aangebracht, verplicht zou kunnen worden eventueel gemeenteraadsverkiezingen uit te schrijven.

Ik ben er nogal over verwonderd dat men op het departement van Binnenlandse Zaken met de werkzaamheden dienaangaande nog niet verder is geraakt.

De adviezen werden door de betrokken gemeentebesturen gegeven, in vele gevallen reeds tweemaal, ook door de bestendige deputaties. Tenslotte werd eveneens advies uitgebracht door de executieven.

Mijnheer de minister, hoever staat het met de nog te verwezenlijken grenscorrecties, vooral in die gemeenten waar een unaniem advies werd uitgebracht door de betrokken gemeentebesturen?

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, chers collègues, je ne reviendrai pas sur le projet de loi lui-même puisque nous disposons d'un excellent rapport, qui a d'ailleurs été approuvé à l'unanimité.

En ce qui concerne la question soulevée par l'honorable M. Pede, je dirai que l'arrêté royal portant rectification de la limite de certaines communes a été pris. Il a déjà été discuté et le sera encore demain en commission de la Chambre; il sera examiné après-demain en séance publique de la Chambre et figure à l'ordre du jour de la réunion de la commission de l'Intérieur du Sénat du 6 juillet, de façon à pouvoir être ratifié avant la fin de la session parlementaire.

Pourquoi si tard? J'ai voulu attendre le tout dernier moment, car, comme vous le dites fort bien, le meilleur moment pour établir pareilles rectifications se situe précisément avant les élections communales, leur mise en application permettant d'éviter les anomalies que vous soulignez, dans le cas où des rectifications de frontière interviendraient après lesdites élections.

Dès mon arrivée au ministère de l'Intérieur en décembre 1981, je me suis enquis de l'état de ce dossier. En fait, il n'était guère avancé.

Un événement législatif nouveau est intervenu en 1980 : l'avis conforme à donner par les exécutifs régionaux sur ces rectifications de limites entre communes. La procédure a été ainsi alourdie, puisqu'elle nécessite un arrêté royal, c'est-à-dire l'assentiment du gouvernement national, et un avis conforme de l'exécutif régional. De ce fait, s'il y a divergences de vues, on se trouve en présence d'une situation de blocage.

Deux mesures ont dès lors été prises. Tout d'abord, j'ai donné des instructions pour qu'on accélère les procédures et, ensuite, j'ai rencontré les responsables des exécutifs régionaux. Je leur ai demandé de constater qu'une discussion, cas par cas, des rectifications de limites là où se posent des problèmes, risquerait d'être sans fin.

Nous nous sommes donc limités aux communes pour lesquelles existait un avis positif des deux conseils communaux intéressés, de la députation permanente, de l'exécutif régional et donc du ministère de l'Intérieur.

Nous avons décidé d'attendre la dernière limite, c'est-à-dire le début du mois de juin, pour obtenir la ratification des Chambres avant leur départ en vacances, qui précède lui-même les élections communales.

Je n'ai, pour l'instant, aucune statistique à vous communiquer. Je crois pouvoir dire que 1 300 demandes de rectifications de limites ont été introduites. Un très petit nombre d'entre elles font l'objet de l'arrêté royal qui sera soumis à la ratification du Sénat.

Effectivement, j'espérais que le Brabant flamand y serait compris, mais tel n'est pas le cas. Dans la province du Limbourg la procédure est quasiment terminée, à une ou deux exceptions près. Les provinces de Namur et de Luxembourg sont également prévues, tout comme une autre province wallonne.

Le problème sera discuté en commission le 6 juillet, afin de pouvoir encore être soumis à votre assemblée avant les vacances parlementaires.

Tout comme vous, je déplore qu'on n'ait pu examiner tous les cas avant les élections communales.

J'ai déclaré en commission de la Chambre que je tenais à ce que la procédure concernant toutes les rectifications soit terminée pour le 31 décembre. Il serait, en effet, insensé de maintenir indéfiniment les procédures de rectifications; les frontières sont toujours imparfaites. Je souhaiterais que les derniers arrêtés royaux en la matière puissent être pris avant la fin de l'année et, en tout cas, avant la mise en place des conseils communaux.

La remarque que vous avez faite concernant l'impact du déplacement d'une population qui aurait voté dans une commune et se retrouverait dans une autre, constitue évidemment un élément négatif à l'égard des changements envisagés; il faudrait vraiment que tous les arguments pèsent en sens contraire pour qu'il y soit passé outre.

Soulignons toutefois que la plupart des rectifications sont limitées et ne comportent pas de déplacement de population. Néanmoins, cet argument pèsera dans le sens de la conservation de la situation actuelle après les élections communales.

Je le déplore autant que vous, mais je me suis trouvé dans l'impossibilité de rattraper tous les retards. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraight niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. Est distraite de la nouvelle commune d'Anvers et rattachée à la commune de Kapellen la partie de territoire de la première citée comprise dans ce qui, jusqu'au jour où les dispositions de l'article 1er de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites ratifié par la loi du 30 décembre 1975 sortiront leurs effets, constitue la commune d'Ekeren et qui figure aux plans cadastraux Ekeren, 1re division, section H, 1re feuille, 2e partie, section H, 2e feuille, et section H, 3e feuille, située au nord-est de la ligne formée par :

— L'axe et le prolongement de l'axe de la « Veldstraat » en direction du sud jusqu'à l'axe du chemin dénommé « Klein Heiken »;

— L'axe de ce chemin, en direction de l'est jusqu'au prolongement de l'axe du « Steenweg naar Puyhoek »;

— Ledit prolongement et l'axe du « Steenweg naar Puyhoek » en direction du sud jusqu'au prolongement de l'axe du chemin dénommé « Vloeiende straat »;

— Ensuite la perpendiculaire sur l'axe du « Steenweg naar Puyhoek » au point d'intersection de l'axe du « Steenweg naar Puyhoek » et du prolongement de l'axe du chemin dénommé « Vloeiende straat » — en direction de l'est jusqu'à l'axe de la « Caertsche Beek »;

— Enfin l'axe de la « Caertsche Beek » en direction du nord-est jusqu'à la limite de Brasschaat.

Artikel 1. Van de nieuwe gemeente Antwerpen wordt afgescheiden en bij de gemeente Kapellen wordt gevoegd het gebiedsdeel van eerstgenoemde begrepen in wat tot de dag waarop de bepalingen van artikel 1 van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd door de wet van 30 december 1975, uitwerking zullen hebben, de gemeente Ekeren vormt en dat is afgebeeld op de kadastrale planbladen Ekeren, 1e afdeling, sectie H, 1e blad, 2e deel, sectie H, 2e blad, en sectie H, 3e blad, gelegen ten noordoosten van de lijn gevormd door :

— De as en het verlengde van de as van de « Veldstraat », in zuidelijke richting, tot waar de as van de weg genaamd « Klein Heiken » wordt bereikt;

— De as van deze weg, in oostelijke richting, tot waar het verlengde van de as van de « Steenweg naar Puyhoek » wordt bereikt;

— Voornoemd verlengde en de as van de « Steenweg naar Puyhoek » in zuidelijke richting tot waar het verlengde van de as van de weg genaamd « Vloeiende straat » wordt bereikt;

— Vervolgens de loodlijn op de as van de « Steenweg naar Puyhoek », in het snijpunt van de as van de « Steenweg naar Puyhoek » en het verlengde van de as van de weg genaamd « Vloeiende straat », in oostelijke richting, tot waar de as van de « Caertsche Beek » wordt bereikt;

— Tenslotte de as van de « Caertsche Beek » in noordoostelijke richting, tot waar de grens met Brasschaat wordt bereikt.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 2. A la date prévue à l'article 7 de la loi électorale communale pour le prochain renouvellement ordinaire des conseils communaux, il est procédé à l'élection d'un conseil communal pour la commune agrandie de Kapellen par un collège électoral réunissant les électeurs de la commune de Kapellen et ceux domiciliés sur la partie de territoire visée à l'article 1er.

Le collège des bourgmestre et échevins de la commune d'Ekeren dresse, d'une part, la liste des électeurs communaux domiciliés sur

la partie de territoire transféré et d'autre part, la liste des électeurs communaux domiciliés sur la partie restante du territoire d'Ekeren.

Il transmet chacune de ces listes au commissaire d'arrondissement, lequel, par voie d'arrêté, unit la première à la liste des électeurs communaux dressée par l'administration communale de Kapellen et la seconde, à la liste unique visée à l'article 2, alinéa 2, de l'arrêté royal du 26 mars 1982 réglant certaines modalités et conséquences de la fusion des communes d'Anvers, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem et Wilrijk en une nouvelle commune d'Anvers, réalisée par la loi du 30 décembre 1975, ratifiant l'arrêté royal du 17 septembre 1975.

A la date d'installation du conseil communal de la commune agrandie de Kapellen, les électeurs domiciliés sur la partie de territoire visée à l'article 1er sont rayés du registre des électeurs généraux de l'ancienne commune d'Ekeren et inscrits dans celui de la commune de Kapellen.

Art. 2. Op de in artikel 7 van de gemeentekieswet vastgestelde datum voor de eerstvolgende gewone algemene vernieuwing van de gemeenteraden wordt overgegaan tot de verkiezing van een gemeenteraad voor de vergrote gemeente Kapellen door een kiescollege dat bestaat uit de kiezers van de gemeente Kapellen en de kiezers die hun woonplaats hebben op het in artikel 1 bedoelde gebiedsdeel.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ekeren maakt enerzijds de lijst op van de op het overgehevelde gebiedsdeel wonende gemeenteraadskiezers en anderzijds de lijst van de gemeenteraadskiezers die hun woonplaats op het overblijvende deel van het grondgebied van Ekeren hebben.

Het stuurt elk van die lijsten aan de arrondissementscommissaris die, bij besluit, de eerste verenigt met de door het gemeentebestuur van Kapellen opgemaakte lijst van de gemeenteraadskiezers en de tweede met de enige lijst bedoeld in artikel 2, tweede lid, van het koninklijk besluit van 26 maart 1982 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van de samenvoeging van de gemeenten Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk tot een nieuwe gemeente Antwerpen, verwezenlijkt door de wet van 30 december 1975 tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 17 september 1975.

Op de datum van de installatie van de gemeenteraad van de vergrote gemeente Kapellen, worden de kiezers die hun woonplaats hebben op het in artikel 1 bedoelde gebiedsdeel afgevoerd van het register van de parlements kiezers van de vroegere gemeente Ekeren en ingeschreven in dat van de gemeente Kapellen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Sauf dispositions particulières, les arrêtés, règlements et ordonnances en vigueur dans les territoires rattachés y sont maintenus jusqu'à leur abrogation par l'autorité compétente de la commune de Kapellen.

Art. 3. Behoudens bijzondere bepalingen blijven de in het overgehevelde gebiedsdeel van kracht zijnde besluiten, reglementen en verordeningen van toepassing tot wanneer zij door de bevoegde overheid van de gemeente Kapellen worden opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Les dispositions de l'article 1er ne sortissent leurs effets que le jour de l'installation du nouveau conseil communal issu des élections communales du deuxième dimanche d'octobre 1982.

Art. 4. Het bepaalde in artikel 1 heeft eerst uitwerking op de dag van de installatie van de nieuwe gemeenteraad na de gemeenteraadsverkiezingen op de tweede zondag van oktober 1982.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Dames en heren, ik stel u voor onze werkzaamheden hier te onderbreken om ze morgen om 14 uur voort te zetten met de behandeling van de overblijvende punten van onze agenda. (Instemming.)

INTERPELLATIONS — INTERPELLATIES

Demandes — Verzoeken

M. le Président. — M. Serge Moureaux désire interpeller le ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, sur « les nuisances et dangers entraînés par le survol des communes de l'est de Bruxelles par les avions des lignes régulières et les vols charters qui partent de l'aéroport de Bruxelles-National ».

De heer Serge Moureaux wenst de minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, te interpellieren over « de hinder en het gevaar veroorzaakt door de geregelde vluchten en de chartervluchten vanaf het vliegveld van Brussel-Nationaal boven de gemeenten ten oosten van Brussel ».

Comme convenu avec le ministre intéressé, cette interpellation sera développée au cours de notre prochaine séance.

Zoals overeengekomen werd met de bevoegde minister, zal deze interpellatie aan de orde komen in de loop van onze volgende vergadering.

Par ailleurs, M. Humblet désire interpeller :

a) Le ministre des Relations extérieures sur « le sort du peuple palestinien »;

b) M. Tromont, ministre de l'Education nationale, sur « diverses mesures nuisibles à la qualité de l'enseignement, notamment en ce qui concerne l'étude des langues ».

Anderzijds wenst de heer Humblet te interpellieren :

a) De minister van Buitenlandse Betrekkingen over « het lot van het Palestijnse volk »;

b) De heer Tromont, minister van Onderwijs, over « verscheidene maatregelen die schadelijk zijn voor de kwaliteit van het onderwijs, met name het taalonderwijs ».

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

De datum van die interpellaties zal later worden bepaald.

PROJETS DE LOI — ONTWERPEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé des projets de loi ci-après :

1° Contenant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1982;

De regering heeft de volgende ontwerpen van wet ingediend :

1° Houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor het begrotingsjaar 1982;

Ce projet a été renvoyé à la commission de l'Intérieur.

Dit ontwerp werd verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

2° Houdende de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1982;

2° Contenant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1982;

Dit ontwerp werd verwezen :

1° Naar de commissie voor de Financiën (kredieten : sector Diensten van de Eerste minister);

2° Naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken (kredieten : sector Openbaar Ambt);

3° Naar de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap (kredieten : sector Wetenschapsbeleid en Programmatie).

Ce projet de loi a été renvoyé :

1° A la commission des Finances (crédits : secteur du Premier ministre);

2° A la commission de l'Intérieur (crédits : secteur Fonction publique);

3° A la commission de l'Enseignement et des Sciences (crédits : secteur Politique et Programmation scientifiques).

3° Contenant le budget de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982;

3° Houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982;

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

4° Houdende de begroting van de Rijkswacht voor het begrotingsjaar 1982;

4° Contenant le budget de la Gendarmerie de l'année budgétaire 1982;

— Verwezen naar de commissie voor de Défense.

Renvoi à la commission de la Défense.

5° Relatif aux normes générales et sectorielles d'immission en matière de protection des eaux de surface.

5° Betreffende de algemene en sectoriële immissienormen inzake de bescherming van de oppervlaktewateren.

— Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

1° Par M. de Clippele, modifiant l'article 83, premier alinéa, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de gérance;

De volgende voorstellen van wet werden ingediend :

1° Door de heer de Clippele, tot wijziging van artikel 83, eerste lid, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;

2° Par M. Paul Peeters, modifiant l'article 1er des lois relatives à l'organisation des Classes moyennes, coordonnées le 28 mai 1979, et visant à créer dans la province de Brabant une chambre des métiers et négoce d'expression française et une chambre d'expression néerlandaise;

2° Door de heer Paul Peeters, houdende wijziging van artikel 1 van de wetten betreffende de organisatie van de Middenstand, gecoördineerd op 28 mei 1979 en er toe strekkende een Nederlandstalige en een Frans-talige kamer van ambachten en neringen in te richten in de provincie Brabant;

3° Par M. Roland Gillet, modifiant l'article 10 du Code des impôts sur les revenus;

3° Door de heer Roland Gillet, tot wijziging van artikel 10 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;

4° Par Mme Tyberghien-Vandenbussche, réglant les congés pour maladie ou infirmité, la mise en disponibilité et la mise à la retraite dans les services publics et les services subventionnés par l'Etat;

4° Door mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, tot regeling van de ziekte- en gebrekkigheidsverloven, de indisponibiliteitsstelling en de inruststelling in de openbare diensten en in de door de Staat gesubsidieerde diensten.

5° Door mevrouw De Backer-Van Ocken, tot wijziging van artikel 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976;

5° Par Mme De Backer-Van Ocken, modifiant l'article 77 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976;

6° Door de heer Wyninckx, tot wijziging van artikel 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976.

6° Par M. Wyninckx, modifiant l'article 77 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over hun inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Renvoi — Verwijzing

M. le Président. — Il est proposé au bureau de renvoyer à la commission de l'Enseignement et de la Science, la proposition de loi modifiant, en ce qui concerne la reprographie, la loi du 22 mars 1886 sur le droit d'auteur, qui est actuellement pendant à la commission de la Justice.

Aan het bureau wordt voorgesteld het voorstel van wet tot wijziging van de auteurswet van 22 maart 1886 op het stuk van de reprografie, dat thans bij de commissie voor de Justitie aanhangig is, te verwijzen naar de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap.

Pas d'opposition ?

Is hietegen geen bezwaar ?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

Le Sénat se réunira demain mercredi 23 juin 1982, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen woensdag 23 juni 1982, om 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 19 h 35 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 19 u. 35 m.)

1244